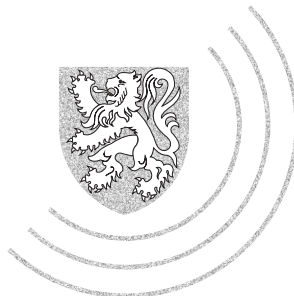

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

5 december 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2003**

BELEIDSBRIEF

Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

Beleidsprioriteiten 2002-2003

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens en Paul Van Malderen ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dyck.

*Zie :***14** (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

15 (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

– Nrs. 2 tot 7 : Amendementen

– Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 8-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 8-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 8-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

– Nr. 8-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

– Nr. 8-G : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

– Nr. 8-H : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

– Nr. 8-I : Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

*Zie ook :***12-A** (2001-2002)

– Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2002-2003)

– Nrs. 1-A en B : Toelichtingen

16 (2002-2003)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

1407 (2002-2003)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking	4
II. Algemene bespreking	10
III. Bespreking per programma	17
Programma 11.4 Gelijke Kansen	17
Programma 40.1 Algemene departementale bestaansmiddelen	19
Programma 40.2 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden	20
Programma 40.3 Kredieten in het kader van het sociaal akkoord	24
Programma 41.1 Algemeen welzijnswerk	26
Programma 41.2 Bijzondere jeugdbijstand	32
Programma 41.3 Bejaardenzorg	37
Programma 41.4 Gezinsangelegenheden	
A. Kind en Gezin	42
B. Gezinsangelegenheden buiten Kind en Gezin	52
Programma 41.5 Gehandicaptenzorg	55
Programma 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk	62
Programma 41.7 Maatschappelijk welzijn	64
Programma 41.8 Integratie kansarmen	68
Programma 41.9 Integrale jeugdhulpverlening	69
Programma 42.1 Volksgezondheid	70
Programma 42.2 Sociaal-medisch beleid	74
Programma 42.3 Psychiatrische verpleging	80
IV. Indicatieve stemmingen	81
BIJLAGEN	83

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak de haar toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel¹ van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2003 op 21, 26 en 28 november 2002.

De amendementen op de algemene uitgavenbegroting voor wat de bevoegdheden van deze commissie betreft, zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 15/5 (amendementen van de Vlaamse regering nrs. 31, 32, 33 en 39) en in *Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 15/7 (amendementen van de oppositie nrs. 42 tot en met 48).

De Beleidsbrief Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen – Beleidsprioriteiten 2002-2003 (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 1407/1) werd samen met de algemene uitgavenbegroting besproken.

I. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking

De minister stelt dat het budget voor Welzijn en Gezondheid voor 2003 allerminst afneemt in vergelijking met vorige jaren, zegt de minister : het neemt toe met 5,66 percent. De begrotingsopmaak is niet gemakkelijk verlopen, want er was niet veel extra budgettaire ruimte. Sommige groeicurves zijn afgezwakt, maar de engagementen van de vorige jaren worden zeker uitgevoerd. De groei is in bepaalde sectoren wel wat afgezwakt.

Verminderingsen

De minister overloopt de overzichtstabel “evolutie van de begroting 2002-2003” (zie bijlage).

De kredieten op Programma 40.2 VIPA nemen af met 2,89 percent in vergelijking met de aangepaste begroting 2002. In 2002 werden extra middelen ingeschreven voor de ziekenhuissector (opvang van geplaatste jongeren met psychiatrische problemen door het OPZ Geel). Dit wordt niet herhaald voor 2003 ; vandaar de vermindering. De minister wijst er verder op dat rekening moet gehouden met de middelen voorzien op het FFEU, die aan ouderen-

voorzieningen worden toegekend. Het budget voor VIPA in 2003 neemt bijgevolg opnieuw toe.

De middelen op Programma 40.3 Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit nemen af met 29,99 percent ten aanzien van de aangepaste begroting 2002. Analooch met de werkwijze van vorig jaar worden de VIA-kredieten 2002 in 2003 rechtstreeks ingeschreven op de functionele basisallocatie (zie “Sociaal akkoord”, tabel als bijlage). Zoals in het akkoord overeengekomen wordt de jaarlijkse enveloppe bij de opmaak van de begroting op een provisioneel krediet geplaatst en bij uitvoering naar de functionele basisallocaties overgeheveld. De minister verwijst naar de verdelingsstabel : het totale overgeheveld krediet betreft 42,341 miljoen euro van Programma 40.3 naar het betreffende programma in de begroting. Die middelen werden aangewend voor loonharmonisatie, arbeidsduurvermindering en aanvullend verlof, regularisatie en harmonisatie DAC, jobcreatie (DAC en omkadering) en management, en vorming. Het verschil met de op de tabel “evolutie van de begroting” vermelde 44,675 miljoen euro is te verklaren doordat de cijfers van de verdelingstabel dateren van begin november ; ongeveer 2 miljoen euro moet nog worden verdeeld.

Zoals afgesproken werd in de initiële begroting 2003 een bedrag van 31,275 miljoen euro ingeschreven voor de nieuwe enveloppe die in 2003 opnieuw zal verdeeld worden over de verschillende programma's. De daling is in uitvoering van het professioneel akkoord dat in 2002 een grotere enveloppe voorzag.

Een andere daling betreft programma 42.3 Psychiatrische verpleging. Vanaf 2002 was een nieuw programma ingeschreven voor de openbare psychiatrische ziekenhuizen. In 2002 was echter zowel voor 2001 als voor 2002 de eindejaarstoelage opgenomen. Het teveel wordt nu terug afgetrokken. In feite gaat het dus om constant beleid.

Algemene evolutie

In vergelijking met vorig jaar zijn er niet veel wijzigingen (zie bijlage “schematisch per sector”). Programma 41.5 gehandicaptenzorg blijft het grootste aandeel in de welzijnsbegroting vertegenwoordigen, vóór Programma 41.4 Gezinsaanlegenheden.

In de stijging van het constant beleid zitten de indexaanpassingen, de uitvoering van het sociaal akkoord (verdeling van de kredieten 2002) en het

¹ Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 15/9).

herstel van de saldi (die bij de aanpassing van het vorige jaar waren afgeroomd).

De nieuwe middelen en heroverwegingen bestaan uit (zie bijlage) : de nieuwe middelen van het FFEU (37,184 miljoen euro) voor bijkomende investeringen in ouderenvoorzieningen (bij de begrotingsaanpassing), nieuwe middelen in de begroting (13,773 miljoen euro, waarvan het grootste deel uitgaat naar het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector) en heroverwegingen ten belope van 2,222 miljoen. Dat brengt de middelen voor totaal nieuw beleid op 53,179 miljoen euro.

Verder overzicht van de evolutie per sector

De minister overloopt hierbij ook de beleidsbrief.

– *Programma 11.4 Gelijke kansen*

Wat Programma 11.4 Gelijke kansen aangaat, onthaalbeleid, verwijst de minister vooreerst naar het ontwerpdecreet inburgering dat weldra in de commissie wordt besproken. Inzake inburgering zijn er de afgelopen jaren reeds belangrijke inspanningen geleverd. De trajecten worden gesubsidieerd van oktober tot oktober (experimenteel). Onlangs zijn de trajecten die op de begroting 2002 ingeschreven waren, toegekend. Zij lopen tot oktober 2003. Op de begroting 2003 zijn geen extra middelen ingeschreven ; na goedkeuring van het decreet inburgering zullen bij de aanpassing van de begroting bijkomende middelen ingeschreven worden op de verschillende begrotingen onderwijs, tewerkstelling en welzijn.

Het hele integratiebeleid staat momenteel nogal zwaar onder druk. De regering heeft besloten het strategisch plan minderhedenbeleid te actualiseren. Daartoe zal de Interdepartementale Commissie Etnisch-culturele Minderheden (ICEM) gereactiveerd worden. Er wordt ook een planningscommissie in het leven geroepen waarin naast de administratie ook de integratiesector en de zelforganisaties vertegenwoordigd zijn. Prof Albert Martens (KULeuven) begeleidt het geheel. Tegen de zomer van 2003 moet het oude strategisch plan geëvalueerd zijn en een nieuw strategisch plan voorliggen. Een aantal nieuwe maatregelen zijn noodzakelijk om een meer accuraat minderhedenbeleid te voeren. Dit heeft niet zozeer te maken met het feit dat het beleid niet deugde, maar met de evolutie die de samenleving ondertussen heeft gekend. De populatie van minderheden is totaal gewijzigd tussen 1996 en 2002. De interculturele bemiddelaars bv. zijn een instrument van vroeger beleid toen men met

homogene groepen kon werken. De instrumenten moeten dus ook geëvalueerd worden.

Er werd een programmatie uitgewerkt voor de integratiediensten. Tot nog toe waren er twee subsidiestromen : enerzijds aan de lokale integratiediensten via de lokale besturen en anderzijds aan de lokale integratiecentra (particuliere, gesubsidieerde sector). Voor beide werd een programmatie gemaakt rekening houdend met het aantal nieuwkomers. Het is de bedoeling de lokale integratiediensten te versterken : de opdracht van de gemeenten wordt alsmaar groter ten gevolge van het spreidingsbeleid en een verscheiden nieuwkomerspopulatie. De lokale integratiediensten moeten de interculturalisering in de verschillende gemeenten mee ondersteunen en voorbereiden. De integratiediensten zouden permanent de andere diensten moeten informeren, bijvoorbeeld aan de dienst burgerlijke stand informatie geven over het land van herkomst van de nieuwkomer. Ook het decreet inburgering kent de gemeenten een belangrijke rol toe ; de lokale integratiediensten zullen daardoor ook in belang toenemen.

Een deel van de nieuwe middelen voor 2003 wordt hieraan besteed. Om de programmatie voor de uitbouw van de lokale integratiediensten enerzijds en voor de samenwerking van de particuliere integratiecentra met maatschappelijk opbouwwerk anderzijds te kunnen waarmaken tegen 2006, wordt een bedrag van 566 duizend euro ingeschreven in de begroting 2003.

Wat het gelijkekansenbeleid mannen-vrouwen aangaat, verwijst de minister naar de bespreking van het Pekingrapport die met opzet vóór de begroting in deze commissie plaatsvond. De belangrijkste elementen voor deze begroting zijn de verdere uitvoering van het strategisch plan vrouwen en besluitvorming, de Pluspunt databank en vrouwen in de politiek, waarvoor in oktober de “Evenwicht. Jij kiest !”-campagne werd opgestart en die zal versterkt worden naar de federale verkiezingen toe. In het kader van de combinatie arbeid en gezin zal opnieuw het meest mensvriendelijk bedrijf bekroond worden. Het luik van de actie dat op de burgers gericht is zal in 2003 toegespitst worden op mannen.

Het Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Gelijkekansenbeleid is ondertussen op snelheid gekomen. 40 percent van het onderzoek heeft betrekking op gelijke kansen mannen-vrouwen, de rest op de andere doelgroepen. De eerste onderzoeksresultaten zullen worden voorgesteld op studiedagen : een eerste over leeftijdsdiscriminatie gefocust

op het gratis openbaar vervoer. Op tweede studiedag in februari wordt het ambtenarenstatuut in de Vlaamse Gemeenschap getoetst op leeftijdsdiscriminatie.

De Stuurgroep 'Holebi en welzijn' die in 2000 werd opgericht om de welzijnssector te sensibiliseren rond homoseksualiteit, is eveneens volop actief. Er is een plan opgezet tot inclusie binnen de centra voor algemeen welzijnswerk. Een nieuw project 'Bouwstenen' is opgezet met de Federatie van Werkgroepen Homoseksualiteit (FWH). Dit project bestaat uit twee delen : enerzijds zal een document worden ontwikkeld dat als basis kan dienen voor een strategisch plan holebi ; anderzijds wordt getracht de implementatie van het ontwikkelde vormingspakket te stimuleren.

Met de provinciebesturen werd in september 2001 een convenant aangegaan omtrent de oprichting van vijf provinciale steunpunten toegankelijkheid. Die steunpunten draaien op kruissnelheid. In de loop van 2002 werd rond de provinciale steunpunten en het Vlaams Steunpunt een netwerk geïnstalleerd.

Nieuw beleid in dit programma is de organisatie van aangepast vervoer voor personen met een handicap. In samenspraak met minister Stevaert van Mobiliteit, staat Gelijke Kansen in voor het vervoer van personen met een zwaar fysieke handicap. Voor dit gebiedsdekkend aangepast vervoerssysteem werd 150 duizend euro ingeschreven.

– *Programma 40.1 Algemene departementale bestaansmiddelen*

Deze middelen zijn met 21 percent toegenomen, maar het gaat om relatief kleine bedragen. De stijging heeft te maken met de overheveling van de kredieten voor communicatie die tot nog toe ingeschreven waren op de begroting van de minister-president. Vanaf nu worden die kredieten in elke functionele begroting ingeschreven. Het betreft dus eigenlijk constant beleid.

– *Programma 40.2 VIPA*

De voorzieningen bijzondere jeugdzorg werden pas in 2002 voor het eerst ingeschreven in de VIPA-reglementering. De kredieten voor 2002 voor de gesubsidieerde sector zullen niet helemaal opgebruikt zijn. Pas in oktober is er immers een overeenkomst bereikt over de criteria die opgenomen worden in de zorgstrategische plannen. De niet opgebruikte kredieten worden overgeheveld naar andere sectoren die op het VIPA een beroep

kunnen doen en naar de aankoop van de gemeenschapsinstelling bijzondere jeugdzorg in Antwerpen. Inspelend op de verwachtingen op het veld wordt het VIPA-budget voor bijzondere jeugdzorg opgetrokken tot 3,719 miljoen euro.

De kredieten voor de ouderenvoorzieningen zijn in deze initiële begroting op hetzelfde niveau gebleven als in 2002. Bij de begrotingscontrole zullen FFEU-middelen overgeschreven worden naar het VIPA voor de ouderenvoorzieningen, zodat het aangekondigde nieuw beleid ten belopen van 37,184 miljoen euro kan worden uitgevoerd.

In 2002 werden criteria uitgewerkt voor ecologisch bouwen. Die zullen toegevoegd worden bij de vragen voor het opmaken van een financieel-technisch plan. Er wordt een praktische gids gemaakt. In alle provincies werden studiedagen georganiseerd voor de initiatiefnemers om die criteria toe te lichten. De reacties waren algemeen positief, mede omdat het niet de bedoeling is het bouwen duurder te maken door technologische hoogstandjes, maar om praktische tips te geven om de kleine bijkomende investeringen op korte termijn terug te winnen.

– *Programma 41.1 Algemeen welzijnsbeleid*

Dit programma bestaat enerzijds uit kredieten ter ondersteuning van het beleid en anderzijds uit het Zorgfonds. Wat het eerste betreft, meldt de minister dat een nieuwe VZW werd opgericht, nl. de VZW Kleis, die tot doel heeft de voorzieningen op de hoogte te brengen van alle Europese subsidiëringmogelijkheden. Hiervoor wordt 39.000 euro uitgetrokken, die – gezien de doelstelling van de vzw – op termijn meer zouden moeten opbrengen voor deze begroting.

De minister heeft de commissie regelmatig op de hoogte gebracht van de evoluties in het dossier zorgverzekering. Deze begroting houdt rekening met de stijging van de inkomsten, door de verhoging van de jaarlijkse bijdragen van 10 naar 25 euro (behalve voor personen met recht op een verhoogde tegemoetkoming in het kader van RIZIV). De inkomsten uit de bijdragen zullen stijgen van 39,00 miljoen euro in 2002 naar 92,50 miljoen euro in 2003.

Ook de uitgaven zullen toenemen door de stijging van de tenlastenemingen. De dotatie aan het Zorgfonds blijft behouden op 99,157 miljoen euro.

De komende tijd zullen twee belangrijke items het dossier van de zorgverzekering domineren : Brussel en de Europese regelgeving. De Raad van State

vindt geen rechtsgrond in het decreet houdende organisatie van de zorgverzekering om in Brussel ook de bicommunautaire voorzieningen te erkennen. De Vlaamse regering overweegt om een amendement op het programmadecreet in te dienen om korte termijn die rechtsgrond te creëren. Verder is het zaak te bekijken hoe de Vlaamse zorgverzekering aangepast kan worden aan de Europese regelgeving. Tegen 1 december wordt daartoe een werkgroep geïnstalleerd.

– *Programma 41.2 Bijzondere jeugdbijstand*

In 2003 worden het procesimplementatieplan (PIP) en het personeelsplan (PEP) die in juni 2001 werden goedgekeurd, verder uitgevoerd. De meest zichtbare verwezenlijking daarvan, in een eerste fase, is de aanstelling van vijf regioverantwoordelijken. Zij moeten per provincie de comités bijzondere jeugdzorg en de sociale diensten bij de jeugdrechtbanken ondersteunen in al hun opdrachten. Begin 2003 gaan ook vijf regionale preventieteams aan de slag. Het is de bedoeling dat zij de slagkracht van de preventieve opdracht van de bijzondere jeugdzorg versterken; de middelen en mensen worden geconcentreerd rond bepaalde thema's: onderwijs, opvoeding en vrijetijdsbesteding.

In 2003 zal hopelijk ook met het elektronisch dossier gestart worden. De kredieten daarvoor zijn ingeschreven op het programma 99.1 Interdepartementale bestaansmiddelen. De opmaak van het elektronisch dossier is een absolute prioriteit. Het is een instrument dat de overheid een zicht moet geven op de bewegingen van de jongeren tussen de verschillende voorzieningen en op de bezetting van de plaatsen. Het moet de sector ook toelaten de klantvriendelijkheid te verhogen. Op de weekstaten waarmee nu gewerkt wordt, zit soms een behoorlijke vertraging.

Het aanbod in de bijzondere jeugdzorg is de laatste jaren enorm uitgebreid. Het is noodzakelijk een meerjarenplanning op te maken. Het elektronisch dossier zal daarvoor nuttig zijn. De minister wil verder nogmaals onderlijnen dat 85 percent van de jongeren in de BJZ in een problematische opvoedingssituatie (POS) zitten, en 15 percent een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd.

In de gesloten instelling in Everberg beschikt de Vlaamse Gemeenschap nu over 24 plaatsen. De minister belooft de commissie een overzicht te bezorgen van het aantal jongeren in Everberg, met de verblijfsduur, alsook van de bezetting van de gemeenschapsinstellingen. In 2003 wordt een nieuwe

gemeenschapsinstelling in Antwerpen opgericht. Er wordt in 2003 gestart met 20 plaatsen, met de bedoeling die uit te breiden tot 50. Met de verwijzende instanties moet nog bekeken worden of de plaatsen voor jongens of meisjes zijn. Op hun vraag is het een halfopen instelling. Deze instelling maakt deel uit van het nieuw beleid voor 2003. 3 miljoen euro wordt hiervoor ingeschreven bij het VIPA voor de aankoop en de opbouw. 1,089 miljoen euro wordt ingeschreven bij het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand voor de werkingskosten.

In 2002 werd niet alleen beslist om het aantal plaatsen in de gemeenschapsinstellingen te verhogen, maar ook om de uitstroom te bevorderen. In een samenwerking tussen de gemeenschapsinstelling De Kempen (Mol) en het OPZ Geel wordt meer aangepaste begeleiding en behandeling van minderjarige delinquenten met ernstige psychiatrische stoornissen ontwikkeld. Op de begroting wordt daarvoor 291 duizend euro ingeschreven.

Daarnaast worden nog 20 plaatsen toegewezen voor forensische jeugdpsychiatrie (K-bedden) waarvan 8 aan het OPZ Geel, 8 aan het OCMW ziekenhuis te Antwerpen en 4 voor de regio Brussel. De werkingskosten worden betaald met federale middelen; de infrastructuurkosten in Geel worden vanuit het VIPA gesubsidieerd.

In 2002 zullen ongeveer 2200 minderjarigen bereikt worden met een herstelgericht aanbod, met name een gemeenschapsdienst, een herstelbemiddeling en/of een leerproject. De kostprijs hiervoor bedraagt 2 miljoen euro, of een stijging met 100 percent ten opzicht van 1999. Het is de bedoeling in 2003 het herstelgericht aanbod homogener te maken en wetenschappelijk te begeleiden.

Ook ter verbetering van de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen werd de capaciteit van De Sleutel uitgebreid met 10 plaatsen in Mechelen, voor de opvang van jongeren met een drugproblematiek uit de gemeenschapsinstelling De Kempen in Mol. Deze plaatsen zijn onlangs operationeel geworden. Verder worden 20 bijkomende plaatsen voor niet-begeleide minderjarigen begin volgend jaar operationeel, in Aalst, Ieper en Brussel.

– *Programma 41.3 en 41.4 Ouderen- en thuiszorgbeleid*

Het is de bedoeling om ouderenzorg en thuiszorg die nu op twee afzonderlijke programma's in de begroting zijn opgenomen, in de toekomst te herschikken in opvolging van een nieuw ontwerpdecreet.

Het ouderenbeleid verloopt volgens twee sporen. Vooreerst is er het spoor van de emancipatie en de herwaardering van de positie van ouderen in de samenleving. De minister hoopt dat het ontwerpdecreet over participatie van ouderen ook nog deze zittingsperiode kan worden goedgekeurd in het Vlaams Parlement.

De Vlaamse overheid blijft het Ouderenoverlegkomité (OOK) als een bevoorrechte partner beschouwen. Voor de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het ouderenbeleidsplan wordt veel van het OOK verwacht. Vandaar ook dat de subsidie opgetrokken wordt met 97 duizend euro.

Het tweede spoor is dat van de kwalitatieve zorg. Het is de bedoeling van de bestaande rustoord- en thuiszorgdecreten geïntegreerd worden in één ontwerpdecreet betreffende de organisatie van de woonzorg en thuiszorg. Het is tevens de bedoeling de positie van mantelzorgers en gebruikers te versterken. Aan het eerste voorontwerp van decreet wordt momenteel de laatste hand gelegd. Twee jaren aan voorbereiding door werkgroepen gingen eraan vooraf. Er wordt een eerste advies gevraagd aan die werkgroepen, waarna het voorontwerp hopelijk in januari aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd. De minister hoopt voor de zomer 2003 met een ontwerp naar het parlement te komen.

In de thuiszorgsector zijn een drietal belangrijke wijzigingen te melden. Ten eerste wordt het aantal uren opgevoerd met 1 percent (nieuw beleid). In een begroting met weinig groeiruimte is dit niet te verwaarlozen. Ten tweede worden kraamzorg, zorg voor zieke kinderen en meerlingen in de toekomst in de thuiszorg ondergebracht. Inzake de kraamzorg is er een akkoord om enerzijds de DAC'ers onder te brengen bij de diensten voor gezinszorg, en anderzijds vijf expertisecentra kraamzorg onder Kind en Gezin op te richten. De kredieten hiervoor zijn dus opgenomen in de begroting van Kind en Gezin.

Ten derde zullen de lokale dienstencentra verder worden uitgebouwd. De voorganger van de minister had reeds de programmatie vastgelegd op 569 centra verspreid over heel Vlaanderen. De lokale dienstencentra zullen ook een belangrijke rol spelen in de uitvoering van het toekomstige zorgdecreet. Het budget wordt in 2003 verhoogd met 1,238 miljoen euro.

– *Programma 41.4 Gezinsangelegenheden (Kind en Gezin)*

Het budget voor Kind en Gezin is wel toegenomen, maar er is weinig ruimte voor nieuw initiatief. De toename is nodig voor indexaanpassing en het nakomen van VIA-engagementen die zwaar wegen (loonharmonisatie kinderverzorgers). Dat er weinig, of zo goed als geen ruimte is voor nieuw beleid, is volgens de minister een moeilijk verhaal, vooral gezien het beleidsplan kinderopvang dat uitgevoerd moet worden. Wel worden de expertisecentra kraamzorg geïnstalleerd en zal Kind en Gezin een belangrijke rol spelen in het adoptiedossier. Kind en Gezin moet enerzijds als centrale autoriteit de continuïteit garanderen in de behandeling van de lopende dossiers, anderzijds zal het participeren aan het voorbereiden van een nieuw decreet interlandelijke adoptie. De minister hoopt dat de federale overheid het Verdrag van Den Haag zal ratificeren voor het einde van haar zittingsperiode.

Voor kinderopvang zijn geen nieuwe middelen voorzien. De laatste jaren werd wel serieus geïnvesteerd in de sector. Vraag is hoe men op middellange termijn moet verdergaan. Ondertussen werd een eerste evaluatie gemaakt van de effecten van de vroegere maatregelen. Tussen 1 januari 2002 en 1 september 2002 zijn in de particuliere sector bijna 1900 nieuwe plaatsen gecreëerd, wat impliceert dat de doelstelling om elk jaar 1500 nieuwe particuliere plaatsen te creëren, gehaald wordt. Tegelijkertijd stelt men vast dat in dezelfde periode veel plaatsen zijn weggefallen, wat het nettoresultaat momenteel brengt op slechts een 450-tal bijkomende plaatsen. Een gelijksoortige situatie doet zich voor bij de opvanggezinnen die zijn aangesloten bij een dienst. De instroom valt mee, maar de uitstroom hypothekeert de verdere groei van de sector. Daarom wil de minister werk maken van een debat ten gronde over de kinderopvang. Daartoe installeerde zij een Toekomstgroep Kinderopvang, van deskundigen vanuit een hele brede maatschappelijke context. Begin 2003 zou die groep een rapport moeten neerleggen dat als basis kan dienen voor het debat met het parlement en om een decretale basis te initiëren voor de kinderopvang.

De regeling voor het sociaal statuut voor de onthaalouders is opgenomen in de federale programawet 2003. De beloften ten aanzien van de onthaalouders zullen dus waargemaakt kunnen worden.

– *Programma 41.5 Gehandicaptenzorg*

In 2002 werd een extra krediet van bijna 20 miljoen euro aangewend om aan 770 personen met een handicap én een zeer dringende hulpvraag, een passend ondersteuningsaanbod te geven (408 in dagopvang of residentieel ; 361 ondersteuning in de thuisomgeving). De Vlaamse regering bevestigt haar engagement om tegen het einde van deze legislatuur de ondersteuningstekorten weg te werken. Het grootste deel van de nieuwe middelen in deze begroting gaan dan ook hiernaar uit. In de begroting 2003 van het VFSIPH wordt een krediet van 7,5 miljoen euro extra voor nieuwe initiatieven ingeschreven. Van dit krediet wordt 7,25 miljoen euro in een eerste beslissingsronde, en op korte termijn, aangewend voor de geregistreerde hulpvragen met de hoogste urgentie. Tegen de begrotingscontrole moet er meer duidelijkheid zijn om opnieuw een stand van zaken op te maken.

Vorig jaar werd te experimentele titel samengewerkt met het regionaal overleg om te trachten de meest dringende hulpvraag aan een aanbod te koppelen. Ook in 2003 zullen de regionale overlegorganen verder betrokken worden. Het is de bedoeling naar een permanent overleg- en adviesorgaan te evolueren en te komen tot een regionale zorgstrategische planning. Vanuit het VFSIPH wordt hiervoor op korte termijn een vrijgestelde aangewezen om met de regio's de middelen te herverdelen.

250.000 euro wordt ingeschreven voor het toekennen van een werkingstoelage om de vertegenwoordiging van de gebruikers in de regionale overlegstructuren te professionaliseren. Per provincie zou een gebruikersplatform worden opgericht.

– *Programma 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk*

Het beleid wordt enerzijds gecontinueerd. Anderzijds wordt van de sector verwacht dat zij in 2003 meewerkt aan de uitvoering van de programmatie van enerzijds de lokale integratiediensten, en anderzijds de fusie van de gesubsidieerde integratiecentra en maatschappelijk opbouwwerk.

– *Programma 41.7 Maatschappelijk welzijn*

Een deel van de extra middelen ingeschreven op de begroting 2002, nl. 741.949,44 euro, werd aangewend voor het wegwerken van het onevenwicht tussen de ingebouwde centra in de ziekenfondsen, op basis van objectieve parameters. Dit komt neer op een personeelsuitbreiding van 17,2 VTE voor deze subsector. Het is de bedoeling om de inge-

bouwde centra te herpositioneren binnen de eerstelijnsgezondheidszorg (nieuw ontwerpdecreet). De sociale dienstverlening ten aanzien van zieken en gehandicapten kan beter worden uitgevoerd binnen dat kader.

De eerste resultaten van de projecten begeleid wonen in de autonome centra algemeen welzijnswork om de overbezette thuislozencentra te ontlasten, zijn positief. 40 percent van diegenen die in begeleid wonen worden opgevangen, komen uit de thuislozencentra.

Wat het forensisch welzijnswork aangaat worden de aanbevelingen in de resoluties van het Vlaams Parlement verder uitgevoerd. In 2002 werd de beleidsondersteunende cel Samenleving en Criminaliteit opgericht die ondertussen op kruissnelheid draait. Inzake slachtofferhulp worden voor 2003 de nodige middelen voorzien om de projecten Burgers voor burgers over te nemen waarvoor de financiering unilateraal door federaal minister Verwilghen werd stopgezet. Voor de andere projecten zijn geen middelen voorzien ; er wordt bij de federaal minister wel op aangedrongen om geen projecten meer unilateraal op te zeggen.

Inzake kinderwerking (verkeers)slachtoffers zijn voor 2003 middelen voorzien voor de ondersteuning van ouders van verkeersslachtoffers en van schoolgenoten.

Het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt verder uitgevoerd. In 2003 worden extra middelen vrijgemaakt om de welzijnswerking conform het strategisch plan in de gevangenis van Brugge uit te bouwen.

– *Programma 41.8 Integratie kansarmen*

De minister vraagt het ontwerp van armoededecreet zo vlug mogelijk goed te keuren. De decreetale basis is immers noodzakelijk om de verenigingen waar armen het woord nemen te subsidiëren. De subsidie wordt in 2003 opgetrokken met 27,9 percent.

– *Programma 41.9 Integrale jeugdhulpverlening (IJH)*

De kredieten voor IJH zijn constant gebleven voor 2003. De pilootregio's beginnen per 1 januari met de uitvoering van hun pilootprojecten. Dit betekent dat de toeleiding via één intersectorale toegangspoort zal verlopen. Voor 1 januari 2004 zal de minister een voortgangsrapport aan het Vlaams Parlement voorleggen en voor het einde van de zit-

tingsperiode zal een ontwerp kaderdecreet worden ingediend.

– *Programma 42.1 Volksgezondheid en 42.2 Medisch-sociaal beleid*

Eind 2002 wordt de eerste gezondheidssconferentie georganiseerd over preventie van depressie en zelfmoord. De middelen daarvoor worden gecontinueerd voor de eerste opvolgingsprojecten van de tien strategieën die weerhouden werden voor implementatie. De minister verwijst hiervoor naar de beleidsbrief. Die strategieën zijn gericht op de ruime bevolking, specifieke doelgroepen en zorgverleners.

De zorgvernieuwing in de geestelijke gezondheidszorg wordt voortgezet in samenwerking met en in uitvoering van de Interministeriële Conferentie (IMC) Volksgezondheid om mee te werken in de taskforce die de zorgcircuits GGZ operationeel moeten maken. Momenteel wordt werk gemaakt van zorgcircuits voor de doelgroep kinderen en jongeren.

Wat de eerstelijnsgezondheidszorg betreft is 2003 het eerste uitvoeringsjaar van het samenwerkingssprotocol tussen alle betrokken overheden om de eerste lijn te versterken. De federale overheid erkent geïntegreerde diensten voor thuisverzorging (GDT), waarbinnen de zorgverstrekking door RIZIV wordt terugbetaald. De Vlaamse overheid laat de GDT's samenvallen met de samenwerkingssinitiatieven thuiszorg (SIT's), die na de goedkeuring van het ontwerpdecreet eerstelijnsgezondheidszorg samenwerkingssinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL's) worden. Gezondheidszorg en welzijnswerk zullen er samenwerken rond de eerstelijnszorg. De SEL's zullen zowel door de federale als door de Vlaamse overheid gefinancierd worden. De middelen die nu naar de SIT's gaan, zullen in de toekomst naar de SEL's gaan. De federale financiering zal 40 euro per zorgplan dat wordt opgemaakt, uitbetalen aan 4 zorgverstrekkers (totaal 160 euro), plus 12,5 euro per plan aan de administratie. Dit betekent dat de Vlaamse financiering voortaan niet meer op basis van zorgplannen zal verlopen, maar geheroriënteerd zal worden tot een structurele financiering van de SEL's.

De ingebouwde centra algemeen welzijnswerk in de ziekenfondsen zullen in de toekomst onder de toepassing vallen van het ontwerpdecreet eerstelijnsgezondheidszorg. Ze zullen mee oprichtingspartner in de SEL's worden.

In de ziekenhuissector werd in 2002 gestart met een nieuw inspectiemodel, nl. het visitatiemodel. Dit wordt als positief ervaren door de cliënten.

De zorgplanning wordt verder uitgebouwd. Met de goedkeuring van het ontwerpdecreet zorgregio's zal de implementatie ervan kunnen starten.

De minister kondigt tevens een ontwerpdecreet aan inzake het gezondheidsinformatiesysteem. Het ligt momenteel voor bij de Commissie ter bescherming van de privacy. Dit systeem moet het beleid de mogelijkheid bieden om in de toekomst 'meten is weten' uit te bouwen in functie van o.m. de preventieve gezondheidszorg. Zo zullen minimale klinische gegevens gehanteerd kunnen worden voor het opzetten van borstkankerscreening.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Marijke Dillen is tevreden dat de beleidsbrief dit jaar tijdig werd ingediend, op hetzelfde ogenblik als de begroting voor 2003. Dit vergemakkelijkt het lezen van de begroting. De spreker feliciteert de minister omdat ze erin geslaagd is de *middelen* voor haar begroting met 5,66 percent te doen toenemen. Dit is een aanzienlijk bedrag. Ook de middelen voor bepaalde onderdelen van de begroting stegen aanzienlijk. De spreker bedankt de minister ook voor het duidelijk overzicht van wat in 2003 nieuw beleid is.

De spreker vindt het vaak onduidelijk hoe de beleidsintenties die in de beleidsbrief worden geformuleerd, financieel in de begroting worden vertaald. De minister kondigt een aantal ambitieuze doelstellingen aan, maar het is onduidelijk welke prioriteit krijgen. Er zullen immers keuzes moeten worden gemaakt, want er zijn niet voldoende middelen om alle intenties te realiseren. Tal van de intenties voor 2002 werden niet gerealiseerd. Ook nu mist de spreker een duidelijk engagement. De spreker stelt een aantal van de doelstellingen te kunnen steunen. Andere doelstellingen zijn vaag en vrijblijvend.

De minister antwoordt dat er duidelijk prioriteiten zijn. Deze staan duidelijk vermeld in het overzicht van nieuw beleid. Het is geen sinecure om in tijden van beperkte begrotingsmiddelen toch een aantal duidelijke keuzes te maken. Deze keuzes bouwen grotendeels voort op het beleid van de vorige jaren.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel feliciteert de minister omdat zij er, ondanks de moeilijke begrotings-

besprekingen, toch in geslaagd is om haar begroting in drie jaar tijd met 30 percent te doen stijgen. Zo worden niet alleen meer mensen geholpen, maar ook meer mensen tewerkgesteld.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat deze stijging met 30 percent toch ook moet worden gerelativeerd. Niet alle middelen zijn nieuw. Vaak gaat het om verschuivingen tussen de budgetten van verschillende ministers. Zo kreeg minister Vogels middelen voor het VIA-akkoord vanuit Werkgelegenheid, maar in andere domeinen, bijvoorbeeld voor het gelijkekansenbeleid, moest de minister middelen afgeven. Vorig jaar gingen ook middelen van Welzijn over naar Ambtenarenzaken.

De minister antwoordt dat om bijvoorbeeld personeel aan te werven voor de gezondheidsinspectie en voor de cel Milieu en gezondheid, wat nieuw beleid is, middelen door Welzijn moeten worden voorzien, maar zodra deze mensen zijn aangeworven, worden de middelen naar de bestaansmiddelen van minister Van Grembergen overgeheveld om de lonen uit te betalen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vermoedt dat de middelen voor de begroting Welzijn in de toekomst wel niet zullen kunnen blijven stijgen, terwijl de maatschappelijke uitdagingen groot zullen blijven. Misschien moeten in de toekomst niet alle maatschappelijke uitdagingen die nu onder Welzijn vallen, in deze begroting blijven thuishoren. De spreker denkt aan uitdagingen zoals de vergrijzende samenleving, de combinatie gezin/arbeid, het intercultureel samenleven, die eigenlijk de hele regering aanbelangen.

De minister antwoordt dat zij het terzake volledig eens is met mevrouw Van Den Heuvel. Eind 2003 vindt het zorgcongres plaats. Hopelijk kan de Vlaamse samenleving dan een debat voeren over nieuwe pistes voor de organisatie en financiering van de zorg.

Mevrouw Sonja Becq is overtuigd van de goede intenties van de minister voor het welzijns- en gezondheidslandschap. Er komen echter geen extra middelen. De minister verklaarde destijds in de media dat ze 125 miljoen euro extra wilde voor de wachtlijsten. Het is 7,5 miljoen euro geworden, maar de spreker denkt dat het hier wel eens om een interne compensatie zou kunnen gaan, aangezien er eerst middelen werden afgetrokken, en niet om extra middelen zoals eerst in de pers werd aangekondigd. Er worden ook geen perspectieven geboden voor een uitbreiding van de reguliere en buitenschoolse kinderopvang. Op welke wijze

wordt de hulpverlening door de geestelijke gezondheidszorg, waarvan de minister toegaf dat er zich een groot probleem stelde, uitgebreid? Hetzelfde voor de ouderenzorg. De spreker heeft de indruk dat er geen afdoend antwoord wordt gegeven om tegemoet te komen aan de hulpvragen van de cliënten.

De minister antwoordt dat de vraag altijd groter zal zijn dan het aanbod. Dit was tien jaar geleden trouwens ook al het geval. Wel kan men nadenken over wie in geval van schaarste, het meest recht heeft op hulp.

Een afdoend antwoord kunnen geven op de hulpvragen is niet alleen belangrijk voor de cliënten, maar ook voor het personeel in de voorzieningen, dat met een enorme werkdruk te kampen heeft, zo stelt mevrouw Sonja Becq. De spreker heeft de indruk dat er onvoldoende middelen zijn om het VIA-akkoord (Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit) uit te voeren. Het gaat om meer dan een microprobleem binnen de instellingen om het personeel in functie van zijn anciënniteit te vergoeden. Er zijn namelijk onvoldoende middelen om tegelijk de regularisatie van de DAC-statuten, de loonharmonisering, de jobcreatie gekoppeld aan de uitstapregelingen te realiseren.

De minister antwoordt dat het VIA-akkoord is afgesloten tussen werkgevers, werknemers en de overheid. De enveloppes voor de verschillende engagementen zoals loonharmonisering, jobcreatie, regularisatie van de DAC-statuten, tijdscredieten en einde-loopbaan-maatregelen zijn apart berekend. Alle enveloppes bevatten voldoende middelen. Wat de einde-loopbaan-maatregelen betreft en de bijkomende verlofdagen vanaf 45 jaar zijn er wel onvoldoende middelen om bijkomend personeel aan te wenden. Reden is dat hiervoor gedeeltelijk ook werd gerekend op middelen van de sociale maribel. Dit zijn middelen waarover werkgevers en werknemers akkoorden sluiten, zonder dat de overheid kan tussenkomen. In bepaalde sectoren kunnen er bij de instellingen zelf wel problemen zijn, bijvoorbeeld in de sector van de kinderopvang als gevolg van de enveloppefinanciering. Deze problemen moeten dan voor die concrete gevallen worden rechtgetrokken.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat voorzieningen vaak ook te weinig middelen hebben voor hun reguliere werking, dit omwille van stijgende werkingskosten.

De minister antwoordt dat er hierover over enkele weken overleg plaats vindt met het Vlaams Welzijnsverbond. Er werd een onderzoek uitgevoerd

over de werkingskosten en de tekorten in de gehandicaptensector en de bijzondere jeugdzorg. De minister vindt de conclusies tegengesteld aan het rapport zelf. Volgens het rapport is de financiële situatie van de voorzieningen nooit beter geweest dan de laatste jaren. De conclusie luidt echter dat er zich problemen stellen met betrekking tot de werkingskosten. Bij de conclusies wordt er ook al rekening mee gehouden dat de middelen van de Nationale Loterij in de toekomst wegvallen, wat nog niet zeker is.

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking bij de tabel over de evolutie van de begroting 2002-2003, die de minister bezorgde. De spreker stelt vast dat men voor deze evolutie niet uitgaat van de cijfers van de derde begrotingsaanpassing, waardoor vergelijkingen heel moeilijk worden. Bovendien stelt de spreker vast dat men verschillen vaststelt wanneer men de tabel naast de begrotingscijfers legt. Enkel voor de departementale bestaansmiddelen, het VIA-akkoord, de bijzondere jeugdbijstand, het maatschappelijk opbouwwerk, de integrale jeugdhulp, volksgezondheid en de psychiatrische verpleging komen de bedragen overeen. Wat is de verklaring hiervoor?

Mevrouw Inge Blauwhof, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat een mogelijke verklaring is dat het gaat om beleidskredieten. Bij de beleidskredieten worden de verschillende soorten kredieten samengeteld, met name de niet gesplitste kredieten, de gesplitste vastleggingskredieten, de variabele kredieten en de machtigingen. Daar moeten wel het vereffeningskrediet en de reserveringen van worden afgetrokken. Er is maar één reservering, met name voor het Zorgfonds. De vereffeningskredieten zijn de niet gesplitste kredieten, ook wel investeringskredieten genoemd. Daarvan zijn er drie: de VIPA-machtiging voor Kind en Gezin, de VIPA-machtiging voor het Vlaams Fonds en de machtiging voor het VIPA-zelf. Het vereffeningskrediet zit in het niet gesplitst krediet en wordt tweemaal geteld.

De minister voegt hieraan toe dat de initiële begroting steeds wordt opgemaakt op basis van de begrotingsaanpassing. Wanneer bij de begrotingsaanpassing nieuwe initiatieven worden ingeschreven, dan moet daar rekening mee worden gehouden, zeker als ze recurrent zijn. Voor de begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen werden bij de derde begrotingsaanpassing evenwel geen recurrente nieuwe initiatieven ingeschreven.

Ook de middelen voor *advisering en participatie* dalen. Mevrouw Sonja Becq pleit ervoor dat alle

betrokkenen kunnen participeren rond de verschillende thema's die voorliggen. Zowel op Vlaams niveau, als op lokaal niveau en binnen de voorzieningen moet er aandacht zijn voor participatie.

Het welzijnslandschap is erg versnipperd. Er is een *gebrek aan coördinatie* tussen de verschillende programma's, projecten en doelstellingen. Verschillende fracties vragen al jaren meer coördinatie. Indien in de begroting, net zoals in de beleidsbrief, zou worden gewerkt met doelgroepen en thema's, zou dat de duidelijkheid vergroten, zo stelt mevrouw Marijke Dillen. Dit zou ook kunnen leiden tot een efficiënter aanwenden van de middelen.

Mevrouw Sonja Becq pleit voor *meer continuïteit* in het beleid. Er wordt vaak met projecten gewerkt, bijvoorbeeld in de integrale jeugdhulpverlening. Deze projecten moeten ook in de toekomst kunnen worden voortgezet. Continuïteit is ook niet zo duidelijk met betrekking tot communicatiebeleid en eenmalige campagnes. Ook in de thuiszorg is continuïteit nodig. De uitbreidingen zijn daar teruggebracht van 1,8 naar 1,4 naar 1 percent. De minister belooft wel dat de programmatie er in 2010 is, maar dat is nog heel lang.

De heer Jan Roegiers betreurt dat er geen *aparte beleidsbrieven* zijn voor Welzijn, Gezondheid, en Gelijke Kansen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen pleit ervoor – zoals ze vroeger reeds deed – dat de minister *aparte begrotingen* zou opstellen van de *horizontale bevoegdheden*. Voorts pleit de spreker ervoor dat verschillende ministers voor een specifieke doelgroep zoals armen, kinderen, enzovoort zouden moeten instaan. Er zou dan spontaan veel meer sympathie voor het *doelgroepenbeleid* ontstaan. Nu moet minister Vogels voor al deze groepen instaan.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat deze begroting geen antwoord biedt op een aantal fundamentele uitdagingen die zich stellen. Een eerste uitdaging is een goed uitgebouwd *gezinsbeleid*. Nu is het gezinsbeleid grotendeels beperkt tot de thuiszorg. Stellen dat de thuiszorg betaalbaar en kwaliteitsvol moet zijn, is zeer belangrijk, maar zeker niet voldoende. Er is immers nood aan een krachtig, dynamisch en inclusief gezinsbeleid. Gezinnen krijgen het financieel, materieel, maar ook emotioneel steeds moeilijker, bewijs hiervan zijn de talrijke echtscheidingen en eenoudergezinnen. De spreker begrijpt dan ook niet dat gehuwden nog steeds bepaalde discriminaties ondervinden. Onthaasting is een sleutelwoord van de minister, maar de begroting bevat weinig concrete maatregelen om een

harmonieuze combinatie van gezin en arbeid mogelijk te maken. Ook is er nog altijd geen sprake van een keuzevrijheid voor ouders om uit te gaan werken, dan wel thuis te blijven. De spreker vraagt dat de regering werk maakt van een statuut voor ouders die thuis blijven om hun kinderen op te voeden. Uit rechtspraak van het Arbitragehof en de Raad van State blijkt dat dit duidelijk een Vlaamse bevoegdheid is.

De minister antwoordt dat het gezinsbeleid een horizontaal beleid is, waarvoor zij coördinerend minister is. De erkenning van informele arbeid zoals zorgarbeid raakt evenwel aan federale bevoegdheden zoals sociale zekerheid. Het is bijgevolg niet eenvoudig om duidelijke maatregelen voor een gezinsbeleid te nemen.

Mevrouw Marijke Dillen stelt een kleine stijging van de middelen vast voor het *drugbeleid*, maar vindt het beleid niet doordacht. Bovendien gaat de minister uit van een verkeerd uitgangspunt dat middelengebruik eigen is aan de samenleving. De drugnota 2002-2010 zal dit najaar in het parlement worden voorgesteld. De spreker betwijfelt evenwel of deze nota veel goeds zal brengen. Bovendien getuigt het toch wel van zeer veel pretentie van de minister om te denken dat ze tot 2010 beleid zal kunnen voeren. Eerst moet de kiezer hier nog over beslissen.

De minister antwoordt dat de drugnota een kleine vertraging heeft opgelopen bij de administratie, maar tegen het eind van dit jaar toch door de regering zal worden goedgekeurd. Het is wel niet zo is dat als men een beleidsnota voor een periode van tien jaar opstelt, dat men die dan ook volledig zelf wil uitvoeren tot het einde.

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat er in de begroting zo goed als geen maatregelen terug te vinden zijn in verband met *zwaarlijvigheid*, een steeds groter wordend probleem, dat op termijn ook negatieve gevolgen zal hebben op financieel vlak, met name met betrekking tot de sociale zekerheid. Deze commissie heeft nochtans hoorzittingen georganiseerd over zwaarlijvigheid en terzake heel wat werk verricht. De spreker verwachtte dan ook dat dit een prioriteit zou zijn voor 2003. Er moet een preventief beleid worden uitgewerkt, met aandacht voor beweging en sport.

De minister antwoordt dat er drie acties zijn voortgevloeid uit de campagne rond het slankheidsideaal. Ten eerste werden de media gevraagd om niet al te zeer op de ideale maten te focussen. Er vond

een rondetafelconferentie plaats met een aantal mensen uit de media. De toezeggingen die naar aanleiding daarvan werden gedaan, worden geëvalueerd. Een tweede actie was het uitwerken van een betere detectie en opvolging van magerzucht. Dit is lopende. Daarnaast werd ook een onderzoekopdracht toegekend om pakketten voor huisartsen en centra voor leerlingenbegeleiding rond magerzucht uit te werken. Ten derde zal in het voorjaar 2003 de campagne Vinnig Vlaanderen worden gelanceerd, om de mensen aan te sporen tot meer beweging.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt meer duidelijkheid over *het overleg tussen minister Vogels en de andere Vlaamse en federale ministers*. Hoewel de minister regelmatig verklaart dat er overleg is, vond men hier de voorbije jaren weinig van terug in de beleidsbrief. Voor het overleg met minister Vanderpoorten is er dit jaar wel beterschap, want de beleidsbrief verwijst regelmatig naar dit overleg. Is dit structureel overleg? Vorig jaar zei de minister dat er zich problemen stellen voor het overleg met de sector Jeugd, omdat het jeugdwerk niet wil geïdentificeerd worden met welzijnswerk. De minister stelde ook dat ze met andere ministers overleg zou opstarten. Wat is er terzake gebeurd?

De minister antwoordt dat het overleg met Onderwijs in verband met de integrale jeugdhulpverlening vlot verloopt. Het overleg met Jeugd in het kader van de algemene preventie kan wel beter. Reden is dat met de voormalige minister voor Jeugd afspraken zijn gemaakt, maar dat er nu een nieuwe minister is. Rond het specifieke thema drugs loopt het overleg met Jeugd wel goed.

De heer Jan Roegiers vraagt in welke mate de *zes actiepunten en zeven processen uit de vorige beleidsbrief* werden gerealiseerd. Een van de actiepunten was het wegwerken van de wachtlijsten voor personen met een handicap. Terzake is een stap in de goede richting gezet. Een tweede actiepunt was de situatie van jongeren in probleemsituaties. Intussen is Everberg er gekomen. Tijdens de hoorzittingen over het samenwerkingsakkoord bleek wel dat er een betere uitstroom moet komen. Worden hiertoe maatregelen genomen in de begroting 2003? Vorig jaar werd ook de beleidsnota buitenschoolse kinderopvang aangekondigd. Intussen is die uitvoerig besproken. Vierde actiepunt was inburgering, waar men momenteel mee bezig is. Vijfde actiepunt was de preventieve gezondheidszorg. In de beleidsbrief wordt uitvoerig verwezen naar de interpellatie van de heer Van Duppen over het vaccinatiebeleid. Zesde actiepunt is de zorgverze-

kering. Dit is eerder een proces dan een actie. Het blijft een heikele onderneming. Tal van problemen stellen zich, bijvoorbeeld in Brussel en met betrekking tot de dagprijs van rusthuizen.

De minister antwoordt dat er in 2002 hard werd gewerkt aan het wegwerken van de wachtlijsten voor personen met een handicap. Voorrang ging naar de langstwachters. Er werd een systeem voor toewijzingen uitgewerkt dat veel meer vraaggestuurd is. In 2003 zal het regionaal overleg hierbij worden betrokken. Ook in de problematiek van probleemjongeren werd hard geïnvesteerd. Er is al heel wat beslist om de uitstroom te bevorderen. Er verstrijkt wel altijd tijd tussen het ogenblik waarop een beslissing wordt genomen, en er effectief een plaats vrijkomt. Voor de psychiatrie komen er bijkomende K-bedden. De minister hoopt dat de bijkomende K-bedden er in januari kunnen komen. De beslissing is in juni genomen, maar het duurt automatisch enkele maanden vooraleer infrastructuur en personeel voorhanden zijn. Voor de niet-begeleide minderjarigen zijn de vergunningen toegekend aan een aantal voorzieningen, die nu volop personeel aanwerven. De Sleutel, die opvang biedt voor drugverslaafde jongeren uit de instelling in Mol, heeft op 1 november een instelling in Mechelen geopend. In de gemeenschapsinstelling zijn er middelen voorzien zodat volgend jaar twintig plaatsen operationeel kunnen worden. De beleidsbrief buitenschoolse kinderopvang is goedgekeurd. Er zijn evenwel geen bijkomende middelen voor 2003. Er zullen bijgevolg middelen moeten worden gehërorientëerd. Het ontwerp van decreet inburgering ligt ter bespreking voor. Het ontwerp van decreet preventieve gezondheidszorg is voor de tweede maal goedgekeurd door de Vlaamse regering en is nu voor advies aan de Raad van State bezorgd. Het zal binnenkort bij het Vlaams Parlement worden ingediend. De minister antwoordt dat de adviesprocedures zeer veel tijd in beslag nemen, waardoor er veel tijd verstrijkt tussen het uitwerken van een ontwerp van decreet en de indiening ervan bij het parlement. De minister hoopt dat de ontwerpen inzake inburgering, zorgregio's en armoede zo snel mogelijk kunnen worden goedgekeurd. Vervolgens zal het ontwerp preventieve gezondheidszorg kunnen worden behandeld. Het ontwerp van kwaliteitsdecreet is ook al door de regering goedgekeurd en is nu voor advies naar de Raad van State. Ook dat kan waarschijnlijk in het voorjaar worden behandeld. Het ontwerp van decreet lokaal sociaal beleid is een eerste maal door de regering goedgekeurd. Nu worden de adviezen aangevraagd, en wordt het door een interkabinettenwerkgroep bekeken om verfijningen voor Brussel aan te brengen. Wellicht zal het ook binnen afzien-

bare termijn in het parlement kunnen worden besproken.

De heer Jan Roegiers stelt dat vorig jaar ook zeven processen werden aangekondigd. Een aantal daarvan zijn intussen afgerond, maar een aantal werden niet gehaald. Het decreet integrale jeugdhulpverlening is intussen goedgekeurd. Het decreet ouderenzorg werd vorig jaar aangekondigd, met de bedoeling dat het op 1 januari 2003 in werking zou treden. Dit proces is evenwel nog helemaal niet afgerond. Het preventiedecreet zal binnenkort kunnen worden besproken. Vorig jaar werd ook een eengemaakt kwaliteitsdecreet voor de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen aangekondigd, maar hier is in 2002 niet veel meer van gehoord. Met de realisatie van het lokaal sociaal huis wilde de minister op 1 januari 2003 van start gaan. Het afgelopen jaar zijn hiertoe heel wat belangrijke stappen gezet, maar de hervorming van het Gemeentefonds bemoeilijkt dit wel. Er is heel wat vertraging opgelopen. Wat is de nieuwe streefdatum? Zesde proces was het armoedebeleid. Het ontwerp ligt ter bespreking voor. De spreker betreurt dat er hoorzittingen zijn aangevraagd. Men verwacht in dit dossier het doel met de middelen. De afgelopen jaren is er voldoende met de armen overlegd. De spreker hoopte dat het decreet voor nieuwjaar zou zijn goedgekeurd. Een zevende stap was het forensisch welzijnswerk. Op dit vlak is een hele stap gezet. De heer Jan Roegiers vraagt of de minister een stand van zaken over de realisatie van de vorige beleidsbrief kan geven.

De minister antwoordt dat de zorgverzekering inderdaad een zaak van lange adem is geworden. De integrale jeugdhulpverlening loopt vlot. Voor het nieuwe zorgdecreet werd de streefdatum van 1 januari 2003 niet gehaald. Waarschijnlijk zal het niet voor pasen worden ingediend. Streefdatum voor de inwerkingtreding is 1 januari 2004. Het ontwerp van decreet armoedebestrijding ligt ter bespreking voor. Het forensisch welzijnswerk is een proces van tien jaar. Dit kan onmogelijk in enkele jaren tijd worden verwezenlijkt. Totnogtoe werkt men gestaag voort.

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat de minister tal van ontwerpen van decreet aankondigt, maar dat er in deze commissie weinig ontwerpen worden behandeld. Ook in de vorige beleidsbrief werden tal van ontwerpen aangekondigd, maar deze zijn nog steeds niet behandeld, bijvoorbeeld het kaderdecreet preventieve gezondheidszorg, een eengemaakt kwaliteitsdecreet voor de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, een bijsturing van het VIPA-decreet, enzovoort. Een aantal niet gereali-

seerde voorstellen voor 2002 zijn uit de voorstellen voor 2003 verdwenen, een aantal andere worden opnieuw opgenomen, bijvoorbeeld het kaderdecreet op het lokaal sociaal beleid, een decreet betreffende de bedrijfsgezondheid en een decreet over de eerstelijnsgezondheid. In totaal kondigt de minister een elftal ontwerpen aan. Zullen deze wel allemaal kunnen worden behandeld en afgerond ?

Mevrouw Sonja Becq heeft de indruk dat de middelen ontbreken om de hele lijst van door de minister aangekondigde ontwerpen van decreet ook te kunnen uitvoeren.

De heer Koen Helsen heeft vernomen dat het decreet lokaal sociaal beleid op drie pijlers zou steunen : 1) coördinatie in functie van een coherent beleid ; 2) het sociaal huis ; 3) samenwerking in functie van de toegankelijkheid van sociale diensten en hulpverlening. Het is belangrijk dat er in elke gemeente een sociaal beleid wordt gevoerd. Er moet veel aandacht gaan naar de samenwerking tussen de lokale besturen en de lokale actoren en de actoren onderling. Het voorliggende ontwerp roept heel wat opmerkingen op bij de basis. Er wordt gevreesd dat de OCMW's het hele welzijnslandschap zullen bepalen. Kan er hier geen belangenconflict ontstaan, aangezien de OCMW's ook bepaalde diensten verstrekken ?

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat heel wat opdrachten in het kader van het lokaal sociaal beleid naar het gemeentelijke niveau worden doorgeschoven. Hoe wil de minister het lokale vlak (zowel mandatarissen als personeel) versterken, zodat het al deze taken op zich kan nemen ?

De minister antwoordt dat het bepalen van de verantwoordelijkheden van de lokale besturen deel uitmaakt van het kerntakendebat. Wat het versterken van de lokale besturen betreft, is het zo dat de regering hard werk maakt van de oprichting van het Gemeentefonds. Hierdoor krijgen alle gemeenten meer middelen dan in het verleden. Er komt ook een volledige indexering van de middelen. Binnen Welzijn komt er bijvoorbeeld een herschikking voor het integratiebeleid om de lokale integratiediensten te versterken. Voorts antwoordt de minister dat het decreet lokaal sociaal beleid ertoe strekt de OCMW's en de sociale diensten van de gemeenten te laten samenwerken. Bovendien moeten zij afspraken met de gesubsidieerde sector. De gesubsidieerde sector werpt nogal eens op dat het niet eerlijk is dat zij pas in tweede instantie worden betrokken en dat de OCMW's vaak hun concurrenten zijn omdat zij dezelfde diensten aanbieden. De minister stelt op het terrein evenwel vast dat de

OCMW's steeds meer rusthuizen en ziekenhuizen aan de gesubsidieerde sector willen afstoten.

Mevrouw Marijke Dillen en mevrouw Sonja Becq vinden in de begroting niets terug van de *vereenvoudiging van de regelgeving*. Elk jaar opnieuw wordt dit beloofd, maar wanneer wordt hier werk van gemaakt ?

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat de beleidsbrief blijk geeft van de frustratie van een aantal meerderheidspartijen in verband met de *politieke verschuivingen* die zich momenteel in Vlaanderen en Europa voordoen. Een regering moet respect opbrengen voor de standpunten van alle Vlamingen. Standpunten die deze regering niet liggen, worden in de beleidsbrief evenwel bestempeld als 'onverdraagzaam'. In Vlaanderen zijn er fundamentele problemen die deze regering niet kan, niet wil of niet durft oplossen. De regering stelt dan maar op pag. 63 dat er geen gepast antwoord voorhanden is. De kiezer zal de regering hierop afrekenen.

De heer Jan Roegiers repliceert dat de meerderheid is verkozen met een bepaald programma. Daarvan afwijken is kiezersbedrog. Indien er politieke verschuivingen zijn, zal dat bij de volgende verkiezingen blijken.

De heer Koen Helsen vindt het positief dat het VF-SIPH de opdracht heeft gekregen om te werken rond het wegwerken van de wachtlijsten voor *personen met een handicap*. Tegen eind 2002 moet een behoeftenstudie worden voorgelegd door het fonds. Waarom is dit de afgelopen jaren niet al gebeurd ? In 2003 moet worden gewerkt aan de financieringsstructuur van de voorzieningen en aan zorggradatie om de uitvoeringsbesluiten van het persoonsgebonden budget mogelijk te maken. Voor de voorzieningen wordt een nieuw financieeringsmechanisme opgezet. Dit zal waarschijnlijk leiden tot extra kosten. Tijdens de gedachtewisseling gaf de heer Foubert, leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds, immers te verstaan dat de personeelsnorm niet altijd in overeenstemming is met de zorggraad. Betekent dit dat er te weinig personeel is ? Bijkomend personeel zal een bijkomend budget vereisen.

Voorts stelt de heer Koen Helsen dat instellingen voor personen met een handicap niet altijd bereid zijn om bepaalde categorieën van gehandicapten op te nemen. Wordt hier vooruitgang geboekt ? Wordt er aan een opnameplicht gedacht ? De kredieten voor het wegwerken van de wachtlijsten zullen per provincie worden verdeeld in functie van de bevolkingscijfers. Op basis daarvan zal een re-

gionaal plan worden opgesteld dat ten laatste eind januari 2003 aan het Vlaams Fonds moet worden bezorgd en waarin wordt aangetoond hoe de regio het begrip 'urgentie' toepast, wat de prioritaire zorgnoden zijn en wat het engagement is van de voorzieningen om vergunningen voor uitbreidingen aan te vragen. De spreker vindt dat er nog eens moet worden overwogen of dit wel een goede werkwijze is. Uitgangspunt moet immers zijn om de hoogste noden te lenigen. Zou men dan ook niet beter uitgaan van deze noden, dan van de provincies ?

De minister antwoordt dat er in de nabije toekomst in deze commissie nog voldoende aanleiding zal zijn om het over deze zorggradatie te hebben.

De heer Koen Helsen vernam dat de minister in een centrale registratie van de noden van geïnterneerden voorziet. Zijn er intussen voldoende plaatsen in de psychiatrische instellingen ? Hoe zat het in 2002 met de uitstroom uit gevangenissen naar instellingen ?

De spreker vernam dat de minister de gebruikersorganisaties wil blijven ondersteunen. De minister verwees ook naar de verdeeldheid tussen de verschillende organisaties. Is het realistisch te denken aan een provinciaal steunpunt ?

De tewerkstelling van personen met een handicap wordt overgeheveld van het beleidsdomein Welzijn naar het beleidsdomein Werkgelegenheid. Wordt de knowhow mee overgeheveld ? Komt er hiervoor een specifieke cel binnen Werkgelegenheid, zo vraagt de heer Koen Helsen ?

De heer Koen Helsen denkt dat het *forensisch welzijnswerk* met de uitvoering van het strategisch plan de goede richting uitgaat. Het is heel positief voor de integratie van de gevangenen dat er wordt samengewerkt met de departementen Onderwijs en Werkgelegenheid. In 2002 werd ook wetenschappelijk onderzoek gestart naar de indicatoren die het effect van de dienstverlening meten. Misschien is het zinvol om het toekomstig beleid in functie van dit onderzoek bij te sturen. De spreker vindt het ook belangrijk dat gevangenen kunnen doorstromen naar de psychiatrische instellingen of instellingen van het Vlaams Fonds.

Met betrekking tot het *ouderenbeleid* stelt de heer Koen Helsen dat de effecten van de zorgverzekering op de dagprijs nog even moeten worden afgewacht. Het is positief dat er interkabinettenoverleg komt met de federale ministers van Sociale Zaken en Economische Zaken en met de betrokken ge-

meenschaps- en gewestministers om tot een transparante prijssetting te komen.

Het decreet betreffende de thuiszorg is heel belangrijk voor het ouderenbeleid. Binnen de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg zullen de woon- en zorgcentra, de diensten voor gezinszorg en de lokale dienstencentra hun aanbod op elkaar afstemmen, crisisopvang organiseren en de zorg prioritair aanbieden aan wie er het meest nood aan heeft. Het is positief dat de ouderenvoorzieningen moeten evolueren naar woon- en zorgcentra die dag- en nachtopvang, verzorging en crisisopvang aanbieden. Ook positief is dat de functie van animator zal worden gesubsidieerd. Ook de inhaalbeweging voor de bouw van ouderenvoorzieningen verheugt de spreker.

De heer Koen Helsen is blij met 125.000 extra uren voor *gezinszorg*. Hij pleit er wel voor dat de gezinszorg ook betaalbaar is voor jonge gezinnen.

De minister antwoordt dat het proces om de gezinszorg goedkoper te maken voor jonge gezinnen, wordt afgerond.

Mevrouw Riet van Cleuvenbergen stelt dat er de laatste jaren in allerlei decreetgevende initiatieven, zowel van parlement als regering, *verplichtingen tot samenwerking* zijn opgelegd aan de welzijnssectoren. Deze samenwerkingsverbanden brengen heel wat administratief werk met zich mee, waardoor de druk bij het personeel nog toeneemt, en er minder aandacht kan gaan naar de hulpvragen van de cliënten.

De minister vindt dit een terechte opmerking.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt het positief dat *Europese middelen nu allicht gemakkelijker door de welzijnssector* kunnen worden aangewend door het steunen van de vzw Kleis. Er komt wel heel veel papierwerk bij kijken. Als welzijnsvoorzieningen dan een negatief antwoord krijgen op hun aanvraag, komt dat hard aan. De spreker is er voorstander van dat dit bureau de welzijnsvoorzieningen terzake zou kunnen ondersteunen.

De minister antwoordt dat het aanvragen van Europese middelen inderdaad zeer omslachtig is. Hopelijk kan Kleis terzake de geschikte ondersteuning bieden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen verneemt regelmatig van de minister dat het Vlaamse niveau weinig heeft in te brengen ten aanzien van het *federale niveau*, terwijl het vaak wel degelijk gaat om dos-

siers waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Het federale niveau neemt vaak eenzijdig beslissingen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de minister van Justitie, maar ook voor de premier en de minister van Financiën inzake armoede ; de minister van Sociale Zaken voor het FCUD ; de minister voor Gezondheidszorg voor de integrale jeugdhulp en de geestelijke gezondheidszorg, enzovoort. Er blijven zo heel wat conflicten bestaan tussen Welzijn en Volksgezondheid op Vlaams-federale niveau. Er zijn interministeriële conferenties maar blijkbaar houdt men toch nog onvoldoende rekening met elkaar.

III. Bespreking per programma

Programma 11.4 Gelijke Kansen

– *Aanwezigheid leden van de meerderheid*

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat er slechts twee personen van de meerderheid aanwezig zijn, met name de voorzitter en een persoon van Agalev. De oppositie is daarentegen zo goed als voltallig. De spreker vraagt dat de vergadering wordt geschorst tot er meer leden van de meerderheid aanwezig zijn. Hierop wordt de vergadering voor vijf minuten geschorst.

– *Middelen voor het gelijkekansenbeleid*

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat de kredieten voor dit programma met 100.000 euro stijgen, maar het is niet duidelijk hoe deze middelen concreet zullen worden ingevuld. Er wordt immers zeer weinig toelichting bij dit programma gegeven.

Ook mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat er zeer weinig uitleg bij dit programma wordt gegeven. Ze stelt een aantal verschuivingen vast waarvan de minister stelt dat ze om boekhoudkundige redenen gebeuren. Ze had graag meer uitleg hierover gekregen van de minister. Waarom gebeurde dit vroeger niet ?

De minister stelt dat het haar verbaast dat men vindt dat er weinig uitleg is bij de begroting gelijke kansen. Voor meer uitleg verwijst ze naar pag. 67-72 van de beleidsbrief.

Daar vindt men een aantal zaken terug die ook in de mondelinge toelichting werden aangehaald. Voorts bevat ook het verslag aan het Vlaams Parlement 2001-2002 over de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie van 1995 in Peking, dat recent in deze commissie besproken is, heel wat informatie hierover. De minister verwijst

naar het verslag van deze bespreking (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1442/1*).

Mevrouw Marijke Dillen is het met de minister eens dat de beleidsbrief wel zeer ambitieus is opgevat, maar ze vraagt zich af hoe dit financieel zal worden vertaald. In het verleden werd wel in de begrotingen aangegeven hoe de voorstellen uit de beleidsbrief financieel worden vertaald.

– *Een horizontaal beleid*

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat het gelijkekansenbeleid zeer versnipperd is. Wordt er met de andere ministers samengewerkt ? Zo speelt het onderwijs een heel belangrijke rol inzake sensibilisering van kinderen voor gelijke kansen, personen met een handicap, enzovoort. Totnogtoe vervult het onderwijs deze rol onvoldoende.

De minister antwoordt dat er met Onderwijs wordt samengewerkt rond de 'Week van de diversiteit'. Er wordt samen aan een website gewerkt. Aan scholen wordt gevraagd om originele voorstellen te formuleren rond gelijke kansen en diversiteit. Daarnaast is er ook de werking 'Ouders voor inclusie', die vanuit de gelijkekansenwerking en de werking voor personen met een handicap wordt gesteund. Bedoeling is praktijkvoorbeelden uit te werken rond kinderen met een handicap die gewoon onderwijs volgen. Hierbij wordt ook voortgebouwd op het gelijkekansendecreet. Over dit decreet werd in interkabinettenwerkgroepen sterk samengewerkt met Onderwijs.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dringt erop aan dat er horizontale begrotingen komen voor het gelijkekansenbeleid dat door de verschillende ministers ten aanzien van de verschillende doelgroepen wordt gevoerd. In het kader van Beter bestuurlijk beleid moet het mogelijk zijn om deze hervorming door te voeren. De verschillende ministers zullen op deze wijze ook meer aandacht krijgen voor de verschillende doelgroepen van het gelijkekansenbeleid.

– *Gelijke kansen voor mannen en vrouwen*

Mevrouw Marijke Dillen vindt niets terug in de begroting over het beleid inzake gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Hoe wordt dit voor 2003 ingevuld ? De spreker zou ook graag een stand van zaken krijgen van de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de adviesraden. Is er een positieve evolutie ? In de beleidsbrief is er sprake van een sensibiliseringscampagne naar aanleiding van de verkiezingen in juni 2003. Wat is de inhoud van deze campagne ? Welke middelen worden hiervoor voorzien ?

De minister stelt dat dit thema onlangs uitvoerig aan bod kwam naar aanleiding van de bespreking van het 'Peking-rapport'. Ze zal hier niet verder op ingaan en verwijst naar het verslag (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1442/1*).

– *Holebi's*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de extra middelen voor het strategisch plan voor holebi's aansluit bij initiatieven die in het Vlaams Parlement ter bespreking voorliggen. Voorts stelt de spreker dat er rond holebi's een studie is gemaakt over de problemen in verband met de toegang tot de welzijns- en gezondheidssector. Wat zal de minister met de resultaten van deze studie doen ?

De minister antwoordt dat het plan wordt opge maakt door de Federatie werkgroepen homoseksualiteit, die gedeeltelijk de beleidsvoorbereiding- en uitvoering op zich neemt. Bedoeling is strategische plannen te maken die kunnen worden geïmplementeerd binnen de andere departementen en bevoegdheidsdomeinen. In het verleden is al veel aandacht gegaan naar het onderwijs, en naar de toegankelijkheid van de welzijnsvoorzieningen voor homoseksuelen.

– *Harmonieuze combinatie van gezin en arbeid*

Mevrouw Marijke Dillen vindt in de begroting niets terug omtrent de harmonieuze combinatie van gezin en arbeid. Welke initiatieven komen er ? De spreker stelt dat de campagne 'Kwaliteit van leven, kwaliteit van werk' de vorige jaren een groot succes was. Zowel bedrijven als werknemers werden gesensibiliseerd rond de combinatie van gezin en arbeid. Er werd vooropgesteld dat deze campagne elk jaar zou terugkeren. De spreker vindt de campagne evenwel niet terug in de begroting of beleidsbrief. Was dit een loze belofte ?

De minister antwoordt dat er in 2003 opnieuw een wedstrijd 'Mensvriendelijk bedrijf' komt. Er zal worden gewerkt rond de doelgroep vaders. Momenteel wordt een vaderboekje ontwikkeld. Ook de studie Family Business Audit wordt geoperationaliseerd.

– *Wetenschappelijk onderzoek*

Vorig jaar vond men op ba. 33.01 'Subsidies met betrekking tot het emancipatie- en gelijkheidsbeleid' een aantal grote projecten die over meerdere jaren zouden worden gefinancierd, zo stelt mevrouw Marijke Dillen. Over welke concrete projecten gaat het ? Wat zijn de intenties voor 2003 ?

De minister antwoordt dat het hier gaat om het steunpunt Gelijke Kansen. Het is een van de twaalf wetenschappelijke steunpunten die door de Vlaamse regering werd geselecteerd. Vroeger werden elk jaar middelen aan bepaalde onderzoeksprojecten toegewezen, nu gebeurt dit in meerjarenprogramma's voor vijf jaar. Het steunpunt Gelijke Kansen werkt voor 40 percent rond gelijke kansen voor mannen en vrouwen, en voor 60 percent rond gelijke kansen voor de overige doelgroepen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat er in de initiële begroting 2003 een wijziging is met betrekking tot het wetenschappelijk onderzoek. Waarom dalen de middelen zo sterk ? Voorts wil de spreker weten welke studies bijna afgerond zijn. Wie surft op de website van Gelijke Kansen, kan vaststellen dat er deze legislatuur nog maar zeer weinig onderzoeken zijn afgerond.

De minister antwoordt dat de studie Family Business Audit is afgerond. Ook de studie rond leeftijdsgrenzen is afgerond. Er is intussen een eerste verslag opgesteld rond leeftijdsdiscriminatie in het algemeen, dit naar aanleiding van een studiedag waar onder meer werd gefocust op leeftijdsgrenzen in de Vlaamse regelgeving en inzake mobiliteit. In februari zal dit een tweede weerslag krijgen naar aanleiding van een studiedag die alle leeftijdsdiscriminaties in de ambtenarenregelgeving van de Vlaamse Gemeenschap zal onderzoeken. Daarnaast is er ook de studie naar nieuwe randvoorwaarden voor het emancipatiebeleid. Ook de tussentijdse publicatie 'Vrouwen in het parlement', een studie rond personen met een handicap, en een reader rond vrouwen en besluitvorming zijn afgerond. Het is dus helemaal niet zo dat er deze legislatuur nog maar weinig studies zijn afgerond.

– *Vervoer voor personen met een handicap*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat de mobiliteit voor personen met een handicap in het kader van Beter bestuurlijk beleid beter opnieuw zou worden overgeheveld naar de reguliere begroting van de minister bevoegd voor Mobiliteit, zoals dat ook voor 1999 het geval was. Nu zorgt het beleid immers voor verwarring. Voor bepaalde doelgroepen staat minister Vogels in voor de mobiliteit, voor andere doelgroepen minister Stevaert. Als De Lijn zou instaan voor het vervoer van personen met een handicap, heeft dat als voordeel dat er ruimer kan worden gewerkt dan enkel met betrekking tot de toegankelijkheid van de bussen. Zo zouden ook de opstapplaatsen toegankelijker kunnen worden gemaakt. De spreker merkt ook op dat personen met een handicap ouder dan 65 jaar hun ver-

voer zelf moeten betalen, terwijl andere vijfenzestigplussers gratis met de bus kunnen. Voorts zijn er ook heel wat initiatieven van gemeenten. Al deze initiatieven zouden beter in kaart moeten worden gebracht. Hetzelfde geldt voor het ziekenvervoer. Voorts zijn er nog steeds een aantal doelgroepen die geen vervoersmogelijkheden hebben. Minister Vogels voorziet nu in bijkomende middelen voor uitbreidingen in bepaalde regio's, maar bepaalde doelgroepen blijven in de kou staan, bijvoorbeeld de ouderen die naar een dagzorgcentrum gaan. Zij moeten de kosten voor dit vervoer zelf dragen.

De minister antwoordt dat het basisprincipe is dat de minister bevoegd voor Mobiliteit verantwoordelijk is voor de mobiliteit van iedereen. Probleem is evenwel dat De Lijn met een meerjarenplanning werkt, dit tot 2008-2010. Pas dan zal het decreet Basismobiliteit volledig zijn uitgevoerd, en heel het openbaar vervoer toegankelijk zijn. Voor wie intussen nog geen gebruik kan maken van het vervoer van De Lijn, werd enkele jaren geleden een deel van het krediet van minister Stevaert opnieuw naar minister Vogels overgeheveld. Er zal wel permanent worden overlegd. Dit jaar wordt het krediet licht opgetrokken. In afwachting van de volledige toegankelijkheid van het aanbod van De Lijn, wil minister Vogels in Vlaanderen gebiedsdekkend werken rond bepaalde categorieën mensen die geen gebruik kunnen maken van het aanbod van De Lijn. Hiertoe worden een aantal VZW's gesubsidieerd. Dit is geen decretaal verankerd beleid. Naarmate De Lijn meer toegankelijk vervoer aanbiedt, zullen de middelen van minister Vogels dalen.

Mevrouw Rita Brauwers, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het de bedoeling is dat er op termijn slechts één telefoonnummer is voor alle Vlamingen met een mobiliteitsvraag. Intussen is men met een aantal pilootprojecten gestart. Geleidelijk zal dit worden uitgebreid.

De minister vervolgt dat de mindermobielen centrale op gemeentelijk vlak al jaren bestaat. Er wordt ook samengewerkt met diensten als Ziekenzorg. Bedoeling is dit in de toekomst te integreren in een globaal vervoersplan. Dit gaat wel niet van het ene ogenblik op het andere. Momenteel is dit organisch aan het groeien. Gelijke Kansen Vlaanderen en De Lijn werken al samen. Op termijn zal ook de mindermobielen centrale moeten worden betrokken.

De minister antwoordt dat vertegenwoordigers van de ouderen naar aanleiding van het debat over

leeftijdscriminatie opmerkten dat ze nooit vragende partij zijn geweest voor gratis openbaar vervoer, maar wel voor een maximale mobiliteit. Naarmate De Lijn meer van het vervoer overneemt dat nu nog door Gelijke Kansen wordt gefinancierd, zal ook dat vervoer gratis worden voor vijfenzestigplussers.

Programma 40.1 Algemene departementale bestaansmiddelen

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat op ba. 12.20 'Allerhande uitgaven in verband met communicatie welzijn, gezondheid en gelijke kansen' 649.000 euro is ingeschreven. Dit is een niet onaanzienlijke stijging. Is deze stijging enkel het gevolg van de overheveling vanuit ba. 12.23 'Provisioneel krediet i.v.m. sectorale communicatiecampagnes en -initiatieven van de Vlaamse ministers (pro memorie)' van Programma 11.2 Communicatie en ontvangst? Hoe zal de coördinatie gebeuren? Wat zijn de prioriteiten voor 2003?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey sluit zich bij de vraag van mevrouw Marijke Dillen aan. Voorts wil de spreker weten of er al campagnes gepland zijn, en wie de doelgroepen zijn.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of er continuïteit in de campagnes zit. Als er bijvoorbeeld een campagne rond overgewicht wordt gevoerd, worden er dan ook maatregelen binnen het reguliere beleid uitgetrokken om rond dat thema preventieve maatregelen te nemen?

De minister antwoordt dat in het verleden de communicatiemiddelen van alle ministers werden ondergebracht op één basisallocatie die was toegewezen aan de minister-president. Nadien werden afspraken gemaakt, en werden de middelen bij een begrotingsaanpassing naar de verschillende ministers overgeheveld. Nu worden de middelen onmiddellijk op de juiste basisallocatie van de verschillende ministers ingeschreven. Er blijven ook gemeenschappelijke middelen bestaan, bijvoorbeeld voor communicatie rond het project Kleurrijk Vlaanderen. Voor de besteding van de middelen die aan minister Vogels werden toegewezen, werd nog geen plan opgemaakt. Meestal speelt communicatie in op de actualiteit. Vorig jaar werd bijvoorbeeld een campagne opgezet rond meningitis. Wat wel al gepland is, is de campagne 'Vinnig Vlaanderen', om de Vlaming tot meer beweging aan te zetten. Deze campagne wordt volledig gedragen door het VIG (Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie). Het VIG zal een aantal pakketten aan de

Logo's bezorgen om rond overgewicht en beweging te werken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zou graag meer uitleg krijgen over ba. 12.03 'Allerhande uitgaven in verband met kwaliteitszorg in de welzijns- en gezondheidszorg'. Hoe zal het instituut voor kwaliteitszorg in de welzijns- en gezondheidszorg worden beheerd? Op welke wijze kan het middenveld participeren?

De minister antwoordt dat er nog steeds geen definitieve beslissing is over hoe het instituut zal worden georganiseerd. Het ontwerp van eengemaakt kwaliteitsdecreet voor de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen is door de Vlaamse regering goedgekeurd, maar bevat geen concreet voorstel voor een koepel die de kwaliteitszorg zowel voor de welzijns- als voor de gezondheidsvoorzieningen organiseert. Wel vonden een aantal verkennende gesprekken plaats met de huidige koepels. Op korte termijn zal worden getracht deze gesprekken te finaliseren, zodat wanneer het ontwerp in het parlement wordt behandeld, er duidelijkheid is over de besteding van deze middelen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt ook meer verduidelijking bij ba. 12.02 'Allerhande uitgaven in het kader van de internationale samenwerking met inbegrip van lidgelden van internationale organisaties'. Over welke organisaties gaat het? Wat houdt deze financiering in?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vernam dat er een ontwerp van decreet Studie en onderzoek zal worden ingediend. Welke middelen worden hiervoor voorzien?

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een amendement in (Stuk 15/7 am. nr. 42) om het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 40.1 1.047 duizend euro te brengen op 647 duizend euro. (Verlaging met 400 duizend euro). In basisallocatie 12.20 wordt het niet-gesplitste krediet 649 duizend euro gebracht op 249 duizend euro.

Mevrouw Sonja Becq licht toe dat de middelen hier worden verlaagd ten gunste van de uitbreiding van de kinderopvangsector. Door de minister was een uitbreiding met 10.000 plaatsen in het vooruitzicht gesteld, maar in deze begroting worden geen bijkomende middelen voor de kinderopvangsector voorzien. Hoewel deze 400.000 euro zeker ontoereikend is, is dit toch een symbolisch signaal ten aanzien van de sector.

Programma 40.2 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden

– Algemeen

De heer Felix Strackx stelt vast dat de VIPA-middelen elk jaar sterk dalen. Dit staat in schril contrast met de grote noden in diverse sectoren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of er bij de opmaak van de begroting van het VIPA rekening wordt gehouden met het aantal aanvragen voor bouwdoSSIers. Ze vraagt een recent overzicht van het totaal aantal aanvragen. Zo krijgt men ook een zicht op de knelpunten voor de toekomst.

De spreker stelt vast dat de minister regelmatig verklaart dat er zal worden bekeken wat de noden in de verschillende regio's zijn. Wordt er hierbij al rekening gehouden met het ontwerp van decreet op de zorgregio's. Dit ontwerp van decreet is nog niet goedgekeurd. Voor de voorzieningen zijn de parameters uit dit ontwerp nog niet bekend.

Mevrouw Karine Moykens, leidend ambtenaar VIPA, antwoordt namens de minister dat er nog geen rekening wordt gehouden met het ontwerp van decreet op de zorgregio's. Er kan daar maar rekening mee worden gehouden wanneer het is goedgekeurd, en wanneer er uitvoeringsbesluiten komen die voor het VIPA van toepassing zijn. Het VIPA hanteert het begrip 'regio' zoals het in de verschillende sectoren wordt gebruikt. Meestal gaat het dan om de gemeente waar de voorziening is gesitueerd, en de omliggende gemeenten.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt een overzicht van de regionale spreiding van de dossiers voor de centra algemeen welzijnswerk, teleonthaal en bijzondere jeugdzorg.

De spreker leest in de toelichting bij de werkingsmiddelen van het VIPA dat er via het FFEU middelen ter beschikking van het VIPA worden gesteld voor haar boekhoudpakket, voor communicatiedagen en voor het drukken van het jaarverslag. Dit verbaast de spreker. Ze dacht dat het FFEU diende voor eenmalige infrastructuurwerken.

De minister verduidelijkt dat de spreker dit fout leest. Het boekhoudpakket wordt niet met FFEU-middelen gefinancierd. Wel wordt het boekhoudpakket ontdubbeld voor de registratie van de gegevens die ter beschikking werden gesteld door het FFEU. De middelen van het FFEU worden binnen de sectoren van de minister enkel aangewend voor investeringen binnen de ouderenzorg.

– *De VIPA-procedure*

Mevrouw Patricia Ceysens vindt de VIPA-procedure heel ondoorzichtig. Voor de parlementsleden is het heel moeilijk om hier controle op uit te oefenen. Hoe worden de middelen toegekend? Is het zo dat wie eerst komt, eerst maalt? Of worden er prioriteiten bepaald? Zo ja, worden die prioriteiten duidelijk gecommuniceerd aan de sectoren? Parlementsleden kunnen dit alles niet uit het jaarverslag afleiden, want daarin wordt enkel vermeld wie een erkenning krijgt, maar niet volgens welke criteria. De spreker vindt de VIPA-procedure ook heel traag. Er gaan vaak verschillende jaren overheen vooraleer voorzieningen effectief VIPA-middelen krijgen.

De minister antwoordt dat er naar aanleiding van de begroting 2002 enkel voor de ouderensector met prioriteitencodes werd gewerkt. De prioriteiten werden door de administratie bepaald op basis van een aantal criteria, zoals de invulling van de programmering in de betrokken regio, en de aard van de werken. De prioriteitencodes werden in een omzendbrief aan de voorzieningen bekendgemaakt. Er werd ook aan alle voorzieningen meegegeeld welke code zij kregen. De werkwijze was dus volledig transparant. De minister antwoordt voorts dat de voorzieningen het volledig zelf in de hand hebben wanneer zij middelen krijgen toegekend. Sommige voorzieningen beweren dat zij verschillende jaren op een financiering moeten wachten, maar in die gevallen gaat het vaak om voorzieningen met een goedgekeurd zorgstrategisch plan die jaren wachten met de indiening van een financieel-technisch plan. De bal ligt in die gevallen volledig in het kamp van de voorzieningen. Men mag dan ook niet beweren dat de VIPA-procedure traag is.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat een voorziening die wil bouwen of verbouwen niet enkel met de VIPA-procedure moet rekening houden, maar ook met de regelgeving inzake ruimtelijke ordening. Zo moeten sommige voorzieningen een BPA-wijziging aanvragen om uit te breiden.

De minister belooft een overzicht te bezorgen dat voor de ouderenvoorzieningen de data vermeldt waarop de aanvraag werd ingediend, het zorgstrategisch plan en het financieel-technisch plan werd goedgekeurd en de subsidiebelofte werd uitgekeerd. De commissieleden zullen zo de looptijd van een dossier kunnen nagaan. Indien er veel tijd verstrijkt tussen de goedkeuring van het zorgstrategisch en het financieel-technisch plan, dan heeft dat inderdaad ook te maken met bouwvergunningen die niet in orde geraken, BPA's die moeten

worden gewijzigd, contracten met de bank waar zich problemen stellen. De VIPA-administratie heeft hier evenwel niets mee te maken.

Mevrouw Karine Moykens bevestigt namens de minister dat de tijd die verloopt tussen de goedkeuring van een zorgstrategisch plan en de indiening van een technisch-financieel plan volledig wordt bepaald door de voorzieningen. Sommige voorzieningen wachten ruime tijd alvorens de volgende stap in de procedure te zetten. Het VIPA heeft dit niet in de hand. In deze periode worden de voorzieningen wel door het VIPA begeleid. Momenteel zijn er zeventig goedgekeurde zorgstrategische plannen waarvoor nog een technisch-financieel plan moet worden ingediend. De spreker vervolgt dat het inderdaad zo is dat wie eerst komt, eerst maalt. Enkel voor de ouderensector worden prioriteiten gehanteerd. Voor de andere sectoren beginnen de termijnen die in de procedure bepaald zijn, te lopen vanaf het ogenblik dat het dossier wordt ingediend. Zo moeten er adviezen worden gevraagd aan de functionele afdelingen. Daarna moeten de adviezen door de coördinatiecommissie worden behandeld. Wanneer er voldoende middelen voorhanden zijn, worden de dossiers vervolgens vastgelegd. Voor de ouderenvoorzieningen zijn er pas vanaf dit jaar problemen, omdat het vastlegingskrediet is opgebruikt. Hierdoor zijn de wachtlijsten toegenomen.

– *Toegankelijkheid van de welzijnsvoorzieningen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zou graag meer uitleg krijgen over de wijzigingen met betrekking tot het beleid inzake toegankelijkheid. De spreker wil ook weten wat de minister zal doen met de studie rond de toegankelijkheid van de verschillende woonvormen van het algemeen welzijnswerk. Een groot deel van de residentiële sector zou niet toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers. Dit zou niet mogen, te meer daar er wordt gebouwd met VIPA-middelen. De toegankelijkheid wordt met de huidige normen blijkbaar niet gegarandeerd. Wanneer er al aandacht is voor toegankelijkheid, dan wordt er bijna uitsluitend gedacht aan rolstoelgebruikers, en niet aan bijvoorbeeld slechthorenden en slechtzienden.

De spreker vernam dat tegen het najaar de regelgeving voor ecologisch bouwen zal worden gewijzigd. Is er hiervoor een decreetswijziging nodig? Indien er hiervoor een decreetswijziging nodig is, zou de spreker graag hebben dat haar voorstel in verband met de toegankelijkheid van de VIPA-gesubsidieerde gebouwen terzake wordt meegenomen in de bespreking.

Mevrouw Karine Moykens antwoordt namens de minister dat er geen decreetswijziging nodig is om het ecologisch bouwen in te schrijven. Wel moeten de uitvoeringsbesluiten worden gewijzigd. Voorts antwoordt de spreker dat de toegankelijkheid nog niet is ingeschreven in de uitvoeringsbesluiten. Bij de beoordeling van de technisch-financiële plannen zijn de ingenieurs van de afdeling Gesubsidieerde infrastructuur wel verplicht om hier rekening mee te houden. Het gaat dan inderdaad vooral om de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers.

– *Ouderenvoorzieningen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen weet dat er met federaal minister van Sociale Zaken, de heer Vandenbroeke, onderhandelingen worden gevoerd over een bijkomende omzetting van ROB-bedden naar RVT-bedden. De minister sprak ook nog van andere mogelijkheden. Welke mogelijkheden zijn dat ? Kunnen er rechtstreeks RVT-bedden worden toegekend ? De spreker wijst erop dat er soms moet worden gebouwd of verbouwd om tot bijkomende RVT-bedden te kunnen komen. Dit vergt veel tijd. Ook allerhande aspecten inzake ruimtelijke ordening komen hierbij kijken, vermits er bouwvergunningen moeten worden aangevraagd. Soms zijn er zelfs BPA-wijzigingen nodig. In welke mate wordt reeds ingespeeld op toekomstgerichte vragen van de rusthuizen ? Als bepaalde noden in een regio gekend zijn, moet daar zo snel mogelijk op kunnen worden ingespeeld. Het duurt immers heel lang vooraleer men effectief tot bouwen kan overgaan. Het duurt een tweetal jaren alvorens het bouwdoossier is afgerond. Vervolgens moeten de bouwprocedures nog worden doorlopen.

De minister merkt op dat er geen band mag worden gelegd tussen de omzetting van ROB-bedden naar RVT-bedden enerzijds, en anderzijds infrastructuurwerken. De nieuwe middelen van federaal minister Vandenbroeke voor de omzetting naar RVT-bedden hebben meestal betrekking op de omzetting van bestaande bedden. Pas in een volgende fase zal er een uitbreiding van de programmatie komen. Deze omzetting heeft vooral een gevolg voor de financiering van de omkadering, maar niet voor de infrastructuur. Het enige mogelijke gevolg voor de infrastructuur is dat er meer kleedkamers nodig zijn voor een hoger aantal personeelsleden. Bij de uitbreiding van de programmatie zullen er wel gevolgen voor de infrastructuur zijn, maar dat is een volgende fase.

– *Ziekenhuizen*

De heer Felix Strackx betreurt dat de middelen voor de ziekenhuizen dalen van 136 miljoen euro in 2000 naar 74 miljoen euro in 2003.

De minister verduidelijkt dat in 2000 vanuit de algemene middelen voor nieuw beleid een eenmalige injectie gebeurde voor een versnelde behandeling van een aantal dossiers in de ziekenhuissector. In 2001 werd deze injectie niet herhaald. In 2002 werden de middelen zelfs nog wat verlaagd in afwachting van een onderzoek ten gronde over de ziekenhuizen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt hoe ver het staat met de studie die vorig jaar werd aangekondigd. Toen bleek dat bouwprojecten van ziekenhuizen soms dermate groot zijn, dat de vastlegging van één project kan betekenen dat zo goed als alle VIPA-middelen voor de ziekenhuizen worden opgebruikt. Dit was het geval voor het ziekenhuis in Kortrijk.

Mevrouw Patricia Ceysens herinnert zich dat vorig jaar een artikel met betrekking tot het VIPA uit het programmadecreet werd gehaald via een amendement van het parlement. Hierdoor kon het dossier van het ziekenhuis van Kortrijk niet worden vastgelegd. Dit dossier zou immers bijna de volledige VIPA-middelen opgebruiken. Er werd voor geopteerd om met het budget voor 2002 kleinere werken uit te voeren, bijvoorbeeld inzake brandveiligheid. Welke dossiers zijn uiteindelijk vastgelegd met de middelen voor 2002 ? Hoe werd het ziekenhuis van Kortrijk op de hoogte gebracht van deze beslissing ? Hoe ziet de toekomst voor het ziekenhuis eruit ? Voorts vraagt de spreker hoe het zit met de expertencommissie. Heeft de oprichting van deze commissie al tot resultaten geleid voor de begroting 2003 ?

De minister antwoordt dat vorig jaar inderdaad de vrees bestond dat de vastlegging van het dossier van het ziekenhuis Kortrijk zou betekenen dat de volledige VIPA-middelen voor de ziekenhuizen zouden worden opgebruikt. Om deze reden werd een onderzoek aangekondigd over hoe dergelijke grote ziekenhuizen in de toekomst kunnen worden gefinancierd. Hiertoe werd de expertencommissie opgericht. Deze commissie moet eind april 2003 met een rapport naar buiten komen. Vermits deze commissie pas op 16 oktober 2002 voor de eerste maal kon samenkomen, is de timing naar april 2003

verschoven. Voor de ziekenhuizen moet men momenteel roeien met de riemen die men heeft. Grote ziekenhuizen zoals dat van Kortrijk worden aangemaand om deelprojecten in te dienen.

– *Voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of er dossiers zullen worden vastgelegd voor de bijzondere jeugdzorg. In welke mate spelen deze dossiers in op algemene behoeften in de sector ?

De heer Guy Swennen stelt dat deze sector net als de andere sectoren wordt geconfronteerd met stijgende kosten voor communicatie, vorming en ICT. Vroeger hielden de voorzieningen pensenkermis-sen om aan extra middelen te geraken, maar dit is nu voorbijgestreefd. In 2001 toonde een Ehsal-studie de financiële problemen aan van een aantal voorzieningen. In 2002 werd dan eindelijk de VIPA-subsidiëring ook voor de bijzondere jeugdzorg opengesteld. De sector heeft evenwel nog veel vragen bij de VIPA-subsidiëring. Dit zou ook niet alle problemen oplossen. Ten eerste is 3.719.000 euro onvoldoende. Wat zijn de reële noden ? Ten tweede neemt het VIPA slechts 60 percent van de infrastructuurkosten voor zijn rekening. Wat met de overige 40 percent ? Ten derde zou de bijzondere jeugdzorg de zwaarste trekkingsrechten hebben. Waarom ?

De minister antwoordt dat ze ervan overtuigd is dat de VIPA-procedure voor deze sector een hefboom kan zijn om aan netwerkvorming te doen met de andere actoren in de regio. De ouderenzorg, de gehandicaptensector, de psychiatrie doen reeds allemaal aan netwerkvorming, maar de bijzondere jeugdzorg werkt nog steeds op zichzelf. Er werd met de sector heel lang over de VIPA-procedure overlegd, zelfs zo lang dat de uitvoeringsbesluiten voor de zorgstrategische plannen pas in oktober rond waren. Doel van dit overleg was een voor alle partners haalbare procedure uit te werken. Men is nu tot een procedure gekomen. De eerste dossiers zullen worden ingediend. De middelen voor de begroting 2003 zullen zeker volstaan om alle dossiers vast te leggen. In de bijzondere jeugdzorg was een deel van de dagprijs voor infrastructuur bestemd. In tegenstelling tot wat voor de andere sectoren werd beslist, mag de bijzondere jeugdzorg dit deel voor werkingskosten uit de dagprijs behouden. De sector krijgt dus een voorkeurs-

behandeling. Hierdoor wordt de financiering van de overige 40 percent minder zwaar voor de sector.

– *Gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdzorg*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat de middelen zowel in 2002 als in 2003 4.908.000 euro bedragen. Volgens de toelichting zijn de werken in Mol gestart om de instelling uit te breiden met een nieuwe leefgroep. Wanneer kunnen deze plaatsen in gebruik worden genomen ? De crisisopvang zou naar deze nieuwe gebouwen worden geherlokaliseerd. Er is een grote nood aan crisisopvang. De spreker dringt erop aan dat deze werken snel worden uitgevoerd. Het personeel dat in de crisisopvang met leefgroepen werkt, kampt met een heel grote werkdruk, en vraagt dat de leefgroepen kleiner worden en dat er een betere omkadering komt. De grootte van de leefgroepen zal ook gevolgen hebben voor de indeling van het gebouw. Wordt er al rekening gehouden met een eventueel betere omkadering van de leefgroepen ?

Op de vraag van mevrouw Trees Merckx-Van Goey of de nieuwe open instelling in Antwerpen die door de minister is aangekondigd, een gemeenschapsinstelling is, antwoordt de minister bevestigend.

Mevrouw Karine Moykens antwoordt namens de minister dat de bedragen voor 2002 en 2003 identiek zijn omdat er met masterplannen wordt gewerkt. Dit is reeds het geval voor de instellingen in Ruislede en Beernem. In de toekomst zal dit ook het geval zijn voor de instelling in Antwerpen. Dankzij deze masterplannen kan op voorhand goed worden ingeschat welke stappen in de bouw-dossiers zullen worden gezet. Voor dringende onderhoudswerken wordt wel in een zekere marge voorzien. Ook de crisisopvang in Mol vormt een onderdeel van het masterplan. Normaalgezien kunnen de plaatsen in 2003 in gebruik worden genomen. De werken verlopen zo goed als op schema. De achterstand bedraagt slechts anderhalve tot twee maand.

De minister antwoordt dat het masterplan van Mol rekening houdt met de kleinere leefgroepen. Voor een betere personeelsomkadering is een PIP-PEP-oefening nodig (personeelsimplementatieplan en personeelsevaluatieplan). Deze oefening wordt

momenteel gemaakt, maar neemt wel heel wat tijd in beslag.

– *Gezondheidscentra en medisch schooltoezicht (MST)*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of het hier nog gaat om de uitbetaling van dossiers uit het verleden. De centra voor medisch schooltoezicht zijn immers omgevormd tot centra voor leerlingenbegeleiding en overgeheveld naar Onderwijs.

Mevrouw Karine Moykens antwoordt namens de minister dat met deze middelen niet enkel de centra voor leerlingenbegeleiding worden gefinancierd, maar ook de consultatiebureaus voor respiratoire aandoeningen en de gezondheidscentra. Dit zijn geen grote dossiers, vandaar het geringe bedrag dat wordt voorzien. Voor de centra voor leerlingenbegeleiding zijn er geen nieuwe dossiers meer, vermits zij naar Onderwijs zijn overgeheveld. De dossiers die nog in de pijplijn zaten, zijn intussen ook afgehandeld.

– *Wijkgezondheidscentra*

De heer Felix Stracks stelt vast dat de middelen voor de wijkgezondheidscentra spectaculair stijgen van 50.000 euro in 2000 naar 372.000 euro in 2003. De spreker vindt dat er in Vlaanderen geen behoefte is aan wijkgezondheidscentra. De eerstelijnszorg is hier zeer goed uitgebouwd, heel toegankelijk en heel goedkoop. De gezondheid van de Vlamingen wordt ook steeds beter. Bovendien is het model van de wijkgezondheidscentra gebaseerd op een marxistisch model van staatsgeneeskunde.

De minister antwoordt dat de bedragen voor de wijkgezondheidssector werden opgetrokken omdat nu ook de aanloopadressen beschut wonen worden gesubsidieerd.

Mevrouw Karine Moykens antwoordt namens de minister dat er aan de wijkgezondheidscentra en de centra werd gevraagd welke dossiers mogen worden verwacht. Op basis van deze gegevens werd het voorstel voor de begroting uitgewerkt.

– *Alternatieve financiering*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt welke sectoren volgens het besluit Alternatieve financiering, dat nu uitdovend is, VIPA-subsidies krijgen.

– *Preventieve gezondheidscentra*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat er in het zeepreventorium in De Haan, waarvoor Vlaanderen evenwel niet verantwoordelijk is, zeer lange wachtlijsten zijn voor overgewicht en astma. Worden er binnen deze post Vlaamse middelen voorzien om rond deze thema's te werken ?

– *Centra algemeen welzijnsbeleid*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt waarom de middelen dalen van 7.173.000 euro in 2002 naar 5.172.000 euro in 2003. Zijn er hier minder noden ?

Mevrouw Karine Moykens antwoordt namens de minister dat er net als aan de centra algemeen welzijnswerk ook aan de wijkgezondheidscentra werd gevraagd welke dossiers mogen worden verwacht. Op basis van deze gegevens werd het voorstel voor de begroting uitgewerkt. De daling van 2 miljoen euro is te verklaren door het feit dat er in 2001-2002 heel veel dossiers zijn behandeld, waardoor er nu minder dossiers zijn. Er zijn hier geen wachtlijsten. Wachtlijsten zijn er enkel voor de ouderenzorg en de ziekenhuizen.

Programma 40.3 Kredieten in het kader van het sociaal akkoord

– *Algemeen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de omzetting van de VIA-middelen naar de desbetreffende sectoren intussen is gebeurd. Voorts vraagt de spreker of de middelen voor de indexering van de lonen op een provisioneel krediet worden ingeschreven, of op de functionele kredieten.

Mevrouw Inge Blauwhof, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de kredieten van het sociaal akkoord met 2 percent geïndexeerd worden zodra de spilindex wordt overschreden. De kredieten worden in de loop van het jaar op de verschillende basisallocaties ondergebracht. Het jaar nadien worden zij daar dan structureel ingeschreven. Ze volgen dan het indexpad dat op de desbetreffende basisallocatie van toepassing is.

Mevrouw Sonja Becq vraagt voor de verschillende sectoren waarop het VIA-akkoord betrekking heeft, een overzicht van de uitvoering van de verschillende maatregelen. Hoeveel jobs zijn er per sector bijgekomen, hoeveel middelen gaan naar de verschillende sectoren ? De minister beweert

steeds dat er voldoende middelen zijn om het VIA akkoord te kunnen uitvoeren. Een dergelijk overzicht zou terzake meer duidelijkheid bieden.

De minister belooft dit overzicht aan de commissieleden te bezorgen.

– *Regularisatie van de DAC'ers (derde arbeidscircuit)*

Mevrouw Sonja Becq vraagt uitleg bij ba. 33.01 'Subsidies allerhande in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit'. Er wordt daar pro memorie nog een krediet voorzien voor de resterende DAC-projecten. Is dat pro memorie krediet gelijk aan nul euro? De spreker dacht dat er nog een aantal resterende projecten waren. Kan de minister een overzicht bieden?

De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er buiten de sectoren Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen nog steeds DAC'ers zijn die niet geregulariseerd zijn en volgens de DAC-besluiten worden betaald. Deze mensen kunnen zich nog steeds aandienen om bij Welzijn of Cultuur aan te sluiten. Vandaar dat er nog een krediet pro memorie wordt voorzien om hen te kunnen regulariseren.

Mevrouw Sonja Becq zou graag een overzicht krijgen van de DAC'ers die nog niet regulariseerd zijn.

De heer Stefan Van Eekert antwoordt namens de minister dat de spreker die vraag moet stellen aan minister Landuyt, vermits de DAC-middelen uit Werkgelegenheid komen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt wat er zal gebeuren met de DAC'ers die niet in een regulier kader kunnen worden ondergebracht.

De minister antwoordt dat alle DAC'ers in de sectoren Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen geregulariseerd zijn. Sinds 1 januari 2000 hebben zij een volwaardig bediendencontract. Momenteel worden deze geregulariseerde DAC'ers buiten het reguliere personeelskader betaald. Wanneer deze mensen een vaste job krijgen, moeten zij evenwel in het reguliere kader worden opgenomen. Voor de verschillende sectoren dienen hierover afspraken te worden gemaakt. Voor de DAC-projecten in kinderdagverblijven voor de opvang van zieke kinderen, werd met de vakbonden en de werkgevers een overgangperiode tot 1 januari 2005 afgesproken. Voor de werknemer verandert er niets. Hij wordt tot dan gewoon doorbetaald. De instellingen waar de ex-DAC'ers werken, kunnen in overtal gefinan-

cierd blijven tot 1 januari 2005. Op dat ogenblik moeten de instellingen hun personeel in overtal hebben ondergebracht binnen hun reguliere personeelskader. Dit betekent concreet dat de instellingen tussen 1 januari 2000 en 1 januari 2005 een ex-DAC'er in het personeelskader moeten opnemen wanneer er een personeelslid de instelling verlaat. De vraag wat er zal gebeuren met de ex-DAC'ers die tegen dan geen plaats binnen het reguliere personeelskader hebben gekregen, blijft steeds terugkomen. Om deze reden maakt Kind en Gezin hier momenteel een inventaris van op. Over het algemeen heeft een kinderdagverblijf niet meer dan een tot drie ex-DAC'ers. Vermoedelijk zal het probleem niet zo omvangrijk zijn, en zullen er slechts een tiental ex-DAC'ers op 1 januari 2005 niet zijn ingeschreven binnen het reguliere personeelskader.

De heer Stefan Van Eekert antwoordt namens de minister dat er voor een aantal ex-DAC'ers nog geen regulier kader is, bijvoorbeeld voor ex-DAC'ers in projecten rond zelfhulporganisaties en patiëntenrechten. Er wordt samen met deze organisaties bekeken of er bijvoorbeeld niet tot een patiëntenplatform kan worden gekomen. Een ander voorbeeld zijn de ex-DAC'ers bij het Rood Kruis die niet dringend liggend ziekenvervoer doen. Het is niet de bedoeling om hiervoor een subsidielijntje te openen. Samen met het Rood Kruis wordt bekeken of er een convenant kan worden afgesloten. Er worden stelselmatig oplossingen gevonden, onlangs werd nog een regulier kader gevonden voor de ex-DAC'ers in de centra voor kraamzorg.

De minister antwoordt dat het soms heel moeilijk is om een kader te maken waarbinnen ex-DAC'ers kunnen worden opgenomen. Zo is het onmogelijk een besluit of een decreet te maken dat enkel geldt voor de financiering van het personeel van het Rood Kruis dat aan niet dringend liggend ziekenvervoer doet. In de gesprekken met het Rood Kruis wordt bekeken of dit personeel kan worden ingezet voor taken die aanleunen bij de Vlaamse bevoegdheden.

Mevrouw Sonja Becq suggereert dat de minister het voorstel van resolutie van haar fractie betreffende niet-dringende liggend ziekenvervoer (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, 866/1*) eens ter hand neemt. Misschien kan dit helpen bij de zoektocht naar een regulier kader, waar mevrouw Riet Van Cleuvenbergen initiatiefnemer van is.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt hoe het zit met de sociale maribel. De bijdragen van Vlaamse voorzieningen aan de sociale maribel stij-

gen elk jaar. Hoe zal dit in de toekomst evolueren ? De spreker pleit ervoor dat de minister dit opvolgt in de interministeriële conferentie.

De heer Stefan Van Eekert antwoordt namens de minister dat de rode draad doorheen het sociaal akkoord is dat de Vlaamse Gemeenschap de verantwoordelijkheid wil opnemen voor het personeel dat ze zelf subsidieert. Er zijn voorzieningen die buiten de sociale maribel uit eigen middelen personeel tewerkstellen. Ook daar vragen de voorzieningen dat de effecten van de loonharmonisering worden mee-ingecalculeerd. De Vlaamse overheid heeft dit altijd geweigerd, en de lijn aangehouden dat ze enkel verantwoordelijk is voor het personeel dat zij subsidieert. Het zijn de sociale partners die instaan voor de besteding van de middelen van de sociale maribel.

Mevrouw Patricia Ceysens – net zoals mevrouw Sonja Becq die dit illustreert vanuit haar regio – vraagt hoe het zit met de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang waar ex-DAC'ers zieke kinderen opvangen. Kinderdagverblijven hebben een groter personeelskader dan initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang, en kunnen de ex-DAC'ers dan ook gemakkelijker in hun kader opnemen.

De minister antwoordt dat de opvang van zieke kinderen bij initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang door het FCUD wordt gefinancierd. Het gaat hier om Weerwerk-Gesco's. Het FCUD wilde rond twee thema's werken om de tewerkstelling van vrouwen te verbeteren : ten eerste buitenschoolse opvang en ten tweede de opvang van zieke kinderen. De minister denkt niet dat er hier DAC'ers zijn tewerkgesteld.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat er nog andere sectoren zijn dan de kinderdagverblijven waar ex-DAC'ers worden tewerkgesteld. Hoe zit het bijvoorbeeld met de rusthuizen ? Geldt voor deze sector dezelfde oefening als voor de kinderdagverblijven ? Hoe zit het met de functie van animator en logistieke hulp ?

De minister antwoordt dat er per sector akkoorden moeten worden afgesloten over de ex-DAC'ers die nu in overtal worden gefinancierd. In het verleden waren de DAC'ers niet gelijkmatig verdeeld over de verschillende sectoren. De bijkomende pool geregulariseerde personeelsleden zal wel gelijkmatig over de verschillende sectoren worden verdeeld. Voor een aantal sectoren zoals de kinderdagverblijven en de gehandicaptensector zijn de afspraken rond. Daarnaast zijn er nog een heel groot

aantal ex-DAC'ers tewerkgesteld in de ouderenzorg. Daar zijn de onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers opgestart om na te gaan hoe de ex-DAC'ers in het reguliere personeelskader kunnen worden ingeschreven. Er wordt voor geopteerd om dit te doen via de functie van de animatoren, omdat de animatoren een bijkomende erkenningsvoorwaarde zijn die de Vlaamse overheid oplegt en financiert. De vraag of ex-DAC'ers die in het verleden als logistieke hulp werkten, zomaar animator kunnen worden, maakt onderwerp uit van de besprekingen tussen werkgevers en werknemers.

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat in de ouderenzorg de DAC'ers in de private sector tewerkgesteld waren, en de Gesco's in de openbare sector. Er gaat nu een herverdelingsoperatie plaatsvinden binnen de private én de openbare sector. Het contingent ex-DAC'ers van de private sector wordt dus mee over de openbare sector verdeeld.

De minister antwoordt dat het gaat om overheidsinvesteringen die in een sector worden geïnvesteerd, en niet om middelen die een bepaalde sector toebehoren. In de thuiszorg waren heel wat DAC'ers tewerkgesteld in de functie poetshulp. De middelen van het VIA en voor de DAC-regularisatie zijn daar enkel voor de gesubsidieerde sector voorbehouden, dit tot grote ergernis van de VVSG (Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten). Voor de rusthuissector is er een afspraak om de middelen van de DAC-regularisatie en een gedeelte van de middelen voor jobcreatie samen te voegen en zo een regeling uit te werken voor de hele sector. Bij de OCMW-rusthuizen waren er niet zo veel DAC'ers tewerkgesteld. Het zou onaanvaardbaar zijn voor de openbare rusthuizen dat de overheid een subsidielijn voor personeel opent die enkel openstaat voor de private rusthuizen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt waarom de Gesco's niet geregulariseerd worden. Zij is daar voorstander van.

De minister antwoordt dat iedereen voorstander is van de Gesco-regularisatie. De middelen hiervoor moeten evenwel van het federale niveau komen, en die middelen zijn niet beschikbaar.

Programma 41.1 Algemeen welzijnswerk

– Adviesraden

Mevrouw Sonja Becq stelt op ba. 12.02 'Allerhande uitgaven i.v.m. de ondersteuning van de adviesraden' een vermindering vast van 59.000 euro in 2002

naar 51.000 euro in 2003. In de toelichting staat dat de vermindering onder meer het gevolg is van de heroriëntering van de activiteiten van de Gezins- en Welzijnsraad in het kader van de toekomstige strategische adviesraad. Wat blijft er nog over van de huidige adviesraden? De spreker vindt het belangrijk dat er verschillende adviesraden blijven bestaan die omtrent specifieke materies advies kunnen verlenen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel zou graag een stand van zaken krijgen over de voorbereiding van de toekomstige strategische adviesraad en de afbouw van de Gezins- en Welzijnsraad.

De minister antwoordt dat er dit jaar minder middelen worden ingeschreven voor de Gezins- en Welzijnsraad omdat de kredieten in 2002 niet volledig werden opgebruikt. Per vergadering worden er zitpenningen betaald. Omdat er volop wordt gewerkt aan het ontwerp van decreet op de strategische adviesraden, vindt de Gezins- en Welzijnsraad het niet meer opportuun om nog voort te werken. Het ontwerp is goedgekeurd door de Vlaamse regering en zal eerstdaags bij het Vlaams Parlement worden ingediend. De minister houdt wel voortdurend contact met de Gezins- en Welzijnsraad. Er wordt ook regelmatig samen met de Vlaamse Gezondheidsraad vergaderd om het toekomstig kader voor inspraak voor te bereiden dat in het ontwerp van decreet wordt uitgewerkt.

– Onderzoek

Mevrouw Sonja Becq vraagt verduidelijking bij de herstructurering van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS), die door de minister in het vooruitzicht werd gesteld.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel kijkt uit naar het onderzoek van het CBGS over de leefsituatie van Vlaamse ouderen in rusthuizen. Kunnen de commissieleden over deze studie beschikken?

De minister antwoordt dat de studie zal worden verspreid zodra ze gedrukt is.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst naar het rapport rond allochtone jeugddelinquentie. Hoe ver staat het hiermee? Vond er nog overleg plaats tussen minister Vogels en de federale minister van Justitie?

De minister antwoordt dat Welzijn voor het vervolg op het onderzoek van professor Van San rond jeugddelinquentie niet wil samenwerken met Justitie, omdat dat de zaken te zeer zou bemoeilijken.

Er werd wel voor geopteerd om samen te werken met een aantal grotere steden en gemeenten. Er is een stuurgroep actief waar Antwerpen, Gent en Mechelen, en het Forum voor etnisch-culturele minderheden deel van uitmaakt. Het onderzoek is intussen aanbesteed, en zal worden uitgevoerd door professor Huybrecht van de Universiteit Gent en professor Foblets van de KU Leuven. Het zal verder worden begeleid door de stuurgroep.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hoe ver het staat met het elektronisch dossier voor de bijzondere jeugdbijstand.

De minister antwoordt dat dit een van de topprioriteiten is voor 2003. Er is terzake al onderzoek uitgevoerd door de KU Leuven. Het elektronisch dossier zal er in 2003 zeker komen.

– Lokaal sociaal beleid

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat voor het lokaal sociaal beleid op verschillende basisallocaties middelen worden ingeschreven. Ten eerste is er de basisallocatie 12.25 'Allerhande uitgaven voor de ontwikkeling, ondersteuning en implementatie van een modern managementinstrumentarium voor het lokaal sociaal beleid'. Volgens de toelichting worden deze middelen momenteel besteed aan de ondersteuning van de implementatie van het NOB (nieuw OCMW-beleidsinstrumentarium). Er leven op het terrein nog vragen bij dit instrumentarium, en bij de ondersteuning, bijvoorbeeld voor de softwareprogrammatie. Men vraagt een centraal gestuurd en centraal gefinancierd initiatief voor de ondersteuning. Kan de minister wat meer verduidelijking geven bij het NOB?

De minister antwoordt dat het doel van ba. 12.25 is om de ondersteuning van de nieuwe

OCMW-beleidsinstrumenten (NOB) te verzekeren. Dit omvat ten eerste de betaling van de detachering van de NOB-cel van drie personen, een OCMW-ontvanger, een gewestelijk OCMW-ontvanger en een OCMW-secretaris. Ten tweede wordt een overeenkomst gesloten met de VVSG voor het organiseren van vorming en forums met betrekking tot de nieuwe OCMW-boekhouding via lokale coaches. Deze middelen werden dus besteed aan ondersteuning van OCMW's en werden dus nooit rechtstreeks aan OCMW's toegekend.

De OCMW's konden vanaf 1998 vrijwillig instappen in het NOB-traject. Telkens werden de instappers ondersteund door de NOB-cel. De laatste zeven OCMW's stappen in 2003 in en het is dus

niet meer noodzakelijk in 2003 dezelfde budgetten als in het verleden te voorzien. Bovendien werden deze zeven laatste OCMW's ook reeds uitgenodigd en betrokken bij de vorming 2002.

Verder dient het loon van de gewestelijk OCMW-ontvanger, niet meer voorzien te worden, vermits hij als gewestelijk ontvanger, Vlaamse ambtenaar is geworden. Hij dient dus niet meer gedetacheerd te worden naar de Vlaamse Gemeenschap, maar blijft gewoon in de NOB-cel verder werken. De NOB-cel blijft bestaan uit de OCMW-ontvanger en de gewestelijk OCMW-ontvanger. De OCMW-secretaris stapte over naar de cel Lokaal Sociaal Beleid.

Ten slotte was het in 2002 reeds zo dat de NOB-vorming meer en meer via een dubbel circuit werd georganiseerd. Enerzijds werd vorming georganiseerd via de overeenkomst met de VVSG, anderzijds ontvingen organisaties subsidies van het vormingscentrum voor steden en gemeenten (administratie Binnenlandse Aangelegenheden) voor gelijkaardige vormingsinitiatieven. Zo werd via dit vormingscentrum een NOB-vorming georganiseerd door EHSAL. Verder waren er vormingsinitiatieven van Deloitte en Touche en Patrick Stoop. Bij de bepaling van het krediet 2003 wordt bijgevolg rekening gehouden met de vormingsinzet sinds 1998, het beperkt aantal OCMW's dat in 2003 nog moet instappen en de private vormingsinitiatieven al dan niet betoelaagd door de administratie Binnenlandse Aangelegenheden. Met de voorziene middelen kunnen de laatste zeven instappers met dezelfde intensiteit als hun voorgangers worden ondersteund. Deze en andere OCMW's kunnen een beroep blijven doen op de NOB-cel.

Voorts verwijst mevrouw Sonja Becq naar ba. 12.30 'Allerhande uitgaven in het kader van het lokaal sociaal beleid'. Er wordt door de minister een ontwerp van kaderdecreet voor het lokaal sociaal beleid in het vooruitzicht gesteld. Dit decreet is er evenwel nog niet. Waaraan worden deze middelen dan besteed? Er zouden middelen worden toegekend aan diegenen die een trekkersrol spelen rond het sociaal huis. De spreker vraagt hoe en wanneer OCMW's en gemeenten hierover worden ingelicht. Welke procedure wordt gehanteerd voor het indienen van projecten? Welke doelstellingen moeten de projecten beogen? Voorts vraagt de spreker verduidelijking bij de vormingsprogramma's voor OCMW-mandatarissen. Als de lokale besturen extra opdrachten krijgen, zijn ondersteuning en vorming heel belangrijk.

De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat met de midde-

len van ba. 12.30 een cel Lokaal sociaal beleid wordt uitgebouwd binnen de administratie, dit ter ondersteuning van de lokale besturen. De cel zal zowel werken rond het sociaal huis, als rond een koepelplan en afstemming van planningen. Dit loopt reeds. De administratie brengt deskundigen rond deze thema's samen om beleidsvoorstellen aan de minister te formuleren en organiseert ook initiatieven om stimuli aan het terrein te geven. Zo organiseerde de cel in oktober 2002, samen met de VVSG en SAW, regionale ontmoetingsdagen voor OCMW's en centra algemeen welzijnswerk om de samenwerking in de geest van het nieuwe decreet voor te bereiden. Er werden samenwerkingsmodellen voorgesteld en ervaringen uitgewisseld. Dit laatste blijkt, uit de ervaring met het introduceren van het NOB, de beste werkwijze te zijn omdat men dan op maat ondersteuning kan bieden. Recent was er ook een oproep om projecten in te dienen. Dit gebeurde via een omzendbrief aan alle lokale besturen. De besturen die reeds bezig zijn met de uitbouw van een sociaal huis kunnen hun expertise ter beschikking stellen. Ze kunnen hiervoor een subsidie krijgen van 12.500 tot 25.000 euro.

Mevrouw Sonja Becq vraagt wanneer de gemeenten werden ingelicht en tegen wanneer de voorstellen voor projecten moeten worden ingediend.

De heer Stefan Van Eekert antwoordt namens de minister dat de gemeenten midden november geïnformeerd werden. De projecten moeten voor 6 december worden ingediend. Deze timing is heel strak.

Mevrouw Sonja Becq vindt dat dit getuigt van allesbehalve behoorlijk bestuur.

De minister antwoordt dat de timing voor alle gemeenten even strak is. Niemand beschikte over voorkennis.

Mevrouw Sonja Becq begrijpt dat OCMW's overleggen met de CAW's. Wordt er ook overlegd met andere privé-eerstelijnsdiensten? Wordt het samenwerkingsnetwerk met dergelijke diensten uitgebreid? Kunnen bijvoorbeeld ook de thuiszorgdiensten worden betrokken?

De minister deelt mee dat er al overlegd is tussen de VVSG en het steunpunt Algemeen welzijnswerk over afspraken over het lokale sociale beleid. Binnenkort wordt er gesproken over schuldbemiddeling. De onderwerpen zijn altijd concreet. Over het toekomstige decreet op het lokale sociale beleid wordt nu al overleg gepleegd met de VVSG, de Vereniging van OCMW-secretarissen, de Vereni-

ging van Gemeentesecretarissen, de Vereniging van Maatschappelijk Assistenten, de Vereniging van Gemeentelijke Welzijnsdiensten, enzovoort.

Mevrouw Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het vormingscentrum voor OCMW's van de VVSG (Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten) al ondersteund wordt in het kader van het programma 41.7 Maatschappelijk Welzijn. Het personeel wordt zowel ondersteund met betrekking tot managementtaken als voor heel specifieke taken.

– *Buitenlands welzijnsbeleid*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst naar ba.12.26 'Allerhande uitgaven i.v.m. het buitenlands welzijnsbeleid'. Waarom hoort dit niet thuis in de begroting Ontwikkelingssamenwerking ?

De minister antwoordt dat het hier gaat om het krediet in het kader van het horizontale beleid inzake samenwerkingsontwikkeling. Vorig jaar werd orthopedisch materiaal naar Limpopo gezonden. Dat is een van de drie provincies waar Vlaamse projecten lopen. De samenwerking is gebaseerd op een akkoord tussen Vlaanderen en de drie provincies. Deze provincies formuleren zelf voorstellen voor projecten. Dit project zal volgend jaar worden voorgezet, maar dan via de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. Reden is dat het moeilijk is om zo een gering bedrag via de begroting Welzijn rechtstreeks aan Zuid-Afrika te factureren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat dit haaks staat op een inclusief beleid.

De minister antwoordt dat ze de optie voor een inclusief beleid volledig ondersteunt. Elke minister moet een reflex voor ontwikkelingssamenwerking hebben. Er is wel een verschil tussen droom en daad. In theorie is het een heel mooi principe dat elke minister 10 percent van zijn middelen voor buitenlands beleid afstaat voor ontwikkelingssamenwerking, maar in praktijk heeft dit tot gevolg dat de betalingen heel chaotisch verlopen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt de subsidiëring van de VZW Kleis, ter ondersteuning van een stimulerende en sensibiliserende actie naar de Europese werkelijkheid (ba. 33.04) geen slecht idee. Ook in andere departementen bestaan dergelijke initiatieven. Als elk departement dergelijke initiatieven neemt, gaat men wel langs elkaar heen werken. Hoe wordt het Europees beleid binnen de departementen Welzijn en Gezondheid opgevolgd ? Waarom wordt hier een taak aan een VZW

toevertrouwd, en niet aan de administratie, waar normaal het beleidsvoorbereidend werk gebeurt ?

De minister antwoordt dat het haar verbaast dat de CD&V-fractie tegen de subsidiëring van een VZW pleit. Het gaat hier om de omvorming van de vroegere VZW Ophef, die in één zuil actief was, en nu omgevormd is tot de pluralistische VZW Kleis. Voor de afstemming van het buitenlands beleid is er binnen de administratie een cel actief. Ook het Europees beleid wordt door die cel opgevolgd. De nadruk daarbij ligt vooral op de voorbereiding en opvolging van internationale en Europese congressen. De administratie doet wel niet aan cliëntgerichte dossierbegeleiding. Dat is de opdracht van Kleis. Alle voorzieningen die denken aanspraak te kunnen maken op Europese subsidies, kunnen er terecht. Ze worden er begeleid bij het indienen van een dossier.

– *Kinderrechten*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat de middelen op ba. 33.06 'Subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten' zowel in 2002 als in 2003 707.000 euro bedragen. De spreker vindt het vreemd dat in de toelichting nog sprake is van het financieren van allerhande interessante initiatieven inzake kinderrechten die door het middenveld worden genomen, bijvoorbeeld inzake het voorbereidingsproces van de bijzondere zitting van de Verenigde Naties over kinderen te New York. Deze bijzondere zitting vond immers al in 2002 plaats. Wat betekent inspelen op de afspraken ? Is er een actieplan ?

Er is ook een luik rond verkeersveiligheid en slachtofferhulp. Hoe ver staat het met het project 'Ruimte voor kinderen in het verkeer' ? Zal dit op termijn structureel worden verankerd binnen Maatschappelijk Welzijn ? De spreker vraagt wat het vormingspakket voor gevallen waar kinderen het slachtoffer zijn van een schokkende gebeurtenis, inhoudt. Gaat het om vorming, personeel ?

Hoeveel van de 707.000 euro gaan naar de Kinderrechtcoalitie ?

De minister antwoordt dat met de 707.000 euro op ba. 33.06 initiatieven kunnen worden gesubsidieerd n ter aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten. De besteding van de middelen 2003 zal, na evaluatie, voor een deel gebaseerd zijn op de initiatieven die reeds in 2002 ondersteund werden. In 2002 ging 105.995 euro naar het Centrum voor de Rechten van het

Kind (Universiteit Gent), dat een structurele wetenschappelijk onderbouwde basis uitwerkt voor het kinderrechtenbeleid. 12.395 euro ging naar het Kinderrechtenfestival. Dat is een jaarlijks publieks-evenement van het Kinderrechtencommissariaat rond een thema in verband met kinderrechten. 61.975 euro ging naar de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen, een samenwerkingsverband van verschillende NGO's die actief zijn op het vlak van kinderrechten. 27.635 euro ging naar 'What Do You Think?', een structureel participatie-initiatief voor jongeren, gecoördineerd door Unicef-België. 250.000 euro werd uitgetrokken voor de positie van kinderen in het verkeer – luik slachtofferhulp, om provinciale coördinatoren aan te trekken voor de problematiek van jonge verkeersslachtoffers en hun omgeving. Voor 2003 wordt 125.000 euro uitgetrokken voor de positie van kinderen in het verkeer – luik sensibilisatie : in 2003 zal het tweede luik gefinancierd worden van dit project dat bestaat uit een door Technopolis ontwikkelde interactieve en mobiele tentoonstelling die volwassenen sensibiliseert voor de specifieke situatie van kinderen in het verkeer. In 2002 werd voor de ontwikkeling van de tentoonstelling een bedrag van 250.000 euro gereserveerd. Het bedrag op de begroting 2003 zal onder meer gebruikt worden voor de exploitatiekosten van het project dat zal lopen tot eind 2004.

In totaal werd, op basis van 2002, 582.000 euro ingeschreven. Indien de projecten van 2002 worden verder gezet met een zelfde financiering, laat dit in 2003 een ruimte van 125.000 euro om andere projecten te subsidiëren.

De middelen voor kinderen die het slachtoffer zijn van een schokkende gebeurtenis zijn recurrente middelen. Het voorbije jaren werd personeel ingezet bij de diensten voor slachtofferhulp. Er werd ook materiaal ontwikkeld voor scholen en jeugdbewegingen voor de begeleiding van kinderen die geconfronteerd worden met een vriend of klasgenootje dat het slachtoffer wordt van onder meer een verkeersongeval. Dit project krijgt veel respons.

– *Varia*

Mevrouw Sonja Becq vraagt wat er is gebeurd met de middelen op ba. 33.08 'Subsidies voor de afstemming van de eerstelijnsdiensten in de welzijnssector (pro memorie).

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt wat het project Prick is, waarvan sprake in de toelichting

bij ba. 33.03 'Subsidies allerhande in het kader van het welzijnsbeleid'.

De minister antwoordt dat Prick staat voor Project integrale casus kwaliteit. Het loopt aan de Arteveldehogeschool in Gent om het kwaliteitsbeleid vanuit de casus te vertalen. In de welzijnssector wordt men met de vraag hoe kwaliteit kan worden gemeten. Uit dit project zal een onderzoeksrapport voortvloeien.

De heer Felix Strackx vraagt wat het tijdschrift Botsing is.

De minister antwoordt dat Botsing een tijdschrift van De Bond is voor tieners van twaalf tot zestien jaar, dat gratis aan de leden van De Bond wordt bezorgd.

– *Zorgverzekering en Vlaams Zorgfonds*

De heer Felix Strackx leest in de toelichting bij ba. 01.01 'Provisionele reserve' dat er een nog te verdelen provisionele reserve is die wordt geraamd op 21.453.000 euro. Het Rekenhof merkt op dat er hiervoor nog geen bestemming is voorzien, waardoor het principe van de specialiteit van de begroting niet wordt geëerbiedigd. Zijn deze reserve overschotten die niet zijn opgebruikt?

Mevrouw Inge Blauwhof, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er vorige week amendementen door de Vlaamse regering zijn goedgekeurd als antwoord op de opmerkingen van het Rekenhof. Daarin wordt de provisionele reserve omgewerkt tot een over te dragen saldo naar het volgende begrotingsjaar. Deze techniek werd ook reeds de voorbije jaren toegepast. Concreet betekent dit dat de Vlaamse regering een dotatie van 99.157.000 euro heeft afgesproken. In het kader van het akkoord om de zorgverzekering betaalbaar te houden, wordt de ledenbijdrage opgetrokken tot 25 euro. Voor 2003 wordt het bedrag dat overblijft als over te dragen naar het volgende begrotingsjaar ingeschreven.

De heer Felix Strackx heeft alle inkomsten van het Zorgfonds samengeteld, en komt zo tot het bedrag van 205 miljoen euro. Als daar alle uitgaven voor tenlastenemingen en het aanleggen van een reserve van worden afgetrokken, blijft er 12,5 miljoen euro werkingskosten over. Dat is toch wel heel veel geld om het systeem van de zorgverzekering op zich in stand te houden. Zo moet er in 2003 376.000 euro huur worden betaald voor de huisvesting van het projectteam Vlaamse Zorgverzekering.

Ook mevrouw Patricia Ceysens vindt de zorgverzekering een heel duur systeem.

De heer Felix Strackx vindt ook de werkingssubsidies aan de zorgkassen heel hoog, vooral de werkingssubsidie van 1.508.000 euro aan de Vlaamse Zorgkas. Hoeveel personen zijn eigenlijk bij de Vlaamse Zorgkas aangesloten? De spreker vermoedt dat dat niet zo veel personen zijn.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat ze reeds vaak de vraag heeft gesteld hoeveel de administratieve kosten per aangesloten lid bedragen bij de verschillende zorgkassen. De mutualiteiten zouden laag scoren en de Vlaamse Zorgkas hoog. De spreker leest in de toelichting dat er met de Vlaamse Zorgkas een beheersovereenkomst zal worden afgesloten. Op welke termijn ziet de minister dit, en met welke finaliteit?

De heer Jan Roegiers vermoedt dat de administratieve kosten bij de zorgkassen zullen dalen door de invoering van forfaitaire vergoedingen, waarvan hij een voorstander is. Waarom worden de werkingsubsidies van de zorgkassen dan toch aanzienlijk verhoogd in 2003?

De minister antwoordt dat de werkingskosten van de zorgkassen inderdaad zeer hoog zijn. Er wordt voortdurend beweerd dat de aan de mutualiteiten verbonden zorgkassen te weinig werkingssubsidies krijgen, en de andere zorgkassen te veel. De minister beaamt dat de Vlaamse Zorgkas te veel middelen krijgt. De Vlaamse Zorgkas heeft als opdracht al degenen die eind dit jaar niet zijn aangesloten, ambtshalve aan te sluiten. Vermoedelijk zal het om ongeveer 400.000 mensen gaan. Of dit voldoende rechtvaardigt dat de werkingskosten van de Vlaamse Zorgkas veel hoger zijn dan die van de andere zorgkassen kan enkel worden bewezen na benchmarking over de werkingskosten bij de verschillende zorgkassen. Er is nu beslist dat er een benchmarking komt. Door de invoering van een forfaitair systeem wordt inderdaad getracht om de kosten van de zorgkassen te doen dalen. In de begroting 2003 stijgen de middelen voor de werkingskosten van de zorgkassen nog. Na de benchmarking zullen de cijfers indien nodig bij de begrotingsaanpassing worden verminderd.

De heer Felix Strackx stelt vast dat de dotatie aan het reservefonds voor 2003 sterk vermindert, van 99.157.000 euro in 1999 en 2000 naar 27.268.000 euro in 2003. Er wordt nog maar een vierde gespaard ten opzichte van de voorbije jaren. Zal dit bedrag in de toekomst worden aangehouden, of zal er dan nog minder worden gespaard?

Mevrouw Sonja Becq sluit zich aan bij de vraag van de heer Felix Strackx. In 2003 wordt nog maar 27.268.000 euro naar het reservefonds gestort. Dat is heel weinig, rekening houdend met het feit dat men de middelen tegen 2010 wil laten aangroeien tot 1,488 miljard euro. Wordt dit bedrag gehaald?

Ook de heer Jan Roegiers betreurt dat de bijdragen aan het reservefonds dalen. Hij vindt het belangrijk dat het systeem behouden blijft en dat de jongeren van vandaag later ook een beroep op de zorgverzekering kunnen doen.

De spreker pleit voor een gestandaardiseerde indicatiestelling. Zorgbehoevenden die nu bij een instelling niet worden ingeschaald, gaan gewoon naar een andere instelling die hen dan wel inschaalt.

Mevrouw Sonja Becq wil weten of de inschalingen gecontroleerd worden. De inschalingen moeten correct verlopen, en er moet controle mogelijk zijn.

De minister antwoordt dat het probleem van de controle op de inschaling zich enkel stelt voor de zeer zwaar zorgbehoevende thuisblijvers. In de rusthuizen verlopen de inschalingen immers op basis van Riziv-criteria. Voor de zeer zwaar zorgbehoevende thuisblijvers is er inderdaad sprake van een shoppinggedrag tussen verschillende instellingen die inschalen. Er zijn een aantal interne controles per zorgkas ingebouwd, maar er is nu beslist om ook een aantal controles door een externe partner te laten uitvoeren. Momenteel wordt bekeken wie die studieopdracht kan vervullen. Men zou moeten kunnen komen tot een eenvormig inschalingssysteem. Dit is wel een moeilijk debat, dat momenteel ook wordt gevoerd op de interministeriële conferentie Ouderen. Een werkgroep zoekt naar een nieuwe inschalingswijze.

Mevrouw Sonja Becq leest in de toelichting dat er 750.000 euro wordt besteed aan de uitbesteding van de beleggingsportefeuille van het Zorgfonds. Dit is een hoog bedrag, rekening houdend met het feit dat de opbrengst quasi overeenkomt met de belegging op een spaarboekje.

De heer Luc Huybrechts, directeur van het Projectteam Zorgverzekering, antwoordt namens de minister dat alle liquide middelen, 350 miljoen euro, op termijnrekeningen worden belegd van een, twee, of drie maanden in functie van de marktvoorwaarden. De beleggingsvoorwaarden bij de verschillende banken worden telkens bekeken. Momenteel komt men aan een rendement van 3,2 percent. Het is de bedoeling het geld vanaf 2003 vooral in obligaties te beleggen. Het rendement zal dan

een 4 percent bedragen. Er zal eventueel ook in aandelen worden belegd. Dat rendement moet op langere termijn worden bekeken. In de begroting 2003 is inderdaad sprake van 750.000 euro voor de kosten van de beleggingsportefeuille. Een groot deel van deze kosten gaat naar de vermogensbeheerders. De begroting wordt altijd wat hoger geraamd dan nodig. Volgens de meest recente informatie zou het beleggen in obligaties van het bedrag waarover men op 1 januari zal beschikken, met name 388 miljoen euro, ongeveer 300.000 euro kosten aan de vermogensbeheerders. Daarnaast zijn er nog de transactiekosten, die de kostprijs nog met ongeveer 50 percent kan verhogen. Hier komt ook nog 21 percent BTW bij.

De heer Felix Strackx vraagt of de 13.810.000 gekapitaliseerde intresten het bedrag is dat het kapitaal totnogtoe heeft opgebracht.

De heer Luc Huybrechts, directeur van het Projectteam Zorgverzekering, antwoordt dat dit de raming is voor 2003. Er werd hiervoor gerekend op 3,5 percent intresten.

De heer Jan Roegiers wijst ook nog op het oneigenlijk gebruik van de zorgverzekering bij een aantal OCMW-rusthuizen.

- Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5 am. nr. 39) strekt ertoe in Afdeling V de begroting van het Vlaams Zorgfonds te vervangen.

Programma 41.2 Bijzondere Jeugdbijstand

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen benadrukt dat het programma Bijzondere Jeugdbijstand een uitermate belangrijk onderdeel is van de bevoegdheden van minister Vogels. Ondanks de budgettaire krapte stelt mevrouw Dillen met genoegen vast dat de minister erin geslaagd is de middelen voor Bijzondere Jeugdzorg uit te breiden.

In de toelichting bij de begroting en in de beleidsbrief geeft minister Vogels haar ambitieuze visie weer. De spreekster treedt de beleidsprioriteiten uit de toelichting volledig bij, maar had liever wat meer aandacht besteed aan bestraffen naast preventie en zorg.

Mevrouw Dillen is het volmondig eens met de strategische doelstelling om het aantal problematische opvoedingssituaties (POS) en als misdrijven omschreven feiten (MOF) te doen dalen. Maar uit de uitvoerige gedocumenteerde toelichting blijkt

overduidelijk dat beide sedert 1995 jaarlijks toenemen. Hoe zal de minister deze idealistische doelstellingen realiseren ?

Voor nieuw initiatief krijgt het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand een aanzienlijk bedrag. Kan de minister de prioriteiten en de planning ervan toelichten, vraagt mevrouw Marijke Dillen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wijst erop dat de operationele doelstellingen en instrumenten geregeld besproken worden. Bij hulpverlening is het vooral belangrijk dat de jongeren de juiste hulp krijgen. In de toelichting staat dat door de veranderende maatschappelijke omstandigheden het aantal plaatsingen in de bijzondere jeugdzorg stijgt. Alle voorzieningen slibben dicht, vooral de gemeenschapsinstelling in Mol. Volgens haar zal de stijging aanhouden. Ze vraagt of de maatregelen, de financiering en de eventuele nieuwe initiatieven voldoende zullen zijn om de druk op te vangen.

– Preventie

Volgens mevrouw Marijke Dillen merkt de minister in haar toelichting terecht op dat preventie een verbrokkelde bevoegdheid is en gecoördineerd moet worden. Minister Vogels kondigt in de documenten haar medewerking aan enkele departementale en interdepartementale initiatieven aan om tegen eind volgend jaar tot een gezamenlijk preventiebeleid te komen. Over welke initiatieven gaat het ? Wie zijn de andere betrokken ministers ? Hebben de andere departementen aandacht voor dit probleem ? In die zin oppert mevrouw Dillen het idee om in de commissie een grondig debat te organiseren over preventie. Voorts wil mevrouw Dillen vernemen welke de prioriteiten zijn in de preventieprojecten die worden voorbereid.

Preventie tegen schoolgeweld blijft een belangrijk dossier omdat het probleem niet afneemt, meent mevrouw Dillen. Men schat dat liefst twaalf percent van de schoolgaande kinderen en jongeren antisociaal gedrag vertonen. Hoe staat het met het experiment terzake ? Reeds lang worden er daarvoor middelen vrijgemaakt. Blijft dat budget behouden ? Ze dringt daarop aan.

Mevrouw Patricia Ceysens is verheugd dat de beleidsbrief uitvoerig aandacht besteedt aan preventie. Er is sprake van vijf regioverantwoordelijken. Wat zijn de regio's ? Gaat het over de provincies ? Hoe staat dat in verhouding tot de preventie in de integrale jeugdhulp ? Er is altijd gezegd dat preventie in het kader van de jeugdhulpverlening niet alleen bij welzijn maar ook voornamelijk bij cul-

tuur- en jeugdbeleid thuishoort. In de beleidsbrief wordt het toch terug ondergebracht bij welzijn en gezondheid. Wat is de verhouding met de preventie in de bijzondere jeugdbijstand? In de beleidsbrief staat niet dat de middelen voornamelijk naar opvoedingsondersteuning gaan. Kan de minister de plaats van opvoedingsondersteuning nader toelichten?

Wat de preventie betreft, antwoordt de minister dat de Strategische nota van de Intersectorale Werkgroep Algemene Preventie aan de leden wordt bezorgd. Die nota biedt een aantal concrete instrumenten om in het beleidsdomein welzijn en gezondheid de jongerenpreventie gestalte te geven.

De minister schetst een algemeen kader. In zijn motie van aanbeveling tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota inzake de bijzondere jeugdzorg van 1999 heeft het Vlaams Parlement gezegd dat de preventie moest versterkt worden. Preventie moet juist problemen voorkomen en kan daarom kan niet beperkt worden tot welzijn en gezondheid. Het moet een inclusieve bevoegdheid zijn voor de hele regering. Ook onderwijs, sport en jeugd zijn daarbij betrokken.

Minister Anciaux had zich ertoe geëngageerd het preventiebeleid te coördineren. Bij de ministerwissel heeft ze een brief geschreven naar de heer Van Grembergen, de nieuwe minister voor Jeugd, maar daarop heeft ze nog geen antwoord gekregen. Dat betekent niet dat de minister niet geïnteresseerd is, wel dat hij hiervoor nog geen tijd heeft gevonden.

Het departement Welzijn heeft echter niet op het algemeen kader willen wachten om de eigen inbreng in het Vlaamse preventiebeleid uit te werken. De commissie kan het rapport inkijken.

De opvoedingsondersteuning zit grotendeels bij Kind en Gezin. Deze werking is in alle provincies opgestart: de consulten rond opvoeding en de opvoedingswinkels (zie bespreking Kind en Gezin).

De preventiewerking binnen bijzondere jeugdzorg behoorde tot nog toe tot de opdracht van de preventieconsulent van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, die tot nog toe alleen moest werken. Dit jaar werd in het kader van de PIP-PEP-oefening (Proces implementatieplannen – personeelsplannen) in iedere provincie een regiomanager aangesteld om de werkzaamheden van de sociale diensten van de jeugdrechtbanken en van de comités voor bijzondere jeugdzorg die actief zijn in één provincie op elkaar af te stemmen. Deze regiomanager heeft dus niets te maken met de provincie als

bestuursniveau. De regiomanager krijgt ook een stuk preventieve opdracht.

De heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd bijzondere jeugdbijstand van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, zegt namens de minister dat de bijzondere jeugdzorg op twee manieren aan preventie doet, in het kader van het PIP-PEP-plan en op het vlak van de prestatiebegroting. Er werd een intermediair niveau gecreëerd tussen het lokale en het centrale niveau, onder leiding van een regiomanager. De regiomanager is niet verbonden aan het provinciale bestuursniveau. De keuze voor het provinciale niveau heeft te maken met het feit dat de provincies een clustering zijn van bestuurlijke en gerechtelijke arrondissementen. Binnen de organisatie van de PEP worden de regiomanagers versterkt met een multidisciplinair team dat actief is op het vlak van hulpverlening en preventie. Er komt dus een einde aan de solopositie van de preventieconsulent.

Het is de bedoeling de band met de praktijk te versterken om de signaalfunctie vanuit het lokale niveau verder gestalte te geven, wat een preventief beleid ten goede moet komen. De maatschappelijke druk om gericht te interveniëren neemt toe. Beide componenten kunnen samen een nieuw elan geven aan het preventiebeleid dat de BJZ overstijgt.

Mevrouw Merckx Trees Merckx-Van Goey veronderstelt dat de focus op onderwijs, opvoeding en vrije tijd geschikt is voor de doorsnee jongere in Vlaanderen. Ze vraagt zich echter af of een dergelijke aanpak ook effect zou kunnen ressorteren bij allochtone jongeren. Ze stelt vast dat men bij dergelijke incidenten – zoals nu in Antwerpen – blijkbaar niets heeft om op terug te vallen. Ze veronderstelt dat een deugdelijk preventienetwerk misschien bepaalde zaken kan vertragen of minder explosief maken.

De minister repliceert dat men in de eerste plaats moet voorkomen dat er een moord wordt gepleegd. Ze vraagt zich af hoe het mogelijk is dat iemand die al verschillende keren psychiatrisch behandeld werd, een wapen in huis kan hebben. Ze stelt echter vast dat de aandacht nu gericht is op de jongeren die deze situatie gebruiken om hun frustratie te uiten. Ze vraagt aandacht voor de hoge jeugdwerkloosheid bij jongeren van allochtone afkomst: 60 procent van de meisjes en 40 procent van de jongens tussen 18 en 27 jaar is werkloos. Ze vraagt zich ook af waarom deze jongeren niet doorstromen naar het algemeen vormend onderwijs. Dit heeft te maken met het integratiebeleid.

Kind en Gezin heeft een opdracht naar de allochtone bevolking, ook op het vlak van opvoedingsondersteuning. Ouders van allochtone jongens moeten meer greep krijgen op het opvoedingsproces en moeten druk uitoefenen opdat de jongeren hun opleiding zouden afmaken.

Een situatie zoals die in Antwerpen kan met een preventiebeleid vanuit welzijn niet voorkomen worden. Dat is een kwestie van criminaliteitspreventie en van algemeen maatschappelijk beleid.

Ze verwijst naar de tussenkomst van mevrouw Dillen over de ambitieuze doelstellingen. Die zijn ook noodzakelijk. De voorbije tien jaar is het aantal gevallen in bijzondere jeugdzorg gestegen, wat niet zozeer te maken heeft met een stijgende criminaliteit. Er zijn steeds meer problemen in de opvoedingsrelatie tussen ouders en kinderen en tussen kinderen en school. Een preventieve aanpak veronderstelt echter dat heel het maatschappelijk functioneren in vraag wordt gesteld. Er zijn problemen met de combinatie arbeid en gezin, de ouders moeten geresponsabiliseerd worden, relaties moeten versterkt worden. Soms gaat de vertrouwensband tussen ouders en kinderen verloren naar aanleiding van een echtscheiding.

Mevrouw Dillen is het volledig eens met de minister. Haar vraag naar een grondig debat over preventie wordt daardoor versterkt. Kinderen komen te vlug bij de bijzondere jeugdzorg terecht. Ze worden te veel aan hun lot overgelaten en komen zo in een spiraal van maatschappelijk onaanvaardbaar gedrag terecht.

Ze stelt dat de criminaliteit wel is gestegen. Dat wordt volgens haar geïllustreerd door het gebrek aan opvangplaatsen in de gesloten instellingen en door het aantal strafbare feiten dat wordt behandeld door de jeugdrechtbanken.

De verhouding tussen POS en MOF is nog altijd 85-15, antwoordt de minister. Maar zolang de wet van 1965 van kracht blijft, is het onderscheid hoe dan ook vaag. In de gesloten gemeenschapsinstelling voor meisjes in Beernem worden hoofdzakelijk POS-jongeren geplaatst die tegen zichzelf moeten beschermd worden. Dat is daar zelfs de overgrote meerderheid. Het gaat dus niet altijd om de bescherming van de maatschappij tegen bepaalde personen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betreurt de afwijzing van haar voorstel voor een themadebat over het integratiebeleid, te meer daar de afwijzers nu zelf in de krant voor een parlementair initiatief

pleiten. Zij vraagt voorts aandacht voor het gebrek aan rolmodellen, dat onder meer veroorzaakt wordt door onvolledige gezinnen en werkloze ouders. Sommige jongeren hebben hun ouders nooit zien werken, zoals bijvoorbeeld in het Limburgse mijngebied, met alle gevolgen vandie. Het personeel in de voorzieningen zou die rol kunnen spelen, maar dat veronderstelt voldoende stabiliteit. En die rust ontbreekt: het personeel wordt juist overbevraagd door de vele hervormingen van de voorbije vijf jaar. Het is al convenants en overlegplatforms wat de klok slaat.

Het lid herinnert voorts aan de belofte dat men zou onderzoeken of er wel overal voldoende personeel is. Zij wijst op de spijtige voorvallen in Lanaken vorig jaar en in Genk. Kind&Gezin zegt wel dat de normen werden gerespecteerd, maar zijn die normen zelf wel in orde? Tot slot meent de spreker dat het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) belangrijk en goed is, maar dat het ook de sector bijkomend onder druk zet.

De minister merkt op dat bijkomend personeel meteen een miljardenfactuur met zich meebrengt. Die betalen is maatschappelijk niet evident gezien de vraag naar bijkomende capaciteit. Al wil zij de ernst van het verschrikkelijke feit in Lanaken niet minimaliseren, toch mag de overheid volgens haar niet de indruk wekken dat zij alle mogelijke ongevallen kan voorkomen. Overal meer personeel bijzetten is daarvoor geen oplossing.

Minister Vogels kondigt voor het voorjaar een omvattende bespreking van de preventie aan in het kader van het rapport over de integrale jeugdhulpverlening.

Voorheen was er een nuttige folder over jongeren-criminaliteit en preventie bij de jeugdrechtbanken, zegt mevrouw Marijke Dillen. Na een vraag van mevrouw Dillen vorig jaar, was de folder eventjes terug ter beschikking. Nu zijn dergelijke folders al lang niet meer verkrijgbaar in de rechtbank van Antwerpen. Mevrouw Dillen vraagt daar aandacht voor.

Inzake de folders 'Ik en de jeugdrechtbank' en 'Ik en de bemiddelingscommissie' antwoordt de heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd bijzondere jeugdbijstand dat het distributieprobleem zeer snel kan opgelost worden vermits folders en brochures voorradig zijn en verdeeld worden door de regioverantwoordelijken.

– *Procesimplementatieplan en personeelsplan (PIP/PEP)*

In de toelichting leest mevrouw Dillen dat de minister werkt aan de implementatie van het goedgekeurde procesimplementatieplan en personeelsplan van de buitendiensten, en dat ze de afdeling bijzondere jeugdzorg grondig zal hervormen. Tegen wanneer dient dat gerealiseerd te zijn ? Is het geleverde werk al geëvalueerd ? Wat is de stand van zaken ?

De heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd Afdeling Bijzondere Jeugdbijstand, zegt dat de realisatie van de implementatie van PEP volop aan de gang is en zeer goed loopt : de regioverantwoordelijken zijn al op het terrein actief of zullen er ten laatste 1 januari 2003 hun functie opnemen. De teams werden ook volledig hervormd : de preventie- en de hulpverlenende teams hebben nu een evenwichtige personeelssamenstelling. Er komen teamverantwoordelijken aan de leiding. Er waren assessments door De Witte & Morel waarvan de uitslagen nu bekend zijn, en waarvan de betrokkenen eerstdaags op de hoogte zullen gebracht worden. Tegen januari 2003 zullen alle teamverantwoordelijken aangesteld zijn.

Aanvullend lopen wervingsprocedures voor 33 consultants-hulpverleners en 7 preventieconsultanten. De opstart van de multidisciplinaire teams loopt volop : er worden 2 artsen en 10 psychologen-orthopedagogen aangeworven. Binnenkort staat dus een volwaardige staf ter beschikking.

Minister Vogels voegt hieraan toe dat de voorbije jaren zeer veel geïnvesteerd werd in bijkomend personeel, zowel in de gesubsidieerde sector als in de eigen administratie en de gemeenschapsinstellingen. De regering heeft dus heel wat inspanningen gedaan op het vlak van de bijzondere jeugdzorg.

– Gemeenschapsinstellingen – voorzieningen

In de loop van 2002 zijn inspanningen geleverd om de opvangmogelijkheden uit te breiden, maar toch daalt de criminaliteit niet en wordt ze steeds jeugdiger, zegt mevrouw Marijke Dillen. Ze vraagt een overzicht van de toestand in de gesloten en in de halfgesloten gemeenschapsinstellingen. Hoe ver staat het met de geplande halfgesloten instelling in Antwerpen ? Wat zijn de doelstellingen voor 2003 ? De operationele doelstellingen zijn ambitieus, maar niet concreet. Levert minister Vogels een inspanning om voor een opvangmarge te zorgen ?

Eind oktober 2002 trokken de opvoeders van De Markt uit Mol aan de alarmbel vanwege een perso-

neelstekort dat in combinatie met het gedrag van de jongeren tot een onhoudbare situatie aan het leiden was. Hoe is de situatie momenteel in De Markt ? Eind oktober beloofde minister Vogels om onmiddellijk enkele nieuwe personeelsleden aan te werven om de meest acute problemen op te lossen. Wat is er sindsdien gebeurd ?

De nieuwe initiatieven in de periode 2000-2002 waren voornamelijk gericht op de gemeenschapsinstellingen, meent mevrouw Trees Merckx-Van Goey. In 2003 wil men ook vooral de gemeenschapsinstellingen uitbreiden. Dat is investeren in het einde van de ketting. Het zou beter zijn de doorstroming naar de voorzieningen, die gesubsidieerd worden door het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand, te verbeteren. Ze gelooft niet dat de privé-voorzieningen niet meer bereid zijn om bepaalde jongeren op te vangen, mits ze voldoende financiering krijgen. Wat is de reden van de klemtoon op de uitbreiding van de gemeenschapsinstellingen ?

Meer dan 80 procent van de middelen van het fonds gaan naar personeel. Constant beleid houdt in dat er voldoende geld is voor loonstijgingen en indexaanpassingen. In de tabellen staat dat het aantal voltijds equivalenten gestegen is van 3250 in 2001 tot 3300 in 2002. Hoeveel VTE kunnen aangeworven worden in 2003 ? Het lid onderstreept de buitenproportionele aandacht in 2002 voor MOF. Daardoor komen de POS-situaties in de verdrukking.

Er werd een overzicht gemaakt van de investeringen in gemeenschaps- en gesubsidieerde instellingen van de voorbije jaren, zegt de minister. Dat in 2003 alleen bijkomende investeringsmiddelen gaan naar de Antwerpse gemeenschapsinstelling impliceert geen keuze voor meer gesloten opvang. Het is gewoon een deel van de stelselmatige uitbreiding van het hele apparaat. De voorbije jaren werd veel geïnvesteerd in de gesubsidieerde sector en in de alternatieve afhandeling. Het blijvende ontbreken van een federaal wetgevend initiatief op dat laatste vlak is geen reden om niet zelf in Vlaanderen het pad te effenen en er een coherent geheel van te maken.

Mevrouw Merckx-Van Goey zou op de tabellen graag een bijkomende kolom zien met de betalingskredieten, zodat zichtbaar wordt wat het verschil is tussen de budgettering en de vastleggingen enerzijds en de effectieve betalingen anderzijds.

De heer Karel Henderickx, afdelingshoofd Afdeling Gemeenschapsinstellingen, antwoordt dat dit alleen voor het volledige jaarbudget kan, maar niet in detail : dit zou de zaak technisch veel te ingewikkeld maken.

Het rapport over de bezetting van Everberg is klaar en wordt aan de leden bezorgd. Mevrouw Sonja Becq betreurt dat zij dat eerst in de krant heeft moeten lezen dat het rapport bestaat, waarbij mevrouw Riet Van Cleuvenbergen aanvult dat De Standaard het rapport inderdaad vooraf mocht inkijken, maar dat de krant ook meldde dat het een initiatief op vraag van het Vlaams Parlement betrof.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat er al in 1998 pogingen gedaan zijn om met gemengde teams te werken in de gemeenschapsinstellingen. Ondertussen zijn de nieuwe jobs voor de jongensinstellingen voorbehouden geweest voor mannen. Zijn de teams ondertussen in alle gemeenschapsinstellingen gemengd ? Hoe worden die evenwichten bewaard zodat het werkbaar is ?

De heer Karel Henderickx, afdelingshoofd Afdeling Gemeenschapsinstellingen, licht toe dat men wacht met de invoering van gemengde begeleiding in instellingen waarin ook met enkele personeelsbezetting wordt gewerkt, al is iedereen het in het kader van de rolmodellen eens met de behoefte aan personeelsleden van beide geslachten. Het knelpunt van de enkele bezetting wil zeggen dat personeelsleden op een bepaald ogenblik alleen komen te staan met een leefgroep van 12 jongeren. Dat is al problematisch genoeg. Gemengde begeleiding op een dergelijk moment toevoegen is niet bevorderlijk voor de veiligheid en het welzijn op het werk van de personeelsleden.

Een tweede probleem in deze context is van technisch-administratieve aard en ligt bij de aanwerving van de begeleiders. Vanuit ervaringen in het gevangeniswezen werd bepaald dat de helft van de begeleiders van hetzelfde geslacht moet zijn. Er wordt dan ook naar gestreefd bij aanwervingen evenveel mannen als vrouwen in dienst te nemen, hoewel er in het algemeen meer vrouwen aan de examens deelnemen. Het is niet denkbeeldig dat er bij de aanwerving door een gesloten instelling voor jongens alleen vrouwelijke kandidaten komen opdagen, wat volledig ingaat tegen het principe van gemengde begeleiding. De kwantitatief gelijke aanwerving van mannen en vrouwen is omwille van de regels over gelijkheid in werving niet eenvoudig.

Rekening houdend met Titel V van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering werd een grondige studie verricht over hoe de examens konden georganiseerd worden en hoe de regels moesten toegepast worden om de beste kandidaten aan te werven en toch een gemengde bezetting te garanderen. Dit liep zeer vlot. Het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt heeft echter deze wetgeving opgeheven. Het hele studiewerk moet nu overgedaan worden.

De spreker bevestigt nog eens dat er bij de leefgroepen die dubbel bezet zijn bijna overal en met veel succes gemengd gewerkt wordt.

– *Alternatieve straffen*

Mevrouw Dillen merkt op dat de begroting voor 2002 voorzag in een budget voor alternatieve straffen. Is dat budget verdwenen of naar een ander programma verwezen ? Wat is de reden daarvoor ? Gezien het belang van dit project, dringt ze aan op voortdurende aandacht.

Er is al een aantal jaren een voorlopige regeling voor de herstelgerichte afhandeling. Is er daarvoor al een rechtsgrond, vraagt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Hoe zal die regeling evolueren in de komende jaren ? Hoe zal dat in alle arrondissementen volwaardig uitgebouwd worden ? Aangezien het federale jeugdsanctierecht achterwege blijft, is het belangrijk om de herstelgerichte afhandeling structureel te maken.

Wat de herstelgerichte afhandeling betreft, bevestigt de heer Eric Berx, kabinetsmedewerker, namens de minister dat men op twee jaar tijd dubbel zoveel jongeren heeft weten te bereiken. Het aantal is toegenomen tot nagenoeg 2200. De kans op alternatieve afhandeling is dus manifest toegenomen. Dit beleid wordt gecontinueerd en bevindt zich in de begroting bij constant beleid. De vigerende federale wetgeving biedt evenwel onvoldoende aanknopingspunten voor de uitwerking van een Vlaamse regelgeving terzake. De genoemde kwantitatieve stijging van het aanbod aan herstelgerichte afhandelingen van jeugddelinquentie heeft overigens ook een toename van het aantal MOF-dossiers in de populatie van de bijzondere jeugdbijstand tot gevolg.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey blijft erbij dat men de herstelgerichte afhandeling, die nu al bestaat sinds 1999, niet jaar na jaar nominatim kan

blijven financieren. Een definitieve structurele regeling is gewenst. Oikoten vraagt daar bijvoorbeeld ook om, zo bleek op de rondetafelconferentie in 1999 en die vraag om structuur werd het daaropvolgende jaar herhaald.

Minister Vogels merkt op dat er nu een regeling voor drie jaar is. Mevrouw Patricia Ceysens zegt dat Oikoten zelf niet wil vastgezet worden in regeling, al willen zij natuurlijk wel zekerheid over de financiering. Vlaanderen wil een en ander creatief blijven uitbouwen en de toekomstige regelgeving vanuit die realiteit beïnvloeden.

– *Niet-begeleide minderjarigen*

Een ander budget dat verdwenen lijkt, zegt mevrouw Marijke Dillen, is het budget voor de opvang van minderjarige prostituees. Dat budget is vorig jaar ingevoerd naar aanleiding van concrete problemen in Brussel. Minister Vogels kondigde vorig jaar dat ze in overleg met de federale overheid een initiatief zou uitwerken. Hoe ver staat het daarmee? Wat is er intussen gebeurd? Onder welk programma bevindt dat budget zich nu? Waarom is het eventueel verdwenen?

Minister Vogels zegt dat in de federale programmatwet de regeling over de voogdij mee opgenomen is. Dit is een absolute voorwaarde om niet begeleide minderjarigen op een juridisch correcte manier te kunnen opvangen. Mevrouw Vogels wijst erop dat er betreffende opvang een tegenstelling blijft bestaan tussen de federale minister Vande Lanotte en de gemeenschappen. Volgens de spreker moet de opvang van asielzoekers en niet-asielzoekers op een identieke manier gebeuren, maar dit blijft een beetje een dwarsligger bij het sluiten van een akkoord met de federale regering. Toch is het feit dat de voogdij nu geregeld wordt voor alle minderjarigen een belangrijke stap vooruit.

Programma 41.3 Bejaardenzorg

– *Beleidsvisie en Ontwerpdecreet woonzorg en thuiszorg*

Mevrouw Marijke Dillen staat positief tegenover de intentie van minister Vogels om begin volgend jaar naar het parlement te komen met een ontwerpdecreet betreffende ouderenzorg. Zij is zeer benieuwd naar de tekst die resulteert uit onderzoek op het terrein. Hoewel ze vol lof is over de zes belangrijke aandachtspunten die de rode draad vormen in de gedachtegang van de minister (beleidsbrief) geeft ze toch aan dat er volgens haar twee belangrijke problemen over het hoofd gezien

werden: de vereenzaming en de mishandeling door mensen uit de directe omgeving. Zij hoopt dat minister Vogels deze twee bijkomende punten mee zal opnemen in haar beleidsintentie en in de financiële vertaling ervan. Mevrouw Dillen stelt de concrete vraag wat op het vlak van deze twee items reeds gerealiseerd werd, en wat de minister verder plant in het ontwerpdecreet. Er werden studies verricht waarvan de resultaten een zeer goede werkbasis moeten vormen, maar de spreker vond desbetreffend niets terug in de begroting.

Doelstelling zes van de toelichting van minister Vogels vermeldt het 'verder werken aan de visie op een coherent geïntegreerd Vlaams ouderbeleid'. Mevrouw Dillen zegt er van uit te gaan dat de tekst van het ontwerp van decreet over woon- en thuiszorg dat de minister aan het parlement zal voorleggen, de decretale vertaling van de visie van de minister zal zijn. Zij wil weten wat de visie van de minister is en waarom deze visie nog verder moet worden uitgewerkt.

Mevrouw Sonja Becq vraagt ook het voorontwerp van decreet dat de minister vorige maandag heeft toegelicht te kunnen inzien om daarover te gelegenheid te krijgen te kunnen debatteren.

Mevrouw Sonja Becq vraagt de minister wat de "vermarkting van het welzijns- en gezondheidsaanbod" concreet inhoudt en hoe dit kan worden teruggevonden in haar beleid.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat de ouderenzorg en het medisch model, die deels federaal geregeld zijn, soms werkt met leeftijdsgelinkte vergoedingen. In haar voorontwerp van decreet stapt de minister daar van af. Heeft zij al overgangsmaatregelen uitgewerkt?

Minister Mieke Vogels stelt dat 2003 een overgangsjaar zal zijn. 1 januari 2003 is niet haalbaar voor het nieuwe ouderendecreet. Het zal pas in 2004 van kracht kunnen worden. Dat biedt de mogelijkheid om er in de commissie een grondig debat over te voeren. Het voorontwerp van decreet is intens voorbereid in samenwerking met mensen die betrokken zijn bij het proces van ouder worden in de samenleving. Het eindverslag dat in februari klaar was, bevat aanbevelingen van de verschillende commissies. Er zijn suggesties voor een algemeen integraal nieuw Vlaams ouderenbeleid. Dat betekent dat er niet alleen aanbevelingen zijn over zorg, maar ook over de positie van ouderen in de samenleving.

Het aandeel van mensen die niet meer op de arbeidsmarkt actief zijn maar toch nog energiek en lucide zijn, neemt toe. De Vlaamse overheid moet daarmee rekening houden en ze heeft er alle belang bij om de positie van ouderen in de samenleving te herwaarderen.

Er is niet gekozen voor een integraal decreet ouderenbeleid dat zowel onderdelen over zorg als over integratie bevat, omdat dat haaks staat op het voorkomen van leeftijdsdiscriminatie. Een van de grootste leeftijdsdiscriminaties in Vlaanderen is precies de kostprijs en de omkadering van zorg voor min-65- en plus-65- jarigen. Die discriminatie kan op lange termijn niet blijven bestaan. Bovendien houdt de samenleving steeds meer rekening met het individu en zijn mogelijkheden. Er is een evolutie in de richting van een op maat gemaakt beleid. Niet alle 65-jarigen hebben dezelfde behoeften. De leeftijdsgrenzen worden hoe langer hoe meer in vraag gesteld. Het is dan ook onzinnig om in een toekomstgericht ouderenbeleid de leeftijdsgrens als uitgangspunt te nemen en te stellen dat 65-plussers onder het ouderendecreet vallen en mensen jonger dan 65 jaar onder de regeling van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

Er wordt een tweesporenbeleid gevolgd. Ten eerste komt er een zorgdecreet op basis van zorgbehoeften en niet van leeftijd. Het schetst ongeacht de leeftijd voor iedereen een kader van de organisatie van kwalitatieve en betaalbare zorg in Vlaanderen. Ten tweede is er het voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel c.s. houdende stimulering van een planmatig lokaal ouderenbeleid, de beleidsparticipatie en de oprichting van een Vlaamse Ouderenraad (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1147/1*) om een aantal maatregelen te nemen die de positie van ouderen in de samenleving versterken. Ze hoopt dat het parlement daar snel werk van maakt. Er zijn middelen uitgetrokken om dat waar te maken.

In het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van woonzorg en thuiszorg zijn een aantal principes omschreven, zoals zorg op maat, regionale samenwerking, het respect op zelfzorg van ouderen, het samenwerken met partnerorganisaties en rekening houden met de vermarkting van het zorgaanbod. Met het 'omgaan met vermarkting van het aanbod' wordt niet bedoeld dat men de ouderenzorg zal privatiseren. Er zijn drie belangrijke principes. Ten eerste wordt er toegezien op de regionale spreiding en de beschikbaarheid van diverse voorzieningen om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Verder is het de bedoeling dat

de residentiële voorzieningen een transparant prijzenbeleid voeren en aangeven wat precies in de dagprijs zit en welke supplementen nog kunnen worden aangerekend. Het derde principe is dat aan elke dienstverlening een schriftelijke overeenkomst (met wederzijdse rechten en plichten) tussen de voorziening en de gebruiker dient vooraf te gaan.

Daarnaast bevat het voorontwerp drie belangrijke instrumenten om het Vlaamse zorgbeleid waar te maken, namelijk de woon- en zorgcentra, de lokale dienstencentra en de diensten voor gezins- en thuiszorg. De woon- en zorgcentra bedienen voorlopig nog de 65-plussers en slechts bij grote uitzondering de min-65-jarigen, in afwachting van de afschaffing van de leeftijdsdiscriminatie. De minister wijst erop dat de financiering van het ouderenbeleid (wat betreft de zorg en het personeel) nog een federale aangelegenheid is, terwijl de financiering van het gehandicaptenbeleid een Vlaamse bevoegdheid is. Om de leeftijdsdiscriminatie weg te werken is er een samenwerkingsakkoord nodig met alle partners. De af te leggen weg is nog lang, maar Vlaanderen is alvast bereid om het kader te scheppen.

In afwachting van de inwerkingtreding van het decreet werkt men gewoon voort op het huidige spoor en gaat men bepaalde prioriteiten stellen, zegt de minister. Wat betreft de thuiszorg is er een uitbreiding van het aantal uren en van de middelen voor de lokale dienstencentra in functie van het opvullen van de programmatie die daar was voorzien. Wat betreft de residentiële zorg zijn er naast de middelen van het VIPA voor de eerste maal middelen uitgetrokken voor de financiering van de animatiefunctie in de rusthuizen. De gesprekken daarover met de betrokken sectoren verlopen constructief. Op korte termijn zullen concrete uitvoeringsbesluiten worden genomen zodat de middelen die op de begroting 2003 zijn uitgetrokken bij de residentiële zorg in Vlaanderen terechtkomen.

De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, geeft namens de minister een kleine aanvulling op de uitleg over het ontwerpdecreet. Nieuwe initiatiefnemers moeten voortaan een ondernemingsplan indienen om een vergunning te krijgen. Ze moeten een duidelijk beeld geven op hun visie, financiële middelen, infrastructuur en management. Voorts voorziet het nieuwe decreet in partnerorganisaties die gebruikers, mantelzorgers, voorzieningen en netwerken moeten begeleiden en ondersteunen. In dat kader zullen de expertisecentra voor dementie worden erkend en structureel verankerd.

– *Residentiële voorzieningen*

Mevrouw Marijke Dillen onderschrijft de positieve doelstelling van de minister om veel aandacht te besteden aan de kwaliteit in de residentiële voorzieningen. Zij vraagt zich wel af hoe de controle gebeurt en welke budgetten daarvoor worden uitgetrokken. Zij vraagt ook of eventuele tekortkomingen continu blijven opgevolgd of dat het bij een eenmalige controle blijft.

Uit de toelichting bij de begroting van de minister blijkt dat er 8.825 bijkomende woongelegenheden in de rusthuissector al vergund zijn. Mevrouw Marijke Dillen vraagt de minister wanneer deze woongelegenheden concreet zullen worden gerealiseerd.

Mevrouw Sonja Becq had ook graag een zicht op het aantal bijkomende plaatsen in rusthuizen : hoeveel vernieuwde plaatsen zijn er en hoeveel werkelijke nieuwe ? Ze hoopt dat de minister de preventieve werking inzake kwaliteit voortzet, opdat nieuwe sluitingen van rusthuizen kunnen voorkomen worden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil ook graag de cijfers van het huidige aantal ambulante voorzieningen. Het zou goed zijn om telkens in december de cijfers ter beschikking te stellen.

Ze zou bovendien graag vernemen hoe het concreet zit met de omzetting van de RVT-bedden of van de middelen die van de federale overheid komen. Wat is de timing ? Het is belangrijk dat de commissieleden de timing kunnen volgen als er een volgende interministeriële conferentie is.

De minister antwoordt dat zij de administratie om een overzicht zal vragen van de nieuwe erkenningen van residentiële voorzieningen in 2002, en van welke middelen van VIPA in 2002 naar vernieuwbouw en welke naar nieuwbouw zijn gegaan. Ze wijst erop dat het grootste deel nieuwbouw is. De nieuwe middelen die federaal zijn vrijgemaakt, zullen in de eerste plaats gaan naar de omzetting van ROB- naar RVT-erkenningen. Daardoor worden er geen bijkomende plaatsen gecreëerd zijn maar wordt er wel een betere omkadering gerealiseerd.

De gemeenschappen en de federale overheid zijn totnogtoe al tweemaal samengekomen om te overleggen over de verdeling van de middelen. De federale overheid stelt voor de middelen in te zetten voor reconversie van RVT-bedden, dagverzorging en als buffer voor de nieuwe prijsberekening die vanaf 1 oktober in voege treedt. Minister Vogels

verwacht pas een oplossing begin volgend jaar. Dit permanente overleg is niet makkelijk omdat de verschillende betrokken partners elkaars mening niet altijd delen. De minister hoopt snel een akkoord te kunnen afsluiten.

De minister heeft aangekondigd dat de uitbouw van de palliatieve zorg zal opgenomen worden in de thuiszorg. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wijst erop dat die palliatieve zorg ook onderwerp van gesprek is in de rusthuizen, die daarvoor totnogtoe moeten rekenen op – beperkte – federale middelen. Kan Vlaanderen, ondanks zijn beperkte bevoegdheid, toch niet meer impulsen en ondersteuning geven voor de uitbouw van de palliatieve zorg in de rusthuissector ?

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat de realisatie van serviceflats door Serviceflats Invest nog steeds niet vlot loopt. Het lid vraagt om nadere toelichting.

De heer Felix Strackx vestigt de aandacht op twee opmerkingen van het Rekenhof bij de basisallocaties 51.01 en 63.01. Mevrouw Patricia Ceysens zegt dat de regering amendementen heeft ingediend naar aanleiding van de opmerkingen van het Rekenhof dat de kredieten daar moeten worden verminderd ; in de toelichting stonden wel de juiste bedragen vermeld.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5, am. nr. 31) strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.3 3.895 duizend euro te brengen op 3.844 duizend euro en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten 502 duizend euro te brengen op 495 duizend euro. (Verlaging van de gesplitste vastleggingskredieten met 51 duizend euro en verlaging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 7 duizend euro). In basisallocatie 51.01 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 334 duizend euro gebracht op 329 duizend euro en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet 37 duizend euro gebracht op 36 duizend euro. In basisallocatie 63.01 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 3.561 duizend euro gebracht op 3.515 duizend euro en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet 465 duizend euro gebracht op 459 duizend euro.

De minister licht toe dat dit amendement wordt ingediend omdat de kredieten ten onrechte werden geïndexeerd. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 19 (Stuk 15/5).

– *Demonstratieprojecten en experimentele initiatieven*

Mevrouw Marijke Dillen vraagt wat de demonstratieprojecten precies inhouden en wie ervoor verantwoordelijk is.

In het kader van een aantal niet-gereguleerde subsidies zal minister Vogels innoverende initiatieven betreffende ouderenzorg selecteren. Mevrouw Marijke Dillen vraagt zich af welke klemtonen daarbij zullen worden gelegd voor 2003. Zij vraagt de minister hoeveel projecten in 2002 werden ingediend en welke projecten werden geselecteerd.

De subsidies ter ondersteuning van experimentele initiatieven onder basisallocatie 34.04 zijn bijna gehalveerd. Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat middelen die vroeger waren opgenomen onder basisallocatie 34.03 nu ook onder basisallocatie 34.04 vallen, zodat de daling van de middelen eigenlijk nog groter is. Mevrouw Marijke Dillen vraagt de minister waarom dit zo is.

Mevrouw Sonja Becq meent te hebben begrepen dat demonstratieprojecten vertrekken vanuit een residentieel gegeven en proberen over de residentieële muren heen te kijken om vernieuwing te brengen, terwijl de experimentele projecten de vernieuwing die in de praktijk al bestaat, stimuleren en integreren in het reguliere beleid. Mevrouw Becq vraagt welke projecten op basis van welke criteria werden geselecteerd. Zij vraagt de minister ook hoe ze die vernieuwing in het beleid wil realiseren.

De heer Koen Helsen vraagt de minister naar concrete voorbeelden van ideeën die de demonstratieprojecten hebben opgeleverd. Verder wil hij weten hoe de financiering ervan gebeurt : is dat via de VIPA-middelen ? De projecten worden ondersteund door het Platform wonen voor ouderen maar worden daar tegelijkertijd ook door geëvalueerd. Kan dat ?

De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, zegt namens de minister dat in plaats van de projecten vernieuwing (innoverende initiatieven) beter één vernieuwingsfonds kan worden opgericht. De huidige onderverdeling is gebaseerd op de verschillende begrotingsposten. In de toekomst is het de bedoeling één fonds op te richten. Binnen de demonstratieprojecten gaat men op zoek naar vernieuwende vormen van wonen en zorg.

De thema's worden gekozen in functie van de accenten die minister Vogels in haar beleid legt en

door goed te luisteren naar de sector. Bij het begin van elk jaar krijgt de minister een lijst met thema's die als basis zouden kunnen dienen voor de projectsubsidieëring. In maart worden de voorzieningen gevraagd voor eind juni een voorstel in te dienen rond de geselecteerde thema's. In september worden de geselecteerden geïnformeerd in een open communicatiedag. Op die manier kunnen alle initiatiefnemers elkaar inspireren.

Vervolgens geeft de heer Geeraert een overzicht van de geselecteerde demonstratieprojecten. Ten eerste is er de woonzorgzone De Oude Molen van Ten Kerselare in Heist-op-den-Berg. Dat concept zal een belangrijke plaats krijgen in het toekomstige ouderenbeleid. In elke wijk leven jongeren en ouderen door elkaar en wie extra zorg nodig heeft, kan in die wijk kunnen blijven wonen dankzij het dienstenkruispunt in de woonzorgzone.

Het tweede geselecteerde project is het nachthotel van het Roeselaarse rusthuis Vincenthove. In het rusthuis worden zes woongelegenheden met elkaar verbonden voor mensen die overdag thuis blijven. Die mensen zijn er van zes uur 's avonds tot tien uur 's morgens welkom. De opvangmogelijkheid is zeer flexibel qua frequentie en duur van de periode. Dat initiatief zorgt voor extra steun voor de thuiszorg.

Het derde project is een woonteam van een Antwerps lokaal dienstencentrum. Een ergotherapeut en een technicus komen langs om na te gaan of een woning geschikt is voor zorgbehoevende mensen. Ze doen ook suggesties om de woning aan te passen.

Het vierde project is dat van De Wingerd rond kleinschalige woningen voor dementerenden. Het vierde is dat van het OCMW van Menen dat de levensbestendigheid van serviceflats garandeert door domotica te integreren. Het laatste project is Nestor, een samenwerkingsverband tussen enkele OCMW's uit het Poperingse. Nestor richt zich tot vrijwilligers die zorgbehoevenden in landelijke gebieden extra zorg willen aanbieden.

De vernieuwende projecten ouderenbeleid zijn aan drie thema's gewijd. Ten eerste, de participatie van de gebruikers aan het beleid van de voorziening. De residentieële voorzieningen hebben hierrond gewerkt in 2002. Dit is een belangrijk, maar blijkbaar moeilijk thema want er was maar één goed voorstel, namelijk dat van het FOS. De spreker is er echter van overtuigd dat werk moet gemaakt worden van dat thema. Ten tweede, een deskundig vormings-, trainings- en opleidingsbeleid (VTO) voor

alle medewerkers. Ten slotte, de positieve beeldvorming bij jongeren. Zo is er een initiatief waarbij jongeren en ouderen samen een gezelschap maken.

Op een vraag van de heer Helsen over de duur van de projecten, antwoordt de heer Geeraert dat de subsidie van september tot september wordt toegekend. Na een grondige evaluatie worden de beste experimenten in reglementering opgenomen.

– Participatie – Ouderenoverlegkomitee

In de toelichting is sprake van een projectgroep die het vertrekpunt moet zijn om de inspraak van ouderen te evalueren en bij te sturen. Mevrouw Marjke Dillen vraagt wat de stand van zaken is.

Mevrouw Dillen merkt op dat de subsidies aan het Ouderenoverlegkomitee (OOK) onder basisallocatie 33.05 substantieel zijn verhoogd en vraagt de minister hoe deze verhoging concreet zal worden ingevuld.

Mevrouw Dillen vindt het voorbarig dat in dit programma 41.3 reeds in een budget wordt voorzien voor een reeds genoemde voorstel van decreet van mevrouw Van Den Heuvel c.s., houdende stimuleren van een planmatig lokaal ouderenbeleid, de beleidsparticipatie en de oprichting van een Vlaamse Ouderenraad (*Parl. St. Vl. Parl. 2001-2002, nr. 1147/1*) een voorstel dat nog niet op de agenda van de commissie werd gezet of zelfs nog niet werd toegelicht.

Wat ouderenparticipatie in de gemeenten betreft, is het volgens de heer Koen Helsen voor de VLD belangrijk dat de bestaande adviesraden in acht worden genomen, net als het decreet lokaal sociaal beleid en de OCMW's, die in de meeste gevallen bevoegd zijn voor ouderenzorg.

Binnen het geheel van de ouderenzorg valt volgens mevrouw Sonja Becq niet zozeer de verhoging van de middelen en het verder ingaan op de vraag naar zorg op, maar wel het geven van extra middelen aan het Ouderenoverlegkomitee en het Platform Wonen voor Ouderen, twee organisaties die de participatie van ouderen mee gestalte moeten geven en versterken. Mevrouw Becq betreurt het feit dat hiervoor een decretaal kader ontbreekt. Zij vraagt zich af welke rol de minister deze organisaties toekent en betwijfelt of het instrument van convenants wel een transparant systeem is.

Op 3 en 4 december 2002 wordt een gezondheidscongres rond zelfmoord en depressie georganiseerd.

De grondige voorbereiding daarvan vindt mevrouw Ria Van Den Heuvel een goede zaak. Ze vraagt de minister hoe ze te werk wil gaan bij de voorbereiding van het zorgcongres van 2003 en roept haar op om daar alle mogelijke partners bij te betrekken. Nu valt bijvoorbeeld de onafhankelijke seniorenzorg haast systematisch uit de boot.

Minister Vogels antwoordt dat het OOK een belangrijke partner is om het beleid te toetsen. Voorts treedt het OOK in de plaats van ouderen die niet meer zo mondig zijn. Het OOK komt op voor de kwaliteit van de zorg en de dienstverlening in rusthuizen. Omdat er heel concrete behoeften zijn, wordt de subsidie voor het OOK wordt verhoogd.

De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, verduidelijkt dat op korte termijn afspraken gemaakt zullen worden en een convenant afgesloten met het OOK over zijn opdrachten. Het tweejaarlijkse ouderenparlement zal zich volgend jaar vermoedelijk over de positieve beeldvorming buigen. Het OOK neemt de actie Zilveren Surfers over. De prioritaire actiepunten voor volgend jaar zijn het Digitale Platform, het actieplan Bewegen en Sport voor Ouderen en het stimuleren van de participatie van ouderen aan het lokaal bestuur en aan het beleid van de voorzieningen.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat het OOK eigenlijk louter het beleid uitvoert. Ze maakt de vergelijking met de Gezins- en Welzijnsraad die ook advies kan verlenen. Minister Vogels zou het OOK liever vergelijken met wat men de gehandicaptensector heeft gedaan, namelijk de gebruikers versterken. De heer Geeraert merkt op dat de thema's die minister Vogels verdedigt het resultaat zijn van nauw overleg met het OOK. Het OOK wordt als een kritische partner beschouwd.

– Expertisecentra dementie

De middelen voor dementie blijven. Met de expertisecentra dementie zijn convenants voor drie jaar afgesloten, die in april volgend jaar vernieuwd moeten worden. Hebben zij al de zekerheid dat hun projecten zullen voortgezet worden, vraagt mevrouw Sonja Becq. Spreker is ook op zoek naar de logica achter het verschil in toelage voor de expertisecentra kraamzorg – 20 miljoen frank – enerzijds en de expertisecentra dementie – 12 miljoen frank – anderzijds, dit terwijl de belangrijke groep van dementerenden toch nog steeds toeneemt en de hulpverleners op het terrein dus nood hebben aan deskundige ondersteuning. Overigens had mevrouw Becq ook graag een uitbreiding van de middelen voor de basiswerkers gezien.

Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft vragen bij de beschikbare budgettaire ruimte voor de expertisecentra dementie : die is, zeker in vergelijking met andere expertisecentra die vaak voor kleinere groepen werken, niet zo geweldig groot. Expertise opbouwen om te kunnen omgaan met een steeds groter wordende groep dementerenden, is toch een gigantische uitdaging.

Het aantal dementerenden stijgt, maar er worden nog steeds meer kinderen geboren, antwoordt de minister. De doelgroep van de kraamzorgcentra is dus groter. De minister stelt dat evenveel gezinnen gebruik maken van kraamzorg als van thuiszorg voor dementerenden. Kraamzorg is een alternatief initiatief, los van de verzuiling, en werkt met DAC'ers. Nu zijn die, ondanks veel tegenkantingen, geïntegreerd in de verschillende thuiszorgcentra. De kraamzorgcentra leverden niet alleen kraamzorg aan een beperkt aantal gezinnen, maar informeerden ook bijvoorbeeld over thuis bevallen (zie ook programma 41.4 Gezinsaanlegenheden, kraamzorg).

Mevrouw Sonja Becq heeft geen probleem met de diverse specialisaties binnen de thuiszorg. Het verschil in grootte van de kredieten verwondert haar alleen. Kraamzorg is nodig, zeker als bevallen thuis of met een kort verblijf in een ziekenhuis wordt gestimuleerd. Ze pleit alleen voor een versterking van de thuiszorg voor dementerenden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen waarschuwt ervoor dezelfde activiteiten niet twee maal te subsidiëren. De taken van Kind & Gezin en de kraamzorgcentra mogen niet overlappend werken. Voor dementerenden bestaan er alleen expertisecentra. Ze vraagt zich af of dat volstaat. Hoe zal de opleiding van de kraamverzorgsters geregeld worden ? Momenteel worden de DAC'ers door de centra bijgeschoold. Er bestaat nochtans een reguliere opleiding.

Een amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen (Stuk 15/7 am. nr. 43) strekt ertoe het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.3 16.793 duizend euro te brengen op 16.984 duizend euro. (Verhoging met 191 duizend euro). In basisallocatie 34.07 wordt het niet-gesplitste krediet 297 duizend euro gebracht op 488 duizend euro.

Mevrouw Sonja Becq licht toe dat de subsidie moet dienen voor de oprichting van een kenniscentrum voor dementie. Gezien het feit dat het aantal dementerenden de komende jaren beduidend zal toenemen, is het aangewezen dat de subsidie ten

minste op dezelfde hoogte gebracht wordt als de voorziene subsidie voor een kenniscentrum kraamzorg, namelijk 488 duizend euro (programma 41.40, basisallocatie 34.01). Dit amendement is verbonden met amendement nr. 44.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een amendement in (Stuk 15/7, am. nr. 44) om het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.3 16.793 duizend euro te brengen op 16.602 duizend euro. (verlaging met 191 duizend euro). In basisallocatie 43.03 wordt het niet-gesplitste krediet 248 duizend euro gebracht op 57 duizend euro.

Mevrouw Sonja Becq licht toe dat er een subsidiebedrag werd voorzien voor de uitvoering van het decreet inzake het stimuleren van de gemeenten tot het opstellen van een seniorenbeleidsplan. Aangezien dit decreet volgens de minister niet voor 1 januari 2004 in werking zal kunnen treden, zijn deze middelen voor 2003 niet nodig. De vrijgekomen middelen kunnen beter aangewend worden ter ondersteuning van een kenniscentrum voor dementie. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 43

– *Varia*

Minister Vogels spreekt in de toelichting haar voornemen uit om te werken op basis van resultaten van een onderzoek van de Europese Commissie en de Europese implementatiestrategie inzake veroudering. Mevrouw Dillen vraagt wat de Vlaamse inbreng hierin zal zijn, of dit een prioriteit is voor de minister en of de minister een beleidsplan zal voorleggen.

Ten slotte blijft mevrouw Marijke Dillen erop aandringen dat minister Vogels haar invloed zou aanwenden om tot een oplossing te komen voor het dossier van het uniform maken en de al dan niet afschaffing van de onderhoudsplicht (kinderen moeten betalen voor hun bejaarde ouders). Zij weet dat minister Vogels daar niet voor bevoegd is, maar is van mening dat zij wel stimulerende initiatieven kan nemen. Heel wat families worden nu immers met schrijnende situaties geconfronteerd.

Programma 41.4 Gezinsaanlegenheden

A. Kind en Gezin

– *Informatiefolders van Kind en Gezin*

Mevrouw Ann De Martelaer vraagt of er elk jaar evenveel middelen worden uitgetrokken bij Kind

en Gezin om ouders via folders te informeren. Wordt het rendement van deze folders onderzocht ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de middelen voor de folders staan ingeschreven op een algemene post voor communicatie. Hij kan daaruit niet afleiden hoeveel middelen juist naar folders gaan. Kind en Gezin heeft twee maatregelen genomen om meer zicht te krijgen op het gebruik en de efficiëntie van de folders. Ten eerste werd het ABC-boek samengesteld, dat een verzameling is van een aantal heel populaire folders. Dit boek wordt elk jaar aangepast. Dit betekent een besparing. Een boek is immers effectiever dan folders, omdat het minder snel wordt weggegooid en meer ter hand wordt genomen. Het boek heeft enorm veel succes, ook bij de onthaalouders. Ten tweede werd een onderzoek uitgevoerd door SEIN met betrekking tot de effectiviteit van de folders omtrent voeding. De resultaten van dat onderzoek zijn nog maar net binnen, maar wel staat al vast dat men heel lovend is over de folders. Voor de ouders zijn deze folders nog steeds de meest geschikte informatie. In de toekomst zal Kind en Gezin trachten om nog efficiënter met de folders om te gaan. De gegevens van het onderzoek zullen aan de commissieleden worden bezorgd.

– *De vaccinatiedatabank*

De heer Felix Strackx vraagt of de vaccinatiedatabank intussen op punt staat. Wordt de databank permanent bijgehouden ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de vaccinatiedatabank inderdaad permanent verder wordt uitgebouwd. Technologisch wordt ze voortdurend verder ontwikkeld. Binnen Kind en Gezin staat de databank volledig op punt. Nu lopen projecten ten aanzien van de private artsen, onder meer in Halle-Vilvoorde en Deinze. In Deinze is het project een heel groot succes. Alle private artsen en kinderartsen werken mee om de niet door Kind en Gezin uitgevoerde vaccinaties in de databank in te brengen. Alle artsen die meedoen aan het project, kunnen de databank raadplegen.

Op de vraag van de heer Felix Strackx waarom niet alle artsen toegang hebben tot de databank, antwoordt de heer Lieven Vandenberghe dat een van de belangrijkste redenen de kostprijs is. Een tweede reden is dat het dan niet meer gaat om een databank van Kind en Gezin. Als zowel Kind en Gezin, private artsen en centra voor leerlingenbegeleiding gegevens inbrengen, dan wil Kind en Gezin meer afstand nemen van de databank. De uitbreiding tot

de private artsen en de centra voor leerlingenbegeleiding is momenteel nog niet volledig mogelijk, omdat zij niet altijd voldoende geïnformatiseerd zijn. Er loopt wel een project om de artsen via de SIS-kaart toegang te verlenen tot de databank. Er wordt hierover onderhandeld met de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Er wordt continu voortgewerkt aan een technologie om dit mogelijk te maken. Binnen de Vlaamse regering is er ook het project om aan de vaccinatiedatabank een module te koppelen om vaccins te bestellen. Momenteel is dit nog een heel ingewikkelde procedure.

De heer Felix Strackx vindt dat het hele medische dossier via de SIS-kaart zou moeten kunnen worden geraadpleegd. Kan de minister dit niet opnemen in het ontwerp van preventieve zorgdecreet ?

De minister antwoordt dat er nog heel wat praktische problemen zijn. Zo missen de centra voor leerlingenbegeleiding hiervoor de basisinformatica-uitrusting. In het kader van e-government werd door het departement Welzijn de vaccinatiedatabank als project naar voren geschoven. Artsen zijn ook niet altijd gemakkelijk te overtuigen om mee te werken.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat Kind en Gezin deel uitmaakt van de federale stuurgroep Informatica in het kader van het medisch dossier, dit omdat Kind en Gezin als enige over universele technologie beschikt.

– *Doelgroepbereik van de preventieve kinderzorg*

Mevrouw Sonja Becq wil weten hoe het zit met het bereik van de preventieve kinderzorg. Worden ook de specifieke doelgroepen bereikt ?

Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt hoe het zit met het bereik van de preventieve kinderzorg. Specifieke doelgroepen zoals nieuwkomers en kansarmen kregen in het verleden bijzondere aandacht van Kind en Gezin. Deze beleidsbrief vermeldt hier niets over. Verandert er terzake iets ? Hoe worden de nieuwkomers bereikt ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat het doelgroepbereik voor de verschillende activiteiten van Kind en Gezin wordt berekend. Het bereik van de gezinsbezoeken bedraagt 97 percent ; dat van de consultatiebureaus 84 percent voor de eenjarigen. Voor de twee- en driejarigen dalen deze cijfers. Het bereik ligt dermate hoog dat dit zelfs financiële problemen voor Kind en Gezin met zich meebrengt, en dat er een tekort is aan artsen. Voor meer gedetailleerde cijfers over het bereik verwijst

de spreker naar het Jaarverslag 2001. Ook zo goed als alle kansarme kinderen worden bereikt, zowel bij de huisbezoeken als bij de consultatiebureaus. Voorts stelt de spreker dat het aantal vaccinaties door Kind en Gezin vorig jaar met 10 percent is gestegen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de minister op 21 november 2002 op haar vraag om uitleg over kansarmoede bij kinderen antwoordde dat er in Limburg een werkgroep is opgestart om na te gaan hoe de kansarmoede in Limburg in de toekomst kan worden opgevangen. Als dit tot een planning leidt, zijn er dan ook middelen voorhanden? Op welke termijn zullen er maatregelen worden genomen?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat er in Limburg binnen de reguliere middelen rond armoede en kinderen wordt gewerkt, maar dat er geen bijkomende kredieten zijn voorzien voor de inloopteams of de vroegere preventieve zorgcentra.

– *Opvoedingsondersteuning*

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de regiohuizen, waar men met algemene vragen in verband met kinderen en opvoedingsondersteuning terecht kan, zullen worden uitgebreid. Totnogtoe kan men enkel telefonisch in de voormiddag bij de regioverantwoordelijke terecht. Kunnen er op termijn ook moedergroepen bij de regiohuizen terecht? Opvoedingsondersteuning moet immers meer zijn dan het organiseren van activiteiten. Ouders zouden permanent ergens met hun vragen terecht moeten kunnen.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat er in Genk een experiment loopt met een opvoedingswinkel. Aanvankelijk was de opvoedingswinkel verbonden met het regiohuis, maar opvoedingswinkel en regiohuis werden nadien van elkaar gescheiden. Reden was dat de verpleegkundigen van Kind en Gezin geheel in beslag genomen werden door de opvoedingswinkel en geen tijd meer hadden voor hun specifieke opdrachten. Het personeel van Kind en Gezin is ook gewoon te werken met heel veel respect voor de privacy van de ouders, en vond dat de dossiers bij de opvoedingswinkels niet in vertrouwen konden worden besproken. Kind en Gezin heeft dan beslist om de opvoedingswinkels te blijven ondersteunen, maar daarbij wel de autonomie van haar eigen hulpverlening te behouden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de cliënt door de loskoppeling van opvoedingswinkel

en regiohuis niet meer op één loket kan rekenen. De cliënt moet zich nu naar twee verschillende plaatsen begeven met zijn vragen.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat het niet nodig is dat de ouders naar het regiohuis komen. De verpleegkundigen van Kind en Gezin hebben immers ook permanenties in de opvoedingswinkel.

Voorts antwoordt de heer Lieven Vandenberghe dat er momenteel geen plannen zijn om veel activiteiten rond opvoedingsondersteuning te ontwikkelen in de regiohuizen. De minister voegt hieraan toe dat de moedergroepen kunnen samenkomen in de preventieve zorgcentra.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat er wel minder preventieve zorgcentra zijn dan regiohuizen.

De minister antwoordt dat de preventieve zorgcentra klagen over een gebrek aan personeel om de moedergroepen goed te kunnen begeleiden. Het is financieel onmogelijk om op dit ogenblik alle regiohuizen voldoende personeel te geven voor dergelijke opdrachten.

De heer Lieven Vandenberghe verduidelijkt dat er wel tal van activiteiten plaats vinden in de regiohuizen. Zo zijn er ouders die niet graag hebben dat Kind en Gezin bij hen aan huis komt en liever een afspraak maken bij het regiohuis.

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of ze het goed begrepen heeft dat er per provincie in het kader van de opvoedingsondersteuning een pedagoog wordt toegevoegd aan de medische consultatieteams, en dat de pedagoog vooral de verpleegkundigen moet ondersteunen, en niet voor de ouders wordt ingezet.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de pedagogen in eerste instantie inderdaad tot taak hebben om de verpleegkundigen te ondersteunen op het vlak van opvoedingsvragen. Er is hiervoor een boekje ontwikkeld op basis van een screening van gezinnen met risico's. In een tweede fase zullen de pedagogen ook werken ten aanzien van de ouders. Hieromtrent is een klein pilootproject gestart.

– *Vertrouwenscentra en centra voor kindzorg (CKG's)*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat er een geactualiseerd concept voor de centra voor kindzorg werd uitgewerkt. Gezinnen kunnen er kortstondige intensieve begeleiding krijgen. In de be-

leidsbrief staat dat er eenzelfde evolutie voor de vertrouwenscentra komt. Wat wordt hiermee bedoeld ? Hoe zullen de vertrouwenscentra in de integrale jeugdhulpverlening worden opgenomen ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de centra voor kinderzorg het eerst klaar waren met hun oefening in het kader van de integrale jeugdzorg.

De heer Patrick Bedert antwoordt namens de minister dat er voor de vertrouwenscentra geen termijn is bepaald. Zij zullen wel dezelfde oefening maken als de CKG's. De vertrouwenscentra zullen bij het maken van hun oefening kunnen rekenen op de expertise van de CKG's, waardoor het bij de vertrouwenscentra sneller kan gaan. In het voorjaar van 2003 zal er een document voorliggen voor de vertrouwenscentra.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat dit proces buiten het parlement verloopt. Wat moet men zich hierbij voorstellen ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat het rapport van de CKG's beschikbaar is.

De minister belooft dit rapport te bezorgen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het heel positief dat de anciënniteit van het personeel bij de vertrouwenscentra zal worden meegerekend in de subsidie-enveloppe. De spreker signaleert voorts dat een aantal vertrouwenscentra een aantal extra diensten met SIF-middelen aanbieden. Niet al deze diensten worden nu, bij de overheveling van de SIF-middelen naar het Gemeentefonds, overgenomen. In Antwerpen zal er een permanentiedienst wegvallen. In Antwerpen is men ook vragende partij voor een gedifferentieerde beloning, waarbij de stedelijke problematiek sterker in rekening wordt gebracht. Hierover bestaat wel geen eensgezindheid tussen de verschillende vertrouwenscentra. Momenteel wordt naar een oplossing gezocht. Zijn Kind en Gezin en de minister hierbij betrokken ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de gedifferentieerde beloning is onderzocht, maar dat dit niet haalbaar bleek. Er bestond inderdaad geen eensgezindheid tussen de verschillende vertrouwenscentra, en ook niet op politiek vlak.

– *Kraamzorg*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het heel positief dat er expertisecentra kraamzorg komen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Sonja

Becq willen weten of de kraamzorg wordt geïntegreerd binnen de diensten voor gezinszorg, en de expertisecentra kraamzorg binnen Kind en Gezin. Mevrouw Sonja Becq vraagt zich af of dit wel aangewezen is. De spreker vindt dat gezinszorg algemene dienstverlening moet aanbieden, maar ook over gezinshelpers moet beschikken die gespecialiseerd zijn in bijvoorbeeld dementie, kraamzorg, enzovoort. De expertise rond al deze thema's zou dan ook bij de gezinszorg moeten worden ondergebracht.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de kraamzorg inderdaad binnen de thuiszorg wordt ondergebracht, terwijl de expertisecentra onder Kind en Gezin vallen. Reden is dat de ondersteuning die de expertisecentra aanbieden, niet enkel open staat voor de gezinszorg, maar ook voor alle andere verleners van kraamzorg, zoals verpleegkundigen, vroedvrouwen en artsen van Kind en Gezin. Kind en Gezin zal gedurende twee jaar deze expertisecentra op zich nemen. Dan volgt er een evaluatie (zie ook programma 41.3 Bejaardenzorg, expertisecentra dementie).

– *Adoptie*

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat Kind en Gezin haar opdrachten inzake adoptie verder moet blijven vervullen, hoewel hierover eerder hevige discussie ontstond. Wordt de uitvoering van deze opdrachten geëvalueerd ? Hoe ver staat het met de behandeling van de adoptiewet in de Kamer ?

Mevrouw Patricia Ceysens deelt mee dat de adoptiewet momenteel in de Kamer wordt behandeld. De discussie over adoptie waarnaar mevrouw Becq verwijst, ging vooral over de centra voor algemeen welzijnswerk en de evaluatieteams. Vandaag stelt de spreker vooral bezorgd te zijn over bepaalde adoptiediensten, waar zaken gebeuren die echt ontoelaatbaar zijn. Hoe gaat Kind en Gezin hiermee om wanneer er erkenningen moeten worden toegekend ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat er regelmatig evaluatievergaderingen plaatsvinden. Kind en Gezin werkt op basis van de huidige wet en het huidige decreet, en zal momenteel niets nieuws ondernemen. Kind en Gezin tracht de zaken waarvoor het krachtens de huidige wet en het huidige decreet bevoegd is, zo goed mogelijk uit te voeren. Ten tweede is Kind en Gezin volop bezig met de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten voor wanneer het nieuwe decreet zal zijn goedgekeurd. Ten derde wordt ook de overdracht van individuele dossiers van adoptieouders en van de adoptiediensten en evaluatieteams voorbereid.

De spreker vervolgt dat er inderdaad adoptiediensten zijn waar zich problemen voordoen. Met de adoptiediensten is afgesproken dat er zal worden geïnvesteerd in een professionele ontwikkeling. De kritische dossiers van de adoptiediensten worden zo goed mogelijk door Kind en Gezin voorbereid en juridisch onderbouwd. Kind en Gezin zal de erkenning van een adoptiedienst wel maar intrekken als men voor 300 percent zeker is.

– *Kinderen met ouders in de gevangenis*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat totnogtoe enkel vrouwelijke gevangenen hun kind kunnen meenemen in de gevangenis. Ze moeten daarvoor naar de vrouwengevangenis in Brugge. Onlangs wilde ook een vader zijn kind meenemen naar de gevangenis, wat te verantwoorden is vanuit de invalshoek gelijke kansen voor mannen en vrouwen, maar in de praktijk zorgde dit voor heel wat problemen. Een ander probleem is het bezoeksrecht van oudere kinderen met een ouder in de gevangenis. Hoe zit het met de projecten terzake? De spreker wijst erop dat sommige kinderen een grote afstand moeten afleggen om hun ouder te kunnen bezoeken. In Limburg moeten alle vrouwelijke gevangenen naar Antwerpen, of zelfs naar Brugge als ze een kind willen meenemen. Hierdoor wordt de hele gezinssituatie overhoop gehaald. Kan Kind en Gezin geen evenwichtigere verdeling over Vlaanderen bepleiten?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat Kind en Gezin niet veel kan ondernemen in de gevangenissen. Kind en Gezin heeft wel toegang tot de vrouwengevangenis in Brugge en tot de gesloten asielcentra. Voor oudere kinderen is er inderdaad een probleem. Misschien zou de Kinderrechtencommissaris het bezoeksrecht van deze kinderen eens kunnen onderzoeken.

De minister antwoordt dat er voorts mogelijkheden zijn in de pilootregio's Antwerpen en binnenkort ook in Brugge in het kader van het strategisch plan hulpverlening aan gedetineerden.

– *Kinderopvang*

– *Betaalbaarheid*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat de kinderopvang vorig jaar wel goedkoper werd, maar dan enkel voor de echt lage inkomens. Voor de modale tweeverdiener werd de kinderopvang aanzienlijk duurder. Hierdoor overwegen heel wat ouders om via allerhande systemen hun loopbaan te onderbreken, hoewel ze dit professioneel gezien lie-

ver niet zouden doen. In heel wat gevallen gaat het om vrouwen die promotie zouden willen en kunnen maken. Deze prijsverhoging komt de gelijke kansen van mannen en vrouwen dan ook niet ten goede.

– *Uitbreiding aanbod*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat een aantal nieuwe projecten kinderopvang waarvoor in de begroting 2002 middelen zijn voorzien, volgens de website van Kind en Gezin pas in december 2002 zouden opstarten. Is dit juist? Zullen nieuwe projecten ook de volgende jaren pas zo laat op het jaar opstarten?

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe het zit met de realisatie van de 10.000 extra plaatsen kinderopvang die door de minister zijn beloofd. De spreker stelt ook vast dat de minister voor de nieuwe realisaties begint te tellen vanaf juni 1999, terwijl het beleid voor 1999 nog door de vorige regering werd uitgetekend. De plaatsen die in 1999 werden gecreëerd, zijn dan ook niet de verdienste van minister Vogels. Volgens de minister zijn intussen 6.000 plaatsen gerealiseerd. De spreker betreurt dat er niet meer middelen worden uitgetrokken voor de uitbreiding van de kinderopvang.

De heer Patrick Bedert antwoordt dat de bijkomende plaatsen worden geteld vanaf het eerste jaar waarvoor door de huidige Vlaamse regering in middelen werd voorzien, met name het jaar 2000. Er wordt steeds bij de cijfers vermeld dat het gaat om een combinatie van realisaties en principiële beslissingen. Beide zaken worden vanaf 2000 opgeteld.

Mevrouw Sonja Becq repliceert dat er voor haar een verschil is tussen realisaties en principiële beslissingen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt op welke jaren de meerjarenplanning van Kind en Gezin betrekking heeft?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat de planning van Kind en Gezin uitgaat van de doelstellingen van de regering.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat het aantal nieuwe onthaalgezinnen onvoldoende is om de nog grotere uitstroom te compenseren. Van een uitbreiding van het aanbod is er dan ook helemaal geen sprake. De spreker wijst erop dat de particuliere opvanggezinnen vaak niet erg stabiel zijn, en snel hun dienstverlening stopzetten. Ze verneemt ook

op het terrein dat particuliere opvanginstellingen soms veel later dan gepland opstarten. Heerst er ook bij hen instabiliteit? Is er een verschil in stabiliteit tussen de particuliere opvanginstellingen en de particuliere onthaalgezinnen?

De heer Patrick Bedert antwoordt namens de minister dat er niet alleen bij particuliere opvanggezinnen een groot verloop is. Elk jaar neemt deze vorm van opvang verder af. Daarnaast is er ook een verloop bij particuliere opvanginstellingen en bij opvanggezinnen aangesloten bij een dienst, maar daar is er wel nog een instroom die zorgt voor een groei, zeker in de sector van de particuliere opvanginstellingen. Het is wel niet altijd zo dat de starters binnen hetzelfde jaar stoppen. Wie stopt is soms al meerdere jaren bezig. Alle starters en stoppers zullen worden ondervraagd naar hun redenen om in het beroep in of uit te stappen. Op basis daarvan zal men weten hoe men aan het probleem van de uitstroom kan remediëren. Zo weet men dat er voor de particuliere opvanginstellingen nood bestaat aan startersbegeleiding. Kind en Gezin heeft recent in elke provincie een informatievoormiddag gehouden in samenwerking met het VIZO (Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen). Dit leidt tot netwerkvorming waardoor de uitstroom zeker zal afnemen.

Een amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen (Stuk 15/7, am. nr. 46) strekt ertoe het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.4 572.983 duizend euro te brengen op 573.383 duizend euro. (Verhoging met 400 duizend euro). In basisallocatie 41.01 wordt het niet-gesplitste krediet 228.824 duizend euro gebracht op 229.224 duizend euro.

Mevrouw Sonja Becq licht toe dat ze betreurt dat de Vlaamse regering niet in bijkomende middelen voorziet om haar engagement voor een uitbreiding van de kinderopvang na te komen. De verhoging van deze basisallocatie is cruciaal om de noodzakelijke uitbreiding in de kinderopvangsector te kunnen voortzetten.

– *Buitenschoolse kinderopvang*

In de begroting 2002 werden middelen naar Werkgelegenheid overgeheveld voor 1000 extra plaatsen buitenschoolse kinderopvang. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of Kind en Gezin opvolgt of deze plaatsen ook worden gerealiseerd.

De minister antwoordt dat er vorig jaar 1000 extra plaatsen buitenschoolse kinderopvang in het voor-

uitzicht werden gesteld. Nieuwe initiatieven buitenschoolse kinderopvang zijn afhankelijk van twee financieringsstromen, de Weerwerkmiddelen van minister van Werkgelegenheid Landuyt en middelen van Kind en Gezin. De middelen van het FCUD zijn reeds lang opgedroogd voor nieuwe initiatieven. De 1000 extra plaatsen zijn inderdaad gerealiseerd. Vermits minister Landuyt begin 2002 te kennen gaf dat hij niet over middelen beschikte voor deze plaatsen, werd 1 miljoen euro van de begroting Welzijn overgeheveld naar de begroting Werkgelegenheid. De administratie Werkgelegenheid heeft bovenop deze 1000 plaatsen verdere toezeggingen gedaan. Men was er onvoldoende op de hoogte van het feit dat het ging om 1000 extra plaatsen, en men heeft de middelen aangewend om aan nog eens 10 initiatieven buitenschoolse kinderopvang toezeggingen te doen. Intussen waren de middelen van Kind en Gezin uitgeput. Deze 10 extra initiatieven voelden zich in de kou gezet door Kind en Gezin. Uiteindelijk heeft Kind en Gezin deze initiatieven erkend, maar geen middelen toegezegd. Er zou wel worden getracht om in het derde bijblad middelen van Kind en Gezin voor deze initiatieven in te schrijven. Intussen heeft de regering beslist dat er in het derde bijblad geen nieuwe recurrente initiatieven mogen worden ingeschreven. De minister stelt dat zij dit betreurt. Voor 2003 zijn er noch Weerwerkmiddelen, noch middelen van Kind en Gezin voor een bijkomende programmatie. Dit is geen gemakkelijk verhaal. De buitenschoolse kinderopvang is zeer traag gestart en kende een heel ingewikkelde financiering. Intussen zijn er in de gemeenten via het lokaal overleg toch wel wat plannen om een initiatief buitenschoolse kinderopvang op te richten, maar nu moet de overheid meedelen dat er voor 2003 geen middelen zijn voor bijkomende initiatieven.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat er momenteel heel wat in beweging is rond het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD). Volgens een verslag van de Kamer zou de minister van Sociale Zaken er om pragmatische redenen aan denken om opnieuw het oude systeem in te voeren, waarbij enkel kinderen van werknemers kunnen worden gesubsidiëerd. Dit staat haaks op de Vlaamse optie, en brengt ook heel wat administratief werk met zich mee. Wat is het standpunt van de minister en van Kind en Gezin?

De minister verduidelijkt dat de meeste initiatieven buitenschoolse kinderopvang ook nog een gedeelte van hun middelen uit het FCUD krijgen. Er werd twee jaar lang met federaal minister van Sociale Zaken, de heer Frank Vandenbroucke, onderhandeld om een oplossing te vinden voor de op-

merkingen van de Raad van State. Vlaanderen was voorstander van een verdeelsleutel, en wilde de middelen op Vlaams niveau inzetten om de buitenschoolse kinderopvang zo cliëntvriendelijk mogelijk te kunnen organiseren. De gesprekken zijn altijd heel moeilijk verlopen. De Vlaamse regering heeft op 5 juli 2002 besloten om dit dossier op het overlegcomité te bespreken. Daar werd beslist dat een federale werkgroep een voorstel zou formuleren en dat met de gemeenschappen zou bespreken. In november zou dit opnieuw op het overlegcomité worden geagendeerd. De minister stelt dat het haar zeer verbaasde toen ze vaststelde dat er een regeling voor het FCUD in de federale programmawet staat. Deze regeling bestaat erin om het FCUD opnieuw in de kinderbijslag te verankeren en op basis van geïndividualiseerde toekenningen te werken. Dit houdt een ongelijkheid in tussen kinderen van werknemers en kinderen van zelfstandigen. Bovendien kan Vlaanderen zo geen cliëntvriendelijke buitenschoolse kinderopvang uitbouwen. Vlaanderen heeft hierover bij de federale overheid protest aangetekend. Bovendien heeft de Raad van State in haar advies over de programmawet negatieve kritiek geuit op deze regeling. De federale minister van Sociale Zaken houdt evenwel voet bij stuk en wil deze regeling via de programmawet laten goedkeuren voor het einde van dit jaar. Aangezien er een negatief advies van de Raad van State is, moet het dossier opnieuw op het overlegcomité worden geagendeerd. Alleen met een consensus van alle betrokken partners kan van het advies worden afgeweken.

– *Kinderdagverblijven*

Mevrouw Ann De Martelaer stelt dat de enveloppefinanciering een nieuw financieringssysteem is voor de kinderdagverblijven. Kunnen de kinderdagverblijven niet wat meer uitleg krijgen over de wijze waarop de verschillende kosten worden berekend? De afrekening is nu veel te beknopt.

Ook mevrouw Patricia Ceysens vraagt meer transparantie voor de enveloppefinanciering.

Mevrouw Sonja Becq weet dat er zich problemen stellen met betrekking tot de enveloppefinanciering van de kinderdagverblijven. Aan sommige kinderdagverblijven zou voor 2003 een extra bedrag worden toegekend om verliezen op te vangen. Zal dit ook in 2004 gebeuren?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat Kind en Gezin provinciale avonden heeft georganiseerd om de kinderdagverblijven te informeren over de enveloppefinanciering. Ook zijn er een aantal stap-

pen gezet om de transparantie te verhogen. De samenstelling van de enveloppe 2001 werd volledig verduidelijkt. Sommige kinderdagverblijven die te weinig middelen ontvingen, krijgen inderdaad middelen bij. Deze verschuivingen worden dit jaar en volgend jaar opgevangen.

Mevrouw Sonja Becq verwijst naar de protestactie Zwarte Sneeuw van het Vlaams Welzijnsverbond op 24 oktober 2002. Aanleiding van de protestactie is de te geringe financiering van de kinderdagverblijven. Er zouden te weinig middelen zijn om de maatregelen in het kader van het VIA-akkoord (Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit) uit te voeren. Is dat inderdaad het geval? Als dat zo is, is er een blijvend probleem. Kinderdagverblijven met financiële problemen zullen hun dienstverlening stopzetten, waardoor het aanbod zelfs zal terugvallen, in plaats van te worden uitgebreid, zoals de minister vooropstelt.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vernam in de media dat de minister naar aanleiding van de protestactie van het Vlaams Welzijnsverbond een aantal toezeggingen heeft gedaan. Zo zou de 95-percentregeling worden opgeheven, kinderziektes zouden worden opgevangen met eenmalige subsidies in 2002-2003, en de gevolgen van het VIA-akkoord zouden permanent worden geëvalueerd. Kan de minister dit bevestigen?

De heer Patrick Bedert antwoordt namens de minister dat het voordeel van de enveloppefinanciering is dat de kinderdagverblijven voor elke plaats een forfaitair bedrag krijgen dat bestaat uit een looncomponent, en middelen voor de werkingskosten. Daarbovenop wordt de bezetting en de leeftijd van het personeel in rekening gebracht. Dit is een doorzichtig systeem. Wat wel een probleem is, is dat er tegelijkertijd met de invoering van de enveloppefinanciering een aantal zaken veranderen door de uitvoering van de maatregelen in het kader van het VIA-akkoord, en de regularisatie van de DAC-statuten. Zo wordt de regularisatie van de DAC-statuten aangewend om de personeelsbezetting in de kinderdagverblijven te verhogen van 1 op 7 naar 1 op 6,8 vanaf 1 januari 2003. In het kader van het VIA-akkoord wordt gewerkt aan de loonharmonisering, de managementondersteuning en vorming. De financiële gevolgen van al deze maatregelen kunnen per kinderdagverblijf verschillen in functie van de gemiddelde leeftijd van het personeel. Het feit dat al deze factoren tegelijk in beweging zijn, vermindert wel de transparantie van de enveloppefinanciering. Dit betekent wel niet dat de financiële situatie van alle kinderdagverblijven problematisch is. Voor een aantal

kinderdagverblijven waar er duidelijk problemen waren, zijn er trouwens bijstellingen gekomen.

De spreker verduidelijkt voorts dat het totale bedrag voor de enveloppes voor de kinderdagverblijven met 0,5 miljoen euro werd verhoogd. Dit bedrag zit niet in de cijfers van het Vlaams Welzijnsverbond. Het Vlaams Welzijnsverbond houdt er ook geen rekening mee dat de verdeling van de middelen voor de loonharmonisering niet langer proportioneel zal gebeuren in functie van het aantal voltijdse equivalenten in respectievelijk kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen. De effecten van de loonharmonisering zijn immers niet proportioneel. Bij de kinderdagverblijven zijn deze effecten veel sterker dan bij de diensten voor opvanggezinnen, waar maatschappelijk assistenten en verpleegkundigen werken die al dichterbij de loonnormen uit het VIA-akkoord zaten dan de kinderdagverblijven. Vandaar dat er intussen een ministerieel besluit is goedgekeurd dat bepaalt dat de verdeling van de middelen voor de kinderdagverblijven wordt gewogen. Dit wordt ook in de enveloppe aangepast. De problemen bij de kinderdagverblijven zullen dan ook veel kleiner zijn dan het Vlaams Welzijnsverbond aangeeft. Voorts komt er een eenmalige bijpassing. Het dossier werd voor de zomer aan de inspecteur van Financiën voorgelegd. In totaal vragen kinderdagverblijven en diensten ongeveer 1,7 miljoen euro bij. Bij de invoering van de enveloppefinanciering mag men niet enkel rekening houden met de klachten van diegenen die minder krijgen dan voordien. Binnen één organiserend bestuur moet men ook bekijken wie er meer krijgt dan voorheen. Dan blijkt dat er recurrent op jaarbasis ongeveer 500.000 tot 620.000 euro extra moet worden uitbetaald.

De heer Patrick Bedert antwoordt voorts dat de 95-percentregeling in het kader van de enveloppefinanciering intussen werd geëvalueerd. Volgens deze regeling konden kinderdagverblijven slechts tot een bezettingsgraad van 95 percent worden gesubsidieerd. Dit was zo bepaald omwille van kwalitatieve overwegingen. Een bezetting van bijvoorbeeld 118 percent betekent evenwel niet noodzakelijk dat het kinderdagverblijf een structurele overbezetting kent. De bezetting wordt immers berekend op basis van 220 openingdagen. Als een kinderdagverblijf meer dagen open is, neemt de bezettingsgraad automatisch toe. Budgettaire heeft het schrappen van de 95%-grens geen grote gevolgen. Als kinderdagverblijven naar een bezettingsgraad van 95 percent toewerken en hun opvangaanbod afbouwen, ontvangt Kind en Gezin ook minder inkomsten uit de ouderbijdragen. Als wordt afgezien van een maximale subsidieerbare bezettingsgraad

van 95 percent, komt er geen afbouw, en worden de ouderbijdragen behouden.

Er wordt wel permanent met de sector opgevolgd wat de gevolgen zijn van de verschillende factoren die in het kader van de enveloppefinanciering en het VIA-akkoord op elkaar inwerken. Waar nodig zal worden bijgestuurd. De toestand is dan ook helemaal niet zo dramatisch als het Vlaams Welzijnsverbond doet uitschijnen.

De heer Felix Strackx verwijst naar de opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de VIPA-investeringsstoelagen. Het Rekenhof vraagt zich af of Kind en Gezin de VIPA-investeringsbijdragen aan private kinderdagverblijven wel zal kunnen honoreren. Kind en Gezin zou volgens het Rekenhof voor 4.837.000 euro toezeggingen hebben gedaan aan de private kinderdagverblijven, terwijl men maar over subsidies ten belope van 3.472.000 zou beschikken.

De heer Lieven Vandenberghen antwoordt dat dit een terechte opmerking van het Rekenhof is. Het betrokken krediet werd uit de begroting geschrapt. Elk jaar worden vastleggingskredieten toegekend, maar de bouwwerken lopen nogal eens sterke vertragingen op. Hierdoor zullen er dit jaar en wellicht ook volgend jaar geen bijkomende betalingskredieten nodig zijn. Er zal worden geput uit de betalingskredieten die nog voorhanden zijn. In 2004 of 2005 zullen er wel bijkomende betalingskredieten nodig zijn.

De minister voegt hieraan toe dat de vertragingen voor de kinderdagverblijven nog meevallen. Bij ziekenhuizen en ouderenvoorzieningen zijn deze vertragingen veel groter. Elk jaar is er een groot overschot aan betalingskredieten, omdat de rekeningen zeer traag binnenkomen. Dit betekent wel dat er in de toekomst nog zeer veel rekeningen zullen moeten worden betaald.

De heer Felix Strackx vraagt of men dan niet moet overgaan naar een andere manier van begroten.

De minister antwoordt dat ze vorig jaar in het programmadecreet heeft geprobeerd om de vastleggingen voor heel grote projecten over verschillende jaren te spreiden, maar dat ze hierop zeer veel kritiek heeft gekregen van deze commissie.

Mevrouw Patricia Ceysens stelt niet te willen teruggaan naar de toestanden uit het verleden, waarbij men niet zeker was dat men zijn geld zou krijgen.

De minister verduidelijkt dat het in het verleden zo was dat de toezeggingen over verschillende jaren gebeurden, waardoor een voorziening wel zeker was van de middelen voor de eerste fase van de bouwwerken, maar niet voor de volgende fases. Nu wordt het hele bedrag in een keer vastgelegd, waardoor de voorziening zeker is dat ze de bouwwerken van het begin tot het einde kan uitvoeren. Voor grote projecten betekent dit wel dat de bedragen in jaar 1 worden vastgelegd en de facturen maar in jaar 5 binnenkomen. De niet gebruikte betalingskredieten vloeien nu elk jaar terug naar de algemene middelen.

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt hoe het zit met de projecten rond specifieke doelgroepen die moeten overgaan naar de reguliere kinderopvang, bijvoorbeeld Wigwam in Leuven. Binnen de reguliere opvang kunnen zij onmogelijk op specifieke doelgroepen gericht blijven. Kunnen zij geen extra middelen krijgen om meer te zijn dan een gewoon kinderdagverblijf en de opgebouwde deskundigheid verder te benutten ?

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat deze projecten in december door de raad van bestuur van Kind en Gezin worden besproken. Wellicht zal er een oplossing worden gevonden.

– *Onthaalgezinnen*

Mevrouw Sonja Becq vraagt of het statuut voor de onthaalouder er nu eindelijk komt. De spreker verwijst naar de verklaring van de minister dat er zowel aan de nieuwe als aan de oude onthaalmoeders een bijdrage zou worden gevraagd om in het statuut te kunnen instappen, en dat de Vlaamse overheid deze bijdrage op zich wil nemen. In de begroting zijn hiervoor evenwel geen middelen ingeschreven. Wordt deze belofte gehouden ?

De minister antwoordt dat er in de federale programmawet een regeling is opgenomen voor een statuut sui generis voor de onthaalouders. Momenteel wordt reeds aan de uitvoeringsbesluiten gewerkt. De programmawet vermeldt 1 april 2003 als datum van inwerkingtreding. De Vlaamse regering zal haar engagement nakomen. In elk geval zal de Vlaamse overheid de werkgeversbijdrage op zich nemen. De Vlaamse overheid zal ook de werknemersbijdrage op zich nemen wanneer er een verplichting komt om in het statuut in te stappen. Voor oudere onthaalmoeders heeft het statuut immers geen zin meer. Wanneer er geen verplichting komt, zal de overheid de werknemersbijdrage niet

op zich nemen. Bij de begrotingscontrole zullen de nodige middelen worden ingeschreven.

Mevrouw Sonja Becq vindt de nieuwe piste voor samenwerking tussen onthaalouders, zowel particuliere onthaalouders als onthaalouders aangesloten bij een dienst, een goed idee. De spreker vraagt zich wel af of deze samenwerking op fiscaal vlak wel legaal is. Er heerst terzake een grote bezorgdheid op het terrein, te meer omdat het ministerie van Financiën hierover geen duidelijkheid schept.

De heer Patrick Bedert antwoordt namens de minister dat hij niet inziet waarom de samenwerking tussen twee opvanggezinnen problemen zou kunnen stellen. De wijze waarop twee opvanggezinnen samenwerken, is immers een louter organisatorisch gegeven. Ofwel wordt er op een van beide locaties samengewerkt, ofwel wordt er in een afzonderlijk huis samengewerkt. Omdat het gaat om een experiment, heeft men beslist dat elk opvanggezin zijn onkostenvergoeding behoudt. Het experiment zal uitwijzen hoe deze samenwerking op termijn kan worden uitgebouwd. Het ministerie van Financiën is over deze experimenten inderdaad om advies gevraagd, maar er komt geen antwoord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert eraan dat de minister vorig jaar suggereerde om mensen via het systeem van het tijdskrediet als onthaalouder te laten werken. De spreker vindt dit een ingewikkeld systeem. Wordt deze piste verder uitgewerkt ?

– *Particuliere opvanginstellingen*

Mevrouw Sonja Becq vraagt een evaluatie van de extra financiering die aan de particuliere opvanginstellingen werd toegekend. Worden de kwaliteitsgaranties gehaald ? Dit zou een probleem zijn. De spreker is er geen voorstander van dat de kwaliteitseisen minder streng worden om zo meer mensen aan te moedigen om een particuliere opvanginstelling op te starten. Wel vraagt ze of er bijkomende ondersteuning komt.

De heer Patrick Bedert antwoordt dat er niet wordt geraakt aan de kwaliteitscriteria. De particuliere opvanginstellingen moeten nog steeds dezelfde graad op de KWAPOI-schaal halen. Wel wordt een wijziging voorbereid die de definitie van de verantwoordelijkheid wat afzwakt. Reden is dat de vermelding ‘als zelfstandige of in dienstverband’ voor onduidelijkheid zorgde, bijvoorbeeld wanneer verschillende zelfstandigen samenwerken. Juristen zullen dit nu anders bepalen. Er zijn bovendien

steeds meer mensen geïnteresseerd om een particuliere opvanginstelling op te starten.

– *Opvang van zieke kinderen en flexibele opvang*

Mevrouw Sonja Becq stelt dat het voorstel van haar fractie inzake flexibele opvang en opvang voor zieke kinderen werd weggestemd. Vanmorgen verklaarde de minister dat ze de opvang van zieke kinderen bij de gezinszorg wil onderbrengen. Wat zijn nu de concrete voorstellen van de minister? Wordt deze opvang losgekoppeld van de kinderdagverblijven of kunnen zij deze dienstverlening blijven aanbieden?

Mevrouw Patricia Ceysens vernam tijdens de toelichting dat de opvang van zieke kinderen in de toekomst vanuit de diensten voor thuiszorg zal worden georganiseerd. De vroegere initiatieven van een ziekenboek in kinderdagverblijven worden nu helemaal verlaten, hoewel de ouders hier vaak voorstander van waren. Gezinszorg aan huis is immers veel duurder, en bovendien komt er ook vaak een onbekende op het kind letten. Voor de kinderen zelf is het wel aangenaam om in hun vertrouwde omgeving te kunnen blijven.

De minister antwoordt dat er principieel wordt gekozen voor opvang van zieke kinderen via de diensten voor gezinszorg. De prijs moet inderdaad naar beneden. Nu nemen de mutualiteiten vaak ook al een deel van de kosten op zich. Er wordt dus niet geopteerd voor ziekenboegen in de kinderdagverblijven of voor het uitbouwen van opvang voor zieke kinderen door kinderdagverblijven. Er zijn een aantal kinderdagverblijven die via DAC'ers (derde arbeidscircuit) opvang voor zieke kinderen aanbieden. Deze projecten verdwijnen evenwel op termijn. Kind en Gezin maakt momenteel een inventaris op van deze projecten om na te gaan welke problemen zich juist stellen wanneer deze projecten worden beëindigd. De realisatie van de DAC'ers in kinderdagverblijven is met werkgevers en werknemers afgesproken. Er wordt hier niet op teruggekomen.

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat er geen regulier kader komt voor de opvang van zieke kinderen. Vallen alle initiatieven die zich niet binnen de gezinszorg situeren, weg, bijvoorbeeld ook de initiatieven buitenschoolse kinderopvang die zieke kinderen opvangen?

De minister antwoordt dat de opvang die buiten de gezinszorg valt, niet zal worden gereguleerd en op termijn inderdaad zal moeten verdwijnen.

Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat de discussie tot vandaag niet was beslecht, en dat er ook binnen de raad van bestuur van Kind en Gezin voor een meersporenbeleid voor de opvang van zieke kinderen werd geopteerd. Ook kinderdagverblijven zouden zieke kinderen kunnen opvangen.

De minister antwoordt dat deze beslissing het resultaat is van de gebruikersbevraging, die onlangs aan de commissieleden is bezorgd. De vraag naar opvang van zieke kinderen bleek immers heel gering te zijn. Bovendien zijn de meeste bedrijven soepel in het toekennen van verlof aan ouders met een ziek kind. Zeker de eerste dagen worden zieke kinderen het best door hun ouders opgevangen. Als men binnen Kind en Gezin een eigen reglementering zou uitwerken voor de opvang van zieke kinderen, dan zou men de indruk geven dat de zorg voor zieke kinderen niet de taak van de ouders maar wel van de overheid is. De minister begrijpt wel dat het voor sommige ouders onmogelijk is om hun zieke kinderen zelf te verzorgen. In die gevallen moet de gezinszorg een voldoende aanbod hebben. Als men voor heel Vlaanderen een meersporenbeleid in reglementering zou uitwerken, zou er een overaanbod ontstaan.

Mevrouw Patricia Ceysens verwijst naar het initiatief voor flexibele buitenschoolse kinderopvang in Genk, dat van zeer vroeg 's morgens tot zeer laat 's avonds open is, en naar het voorstel in Gent om een maximum aantal uren te bepalen dat kinderen kunnen worden opgevangen. Het verbaast de spreker dat er juist voor baby's, peuters en kleuters een maximum aantal uren zou worden bepaald, terwijl er voor de schoolgaande kinderen zeer flexibele buitenschoolse opvang komt. Het slaappatroon van kleine kinderen is immers veel flexibeler dan dat van kinderen die naar school gaan. Juist de laatste groep zou 's avond op tijd en op regelmatige uren moeten gaan slapen. Hoe staat de minister tegenover beide initiatieven?

Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel zou graag het standpunt van Kind en Gezin en van de minister kennen over het idee dat onlangs door een Gentse schepen werd gelanceerd om een maximum aantal uren kinderopvang te bepalen waar men recht op heeft. De spreker treedt dit idee wel bij in die zin dat men kinderen niet onbepaald naar de kinderopvang zou mogen sturen.

De minister stelt dat het inderdaad onverantwoord zou zijn wanneer een kind van vijf uur tot elf uur 's avonds naar de buitenschoolse opvang gaat, en de volgende ochtend opnieuw naar school moet.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat het voorstel in Gent voor een beperkte opvangtijd niet tegenstrijdig is met de flexibele openingsuren in Genk. Het gaat om twee verschillende zaken, met name een kind maximum negen uur per dag laten opvangen, en de vraag tot hoe laat de kinderopvang mag open zijn. Deze discussie wordt al meer dan tien jaar gevoerd. Kind en Gezin heeft steeds proberen rekening te houden met opvoedkundige adviezen. Het is goed dat het voorstel in Gent een beperking van het aantal uren kinderopvang op nieuw bespreekbaar maakt.

– *Kinderopvang door bedrijven*

Mevrouw Patricia Ceysens vindt dat ook bedrijven hun verantwoordelijkheid inzake kinderopvang moeten opnemen. Dit kan op verschillende manieren. Bedrijven zijn dus niet verplicht om zelf kinderopvang te organiseren. In een artikel in Weliswaar was sprake van een bedrijf dat bemiddelt tussen bedrijven en kinderopvang. Leunt deze organisatie aan bij Kind en Gezin ?

De heer Patrick Bedert antwoordt namens de minister dat er al heel veel pogingen zijn ondernomen om bedrijven ertoe aan te zetten kinderopvang te organiseren, dit met wisselend succes. Voor volgend jaar zijn middelen voorzien voor een nieuwe campagne, gericht op de KMO's. Binnenkort vindt er ook overleg met de SERV plaats. De bedrijvencampagne is succesvol geweest. Intussen zijn er tientallen bedrijven die kinderopvang willen organiseren. Bij de fiscale verrekening stelden er zich wel problemen. De federale minister van Financiën zal binnenkort met een nota komen. In tegenstelling tot vroeger, groeit er overeenstemming tussen de drie gemeenschappen. Vroeger waren de andere gemeenschappen heel erg gekant tegen kinderopvang georganiseerd door bedrijven. Een ander gevolg van de campagne is dat bedrijven gaan samenwerken. Er zijn ook bedrijven die het organiseren van kinderopvang niet tot hun kerntaken rekenen, en dit uitbesteden. Een handelsingenieur die een eindwerk maakte over consultancy voor bedrijven die met kinderopvang willen starten, heeft hier zijn werk van gemaakt. Intussen zijn er een viertal dergelijke initiatieven. In Zaventem is er een bedrijf dat een kinderdagverblijf heeft gebouwd en met een aantal bedrijven een contract heeft afgesloten om de kinderopvang voor die bedrijven uit te baten. Indien er een fiscale oplossing komt, kan dit in een versnelling komen.

– *Au-pairsysteem en participatie van mannen aan de kinderopvang*

Mevrouw Patricia Ceysens stelt dat het au-pairsysteem vroeger sterk groeide in Vlaanderen, maar dat het door een federale wet onmogelijk werd voor au-pairjongeren om in Vlaanderen te werken. Nu is er een nieuwe federale wet, die opnieuw meer mogelijkheden biedt. Er is evenwel nog geen toename van het aantal au-pairjongeren. Denkt Kind en Gezin dat het au-pairsysteem de combinatie van gezin en arbeid kan bevorderen ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat er minder mannen dan vrouwen in de kinderopvang werken. Ook brengen minder vaders dan moeders hun kinderen naar de kinderopvang. Welke stimuli worden gegeven om de vaders sterker te laten participeren aan de kinderopvang ?

B. Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin

– *Thuiszorg algemeen*

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat vorige jaren bij de toelichting van de begroting een goed overzicht gevoegd was van de verschillende vormen van thuiszorg. Nu handelen alle cijfers over 2000. Ook zijn er niet veel bijkomende middelen voor de uitbreiding van de thuiszorg, tenzij voor de lokale dienstencentra. De minister belooft een overzicht van de toestand op 31 mei 2002 te geven alsook van de geplande uitbreiding in 2003.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen citeert uit programma 42.2, Medisch-sociaal beleid : alle chronische en terminale patiënten zouden een beroep kunnen doen op een netwerk dat thuiszorg mogelijk maakt. Ze werpt op dat 2004 erg dichtbij is en vraagt zich af hoe men dat netwerk ziet. Deze bepaling impliceert ook dat er voldoende diensten zijn voor thuiszorg, terwijl het groeipad beperkt is. Ze vraagt zich af waarom dit ondergebracht is bij het sociaal-medisch beleid en niet bij het welzijnsbeleid.

(Inzake de beperkte groei van de middelen wordt verwezen naar 'Diensten gezinszorg' hieronder.)

Wat het citaat onder Programma 42.2 aangaat, antwoordt de minister dat volgens haar, in het belang van de patiënten, niet alleen de huisartsen en de geneeskundige thuiszorg, maar ook de gezinshulp als volwaardige partner mee rond de tafel moet zit-

ten voor de organisatie van de samenwerking eerste lijn (SEL). Op die manier wordt ook de oude discussie over de verhouding tussen gezondheidszorg en welzijn beëindigd. De voorstellingswijze daarvan in de begroting heeft te maken met begrotingstechniek. Er moeten strategische doelstellingen geformuleerd worden die de toekomstige oriëntatie van het beleid mogelijk maken. Als het Beter Bestuurlijk Beleid gerealiseerd is, zullen er verzelfstandigde agentschappen komen, waarbij de scheidingslijn tussen Gezondheidszorg en Welzijn verdwijnt op het vlak van ouderenzorg en van zorg in het algemeen. Dat zal natuurlijk gevolgen hebben voor de begroting.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen pleit voor omzichtigheid met samenwerking in de thuiszorg zolang er geen duidelijkheid is ten aanzien van het zorgregiodecreet. Zo bestaat er inmiddels een zorgregio Noord-Limburg, waarin 4 OCMW's in 8 gemeenten samenwerken. Er zullen heel wat aanpassingen nodig zijn als het decreet er komt, want de betrokken voorzieningen liggen verspreid over de twee voorziene Limburgse regio's. Moet dat akkoord dan opgezegd worden?

Minister Vogels legt haar uit dat het genoemde decreet uitsluitend het overleg regelt. Het heeft niets met de organisatie van het aanbod te maken. De thuiszorgdiensten moeten zich niet opsplitsen volgens de zorgregio's. Mevrouw Sonja Becq meent dat de ontwerptekst moet aangepast worden met het oog op meer duidelijkheid daarover, waarop de minister repliceert dat alle aanpassingen waarom de SERV en de Raad van State vroegen al hebben plaatsgevonden. De tekst laat aan duidelijkheid niets te wensen over.

– *Diensten gezinszorg*

De middelen voor de gezinszorg stijgen met 1 procent. Dat zal vooral besteed worden aan kraamzorg, opvang van zieke kinderen en hulp bij meerlingen. Wat is bestemd voor de gewone gezinszorg, vraagt mevrouw Sonja Becq. In 2010 zou de programmatie ingevuld moeten zijn. Hoeveel jaren zal het duren vooraleer de programmatie gerealiseerd is, als de uitbreidingen voort gaan aan het huidige tempo?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat men uitgaat van een volledige invulling van de programmatie in 2010. In 2000 bedroeg de uitbreiding 4 procent, in 2001 1,8 procent en in 2002 1,52 procent. Ze zou graag ook het cijfer voor 2003 kennen. Ze stelt vast dat de minister zelf beseft dat de afstand tussen de programmatie en de capaciteit op-

nieuw groter wordt. Ze vraagt zich af waarom er niet sneller wordt gereageerd. Ze betwijfelt of dit te maken heeft met moeilijkheden om de uren in te vullen, want ze heeft gehoord dat het potentieel er wel is.

Ze vraagt zich af of de verdeling tussen gezinnen en bejaarden evolueert in het nadeel van de gezinnen en of het werkelijk de bedoeling is het aandeel van de gezinnen in de gezinszorg te verhogen. Hoe wordt dit gestuurd?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen signaleert dat de prijzen bij de gezinszorg een probleem vormen. Voor de bejaarden vormen de pensioenen de berekeningsbasis voor de prijzen. Daardoor blijft de eigen bijdrage doorgaans relatief beperkt. Voor de gewone gezinnen die iets ernstigs aan de hand hebben vormen die prijzen volgens haar wel een probleem. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer één van beide partners kanker heeft. In dergelijke gevallen lopen de kosten sowieso hoog op en weet men niet vooraf hoelang er hulp nodig zal zijn. Het gevolg is vaak dat deze gezinnen gewoon geen hulp vragen. Ze wil weten wat er voor de prijssetting ondernomen zal worden in dergelijke gevallen. Ze vraagt zich ook af of het niet beter zou zijn de middelen die werden uitgetrokken voor de voortzetting van de studie over dit onderwerp te gebruiken voor de concrete aanpak van het probleem. Ze stelt vast dat de dienstverlening wordt uitgebreid naar zieke kinderen en vraagt zich af of de prijs ook daar geen probleem zal vormen.

De minister geeft toe dat de beperkte verhoging van de middelen voor de thuiszorg onvoldoende is om de programmatie uit te voeren. De programmatie is gebaseerd op de vermoedelijke behoeften en is gespreid over een periode van tien jaar. De geraamde behoeften zijn zeker reëel, maar de budgettaire ruimte bleek te beperkt. Mede dankzij het feit dat het groeipad in een besluit werd ingeschreven, werd de toename met 1 procent voor de gezinszorg toch weerhouden (in plaats van de normaal geplande 4 procent.)

Deze extra middelen moeten bij voorrang worden besteed aan kraamzorg, meerlingen en aan de zorg voor zieke kinderen. De gewone gezinnen moeten ook terecht kunnen bij de gezinszorg. Door de zorgverzekering is de vraag van de 65+-ers nog toegenomen. Dit mag niet leiden tot een volledige scheefte trekking. De keuze voor kraamzorg, meerlingen en zieke kinderen is een principiële keuze. De diensten gezinszorg hebben duidelijkheid gevraagd. Zelfs de raad van beheer van Kind en Gezin is verdeeld over de vraag of dit thuishoort

bij de gezinszorg of bij Kind en Gezin. Nu werd beslist dat dit een kerntaak is van de diensten voor gezinszorg.

De werking rond meerlingen werd tot voor kort gedragen door DAC-ers. Naar aanleiding van de regularisatie werden deze middelen op 1 januari 2000 overgeheveld van Tewerkstelling naar Kind en Gezin. Deze oplossing maakte een snelle regeling mogelijk. Binnenkort zullen de middelen opnieuw worden overgedragen, deze keer naar gezinszorg. Het is niet de bedoeling geld af te nemen van de bestaande middelen voor de meerlingenzorg, wel voor kraamzorg en zorg voor zieke kinderen. Er is echter nog geen akkoord bereikt over de keuze van de diensten die meerlingenzorg zullen aanbieden of over de verdeling van de middelen.

De Vlaamse regering is wel vragende partij voor een voldoende aanbod van kraamzorg en zorg voor zieke kinderen in heel Vlaanderen. De minister beschouwt kraamzorg als een prille vorm van opvoedingsondersteuning. De beginnende moeders blijven vaak met hun problemen zitten omdat vrouwen vaak niet meer hetzelfde contact hebben met hun moeder als in vroegere tijden. Mevrouw Becq signaleert dat het probleem van de zorg voor zieke kinderen ook te maken heeft met deze evolutie.

Mevrouw Patricia Ceysens gaat ervan uit dat de beslissing over de meerlingen principieel is en dat de implementatie een tijdje op zich zal laten wachten. De zorg voor de meerlingen wordt niet meteen overgeheveld. Kind en Gezin blijft hiervoor verantwoordelijk tot de onderhandelingen over de verdeling van de middelen rond zijn.

Ze stelt ook vast dat de zorg voor de zieke kinderen in handen blijft van DAC'ers tot ten laatste 2005. Minister Vogels nuanceert dat de DAC'ers ten laatste op 1 januari 2005 in een eigen kinderdagverblijf moeten geïntegreerd zijn. Mevrouw Patricia Ceysens preciseert dat ze voorlopig voor zieke kinderen blijven zorgen en dat er vanaf 1 januari 2003 bij de thuiszorg een apart spoor zieke kinderen wordt opgericht. Minister Vogels bevestigt dit ; eigenlijk bestaat dit spoor al. Ze zegt benieuwd te zijn naar de concrete cijfers.

Minister Vogels erkent dat men bij de uitbouw van de gezinszorg rekening dient te houden met de betaalbaarheid voor de gezinnen. De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, zegt dat er met de federatie voor gezinszorg werd afgesproken dat de diensten voor gezinszorg het voorstel voor een nieuwe gebruikersbijdrage zelf mogen toetsen en evalueren. De vrees bestaat immers dat een nieuwe

regeling het eigen inkomen van de diensten negatief zou beïnvloeden. Op basis van deze evaluatie zal het voorstel worden aangepast. Mevrouw Sonja Becq vraagt zich af of er reden is tot ongerustheid. De heer Robert Geeraert zegt dat deze afspraken werden gemaakt om de onrust bij de diensten weg te nemen.

Kan de minister de schaalvergroting in de diensten gezinszorg verduidelijken, vraagt mevrouw Sonja Becq. In de verdeling van het urencontingent staat dat er een voorafname is voor nieuwe erkende diensten. Er wordt gespecificeerd dat iedere nieuwe dienst minstens drie voltijds equivalenten in dienst moet hebben. Dat is toch in tegenspraak met het streven naar schaalvergroting ?

Minister Vogels erkent dat er een contradictie bestaat tussen het streven naar samenwerking en de erkenning van diensten gezinszorg vanaf 3 voltijds equivalenten. Mevrouw Becq heeft dat terecht opgemerkt. Het probleem is volgens de minister dat de samenwerking via projecten wordt gefinancierd, maar dat de regelgeving inzake erkenning ongewijzigd is gebleven. Drie voltijds equivalenten is inderdaad niet zinvol als men in feite streeft naar het aanbieden van een brede waaier aan gespecialiseerde hulp. De meeste kleine diensten worden door OCMW's georganiseerd. Daarom onderhandelde de minister in de eerste plaats met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) over welke minimale grootte het best in het besluit kon worden ingeschreven. Die onderhandelingen konden nog niet succesvol afgesloten worden, omdat het probleem interfereert met een andere heikele kwestie : moet men al dan niet de schoonmaakhulp meerekenen ? Het probleem is dat in de privé-sector DAC'ers tewerkgesteld zijn die geregulariseerd worden, en in de OCMW's gesco's. Daarom konden de onderhandelingen dus nog niet afgerond worden.

De minister heeft volgens mevrouw Sonja Becq gezegd dat particulieren geen OCMW-rusthuizen kunnen overnemen omdat dat een kerntaak is van een OCMW. Kan de OCMW-gezinszorg van Gent 50.000 uren overdragen aan een socialistische en liberale dienst voor gezinszorg ? Is dat dan geen kerntaak van het OCMW ?

De minister verduidelijkt dat er een groot verschil is tussen beide gevallen. In Affligem ging het om een rusthuis dat geen erkenning had en dus niet kon overgedragen worden. Minister Van Grembergen heeft gezegd dat OCMW's zich niet onbevoegd kunnen verklaren voor de opvang van ouderen. Een OCMW kan, volgens hoofdstuk XII van de

OCMW-wet, wel samenwerken met een privé-partner die de dienst verleent. Er zijn voldoende voorbeelden van OCMW-diensten voor thuiszorg die, in het kader van een schaalvergroting, hun uren aan Familiezorg hebben overgedragen. Zorg voor ouderen is een kerntaak van een OCMW. Dat wil niet zeggen dat het de dienst zelf moeten uitbaten.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een amendement in (Stuk 15/7, am. nr. 45) om het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.4 572.983 duizend euro te brengen op 580.594 duizend euro. (Verhoging met 7.611 duizend euro). In basisallocatie 34.02 wordt het niet-gesplitst krediet 267.336 duizend euro gebracht op 274.947 duizend euro.

Mevrouw Sonja Becq licht toe dat dit amendement uit principe wordt ingediend, net als vorig jaar. De uitvoering van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1998 houdende de erkenning en de subsidiëring van verenigingen en welzijnsvoorzieningen in de thuiszorg voorzag een jaarlijkse uitbreiding van de diensten gezinszorg met 4 percent. Nu is er slechts een verhoging van 1 percent voorzien. De verhoging van het budget in dit amendement vult deze groei aan tot de in het thuiszorgdecreet voorziene 4 percent.

– Regionale dienstencentra

Mevrouw Sonja Becq heeft gelezen dat de regionale dienstencentra zullen verdwijnen en dat de inhoudelijke werking ervan zou verschuiven van de thuiszorg naar de gezondheidszorg, meer bepaald naar het decreet eerstelijnsgezondheidszorg. Ze vraagt zich af hoe men dan de link moet leggen met het nieuwe zorgdecreet. De eerstelijnsgezondheidszorg is immers veel enger gedefinieerd dan de thuiszorg.

– Opvoedingsondersteuning

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat het programma over opvoedingsondersteuning begint te lopen. Ze vraagt naar een lijst van de thema's en van de instanties die een aanvraag hebben ingediend.

– Centra integrale gezinszorg (CIG's)

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af waarom de bezettingsgraad van de centra integrale gezinszorg is gedaald. Nochtans heeft de minister de steun gekregen van de commissieleden om de oorspronkelijke trend kunnen keren. De invulling

zou minder minimaal worden dan gepland en de opsplitsing naar de +6-jarigen zou mogelijk worden.

Programma 41.5 Gehandicaptenzorg

– Algemeen

De heer Felix Strackx merkt op dat zowel door het Vlaams Fonds als door de minister in de toelichting een vreselijk ingewikkelde terminologie gebruikt wordt. De spreker vraagt dat de toelichtingen voortaan in verstaanbaar Nederlands worden geschreven.

Mevrouw Ann De Martelaer feliciteert de minister met haar beleidsbrief, waar ze volledig achter staat. Er komt meer geld ; er wordt verder werk gemaakt van zorg op maat ; de centrale aansturing van het gehandicaptenbeleid wordt verlaten en het regionale niveau krijgt meer zeggenschap in de afstemming tussen vraag en aanbod ; in alle geledingen van het Vlaamse gehandicaptenbeleid zou het inzicht doorgebroken zijn dat de zorg moet vernieuwd worden naar een vraaggestuurd, transparant en gepersonaliseerd stelsel, waarin de zorgnood bepalend zal zijn voor het zorgaanbod.

– Middelen

De heer Felix Strackx stelt dat zowel de personen met een handicap als de gehandicaptensector aandringen op meer middelen voor de gehandicaptenzorg. De spreker vraagt zich wel af waarom het huidige budget niet volstaat. Er wordt momenteel bijna 1 miljard euro ter beschikking gesteld voor 20.000 personen met een handicap, wat gelijk is aan 50.000 euro per persoon met een handicap. Vooropgesteld dat, zoals uit de toelichting blijkt, een persoonlijk assistentiebudget ongeveer 25.000 euro per persoon per jaar kost, dan zou men de helft van het totale budget moeten overhouden. Voorts stelt de spreker dat uit de begroting van het Vlaams Fonds kan worden opgemaakt dat er 1,425 miljoen euro inkomsten te verwachten zijn als opbrengsten uit beleggingen. Dit betekent dat er per jaar, het jaar rond, een kapitaal van 50 miljoen euro weliswaar belegd is maar niet gebruikt wordt terwijl er nog zo veel onvervulde noden zijn.

De minister antwoordt dat de volledige Vlaamse begroting een bedrag van ongeveer 17.222 miljard euro behelst. Welzijn, Gezondheid en Gelijke kansen heeft ongeveer 2,2 miljard euro ter beschikking, waarvan bijna 1 miljard euro naar de gehandicaptenzorg gaat. Niet 20.000 maar ongeveer 45.000 personen maken gebruik van het budget

van het Vlaams Fonds. Ongeveer 22.000 daarvan maken gebruik van de zorg. Van het budget voor gehandicaptenzorg gaat ongeveer 223 miljoen euro naar tewerkstellingsmaatregelen zoals beschutte werkplaatsen, de CAO 26 en de VIP (Vlaamse inschakelingspremie). Daarnaast is er het budget voor de individuele materiële bijstand. De reken-som dat een persoon met een handicap ongeveer 50.000 euro krijgt, klopt dus niet. Een persoon die in een residentiële voorziening wordt opgevangen, kost tussen 30.000 en 47.000 euro per jaar, naarge-lang de zorggraad. Het grootste deel van het bud-get voor Welzijn gaat al naar personen met een handicap maar wegens de wachtlijsten zal dat bud-get nog toenemen in de toekomst.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de minister beweert dat ze erin geslaagd is nieuwe middelen in de wacht te slepen voor de gehandicaptenzorg. De spreker vermoedt evenwel dat het gaat om her-schikkingen binnen de begroting voor Welzijn, en niet om echt nieuwe middelen. Anders gesteld, hoeveel middelen heeft het Vlaams Fonds nodig voor constant beleid, rekening houdend met index-verhogingen ?

Ook mevrouw Ingrid van Kessel betwijfelt of het wel effectief om nieuwe middelen gaat.

De minister ontkent dat de nieuwe middelen het gevolg zijn van herschikkingen binnen de eigen be-groting voor Welzijn, en verduidelijkt hoe de be-groting voor het Vlaams Fonds werd opgemaakt. Na de begrotingscontrole 2002 beschikte het Vlaams Fonds over een werkingsdotatie van 886.435.000 euro. Na de technische en politieke bi-laterale begrotingsopmaak 2003 werd de werkings-dotatie voor constant beleid met 25.264.000 euro opgetrokken tot 911.699.000 euro. Die middelen dienen voor de uitvoering van het VIA-akkoord, bevatten de nodige indexaanpassingen en de volu-mestijgingen op de verschillende posten van con-stant beleid. Bij het berekenen van de werkingsdo-tatie voor constant beleid in 2003 heeft de Vlaamse regering rekening gehouden met de mate waarin de begroting voor 2002 was gerealiseerd. Voorts werd de kostenontwikkeling van de verschillende posten bestudeerd. De kosten voor beschutte te-werkstelling waren bijvoorbeeld gedaald. Op basis daarvan is een meer precieze raming gemaakt van de kosten voor constant beleid in 2003. Na de tech-nische en de politieke bilaterale begrotingsop-maak, volgt het politieke akkoord. Tijdens dat overleg werd voor een extra krediet gezorgd ter waarde van 7.500.000 euro voor nieuwe initiatieven om de zorgtekorten weg te werken. De werkings-dotatie 2003 van het Vlaams Fonds bedraagt dus

919.199.000 euro. Ze dekt het constante beleid, maakt het mogelijk beloftes zoals het VIA-ak-koord na te komen en voorziet in extra middelen voor nieuwe recurrente initiatieven. De minister ontkent dat er bespaard werd op de begroting van het Vlaams Fonds. Er werd hoogstens herberekend en geheroriënteerd. Het Vlaams Fonds gebruikte vroeger overschotten om achterstallige rekeningen te betalen. Dat is veranderd sinds het derde bijblad 2002. Het Vlaams Fonds kan wel nog 12 miljoen euro gebruiken om achterstallige rekeningen te vereffenen.

De heer Koen Helsen onderstreept dat de gehandi-captenzorg goed is voor 43 percent van de begro-ting Welzijn. Het budget is ten opzichte van 2002 gestegen met 30 miljoen euro. 7 miljoen euro daar-van zou naar de overeenkomsten uit het sociaal ak-koord gaan, 7,5 miljoen euro naar het wegwerken van de wachtlijsten. Wat gebeurt er met de andere middelen ? De spreker wil ook weten of het inder-daad zo is dat van de 7,5 miljoen euro aan bijko-mende middelen voor 2003, een vierde naar het persoonlijk assistentiebudget gaat, en drie vierde naar de residentiële voorzieningen.

De spreker vraagt zich ook af wat er gebeurt met de begrotingsoverschotten op de posten individu-ele materiële bijstand en persoonlijk assistentie-budget.

Mevrouw Ann De Martelaer sluit zich aan bij de vraag van de heer Koen Helsen. Tussen 2000 en 2003 is er een verschuiving opgetreden van de klas-sieke dienstverlening naar meer zorgvernieuwing. Maar precies omdat zorgvernieuwing een nieuw proces is, kunnen de middelen daarvoor niet hele-maal worden opgebruikt. De niet gebruikte kredie-ten vloeien terug naar de algemene middelen. Kan er niet voor gezorgd worden dat deze middelen het jaar nadien opnieuw voor zorgvernieuwing kunnen worden gebruikt ?

De minister antwoordt dat zorgvernieuwing de uit-breiding van bestaande plaatsen inhoudt. Als het parlement de begroting goedkeurt, kan ze vanaf ja-nuari 2003 worden uitgevoerd. Ten vroegste in juni zal de juiste persoon gebonden zijn aan de juiste voorziening. Dat betekent dat vijf tot zes maanden niets uitgegeven wordt van het beschikbare budget. Vandaar dat er altijd geld terugvloeit naar de alge-mene begroting. Dat is niet alleen het geval in de gehandicaptensector, maar in elk departement.

Mevrouw Van Kessel vindt dat deze middelen niet als extra middelen mogen worden voorgesteld.

De minister is het hier niet mee eens. Het geld is immers maar eenmalig over. Als men nu 7,5 miljoen euro heeft om 300 mensen gedurende een jaar te helpen, dan geeft men daar het eerste jaar maar de helft van uit, omdat het om nieuw beleid gaat. Het jaar nadien wordt de 7,5 miljoen euro echter wel opgebruikt. De 3,75 miljoen euro die men dit jaar niet opgebruikt, vloeit terug naar de algemene middelen en kan hoogstens worden gebruikt om lasten uit het verleden af te betalen of om in het FFEU te stoppen. Daar kan men geen nieuwe recurrente initiatieven mee nemen.

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat heel wat voorzieningen in een moeilijke financiële situatie verkeren, omwille van de hoge werkingskosten, die niet altijd worden opgevangen via de toelagen (bijvoorbeeld afval, energie, enzovoort). Ook de heer Guy Swennen verwees hiernaar in het raam van de bespreking.

De minister antwoordt dat de vraag naar meer werkmiddelen een vraag is van de werkgevers. Tijdens de VIA-besprekingen verkregen de werkgevers het herstel van de indexering van de werkmiddelen van de voorzieningen. Daarvoor zijn middelen vrijgemaakt in het VIA-akkoord. Dat sociaal akkoord geldt voor vijf jaar. Op dat akkoord wordt niet teruggekomen. Er is tijdens deze legislatuur geen begrotingsruimte om de werkmiddelen te verhogen. Het is wel niet de bedoeling dat voorzieningen failliet gaan. De minister verwijst naar de studie die op vraag van het Vlaams Welzijnsverbond werd uitgevoerd door Dexia, naar de financiële toestand van de voorzieningen in de gehandicaptensector en de bijzondere jeugdzorg. Uit de studie blijkt dat de situatie van de voorzieningen helemaal niet zo slecht is. Op zes december overlegt de minister met het Vlaams Welzijnsverbond over dit rapport.

- *Persoonsgebonden budget*

De heer Felix Strackx vindt het positief dat de minister het persoonsgebonden budget verder wil uitbouwen. Hij hoopt dat de uitvoeringsbesluiten er snel komen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of het persoonsgebonden budget verder zal worden uitgevoerd. Zal men met dezelfde problemen als voor het persoonlijk assistentiebudget te kampen krijgen, met name dat mensen verwachten geholpen te kunnen worden en op een wachtlijst terecht komen. Ook voor het persoonsgebonden budget zullen er wellicht veel aanvragen zijn.

De heer Koen Helsen vraagt hoe ver het staat met de uitvoeringsbesluiten voor het persoonsgebonden

den budget. Wordt de streefdatum van eind 2003 gehaald? Het is niet vanzelfsprekend dat de administratie de prijs moet bepalen van de verschillende vormen van dienstverlening.

- *Persoonlijk assistentiebudget*

De heer Koen Helsen vraagt wanneer men zal starten met de inschaling van de wachtenden op de PAB-lijst. Hij vraagt ook of de minister bereid is om de budgethoudersverenigingen te blijven ondersteunen.

- *Individuele materiële bijstand*

De heer Felix Strackx stelt dat er nog heel wat te doen is op het vlak van individuele materiële bijstand. De hulp bij de aankoop van technische hulpmiddelen moet dringend uitgebreid worden: mensen hebben meestal niet de nodige kennis om te kunnen oordelen of een bepaald apparaat technisch in orde is en of de prijs aanvaardbaar is. Bovendien wordt de klant vaak opgelicht. Rolstoelen beantwoorden vaak niet aan een minimumkwaliteit. De spreker vraagt zich af of het Vlaams Fonds voor de aankoop van technische hulpmiddelen niet in de plaats kan treden van de gebruikers om de producten in grote hoeveelheden aan te kopen. Zo kan men woekerprijzen en oplichterij voorkomen, de kwaliteit garanderen en de prijzen doen dalen. De spreker pleit voor de invoering van een kwaliteitslabel en een lijst met richtprijzen of maximumprijzen. De oprichting van een kennisondersteuningscentrum (KOC) voor hulpmiddelen wordt door de spreker zeer gewaardeerd, maar hij vindt het jammer dat de tussenkomst daarvan enkel gegarandeerd is bij complexe aanvraagdossiers. Hij vraagt de opdracht van dat kennisondersteuningscentrum te verruimen zodat iedereen er terecht kan.

De minister antwoordt dat het onmogelijk is om hulpmiddelen collectief aan te kopen, omdat producten hoe langer hoe meer op maat worden gemaakt. Bovendien is het niet de opdracht van het Vlaams Fonds om hulpmiddelen in grote hoeveelheden aan te kopen. De ziekenfondsen werken wel op een collectieve basis. Zij hebben winkels waar men hulpmiddelen goedkoop kan aankopen. Binnen het vroegere systeem deed de overheid geen collectieve aankopen. Ze omschreef wel de vereiste kwaliteit van een bepaald hulpmiddel en bepaalde er de prijs van. Zo werd het product dat door de overheid werd terugbetaald, uit de vrije markt gehaald waardoor de prijs ervan kunstmatig hoog bleef. Binnen het nieuwe systeem kan de vrije markt spelen voor de prijssetting. Tegelijkertijd krijgt de gebruiker betere informatie via de multidisciplinaire teams, de experts, en het kennison-

dersteuningscentrum. Het is nu wel nog te vroeg om dit systeem te evalueren.

De heer Jef Foubert, leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, antwoordt dat er drie instanties erkend zijn in het kader van de technische hulpmiddelen. De multidisciplinaire teams kunnen adviezen leveren en aanvragen opstellen voor die hulpmiddelen. Zij vormen de eerstelijns hulp. Ten tweede is het ook mogelijk experts te raadplegen die erkend zijn door het kennisondersteuningscentrum. Zij kunnen aanvullende adviezen geven over specifieke domeinen. Tot slot is er het Kennisondersteuningscentrum zelf dat advies kan verlenen maar in de eerste plaats de ontwikkeling van de hulpmiddelen op de voet moet volgen en de verwijzers en gebruikers daarvan op de hoogte moet brengen.

De heer Koen Helsen verwijst naar de uitspraken van de nieuwe voorzitter van het Vlaams Fonds, die heeft beloofd impulsen te zullen geven om de nieuwe regelingen rond persoonsgebonden budget en individuele materiële bijstand, op een goede manier te implementeren in de praktijk. De spreker vraagt of daar in de praktijk al iets van te merken is en wat de houding van de raad van bestuur is. De nieuwe voorzitter heeft ook het voornemen geuit om de tijd die nodig is voor de verwerking van de verslagen van de multidisciplinaire teams, tot een maand te herleiden. De spreker vraagt hoe hij dat zal realiseren en hoe de controle daarop zal worden georganiseerd.

De minister benadrukt dat het besluit over de individuele materiële bijstand moet worden uitgevoerd. Volgens dat besluit mag de wachttijd voor een advies van een multidisciplinair team over de korf van hulpmiddelen waar een persoon met een handicap gedurende vier jaar recht op heeft, maximum 30 dagen bedragen. Als er wijzigingen aan het besluit nodig zijn om het systeem gebruiksvriendelijker te maken, dan zal dat gebeuren. De problemen die zich momenteel stellen, hebben vooral te maken met een administratieve vereenvoudiging om de teams sneller te laten werken.

– *Wachtlijsten*

De heer Felix Strackx vraagt of de mensen die op de wachtlijst staan voor een PAB, nieuwe klanten zijn of dat het gaat om mensen die momenteel in een andere zorgvorm zitten.

De minister antwoordt dat het gaat om nieuwe klanten en dat er in Vlaanderen 30.000 mensen met een handicap zijn die nog niet op een wachtlijst staan.

Mevrouw Sonja Becq vraagt de minister hoe het is gesteld met de wachtlijsten. Zo zouden naar verluidt 770 mensen van op wachtlijsten zijn geholpen in 2002, dat kon worden geleerd uit vroegere gegevens van de minister. Anderzijds vernam de spreker via televisie van de voorzitter van het Vlaams Fonds dat er nog meer dan zesduizend wachtenden zijn. Er zouden ook nog heel wat mensen een persoonlijk assistentiebudget vragen.

De heer Koen Helsen verwijst naar de Septemberverklaring, waarin minister-president Dewael heeft beloofd om de wachtlijsten weg te werken. Bij de begrotingscontrole werd 20 miljoen euro extra uitgetrokken om 770 personen te helpen. Het is positief dat daar in de begroting 2003 nog 7,5 miljoen euro extra bijkomt. 7,25 miljoen euro daarvan is bestemd voor de hoogste urgentiegevallen. Is de resterende 0,25 miljoen euro bestemd voor bijkomende plaatsen ?

De spreker wijst ook op de belofte om bij een volgende begrotingscontrole de wachtlijsten definitief weg te werken. Hij noemt het een verdienste van de minister dat ze de wachtlijsten zichtbaar heeft gemaakt, maar zegt het jammer te vinden dat de lijsten nog steeds niet transparant zijn. Het blijkt niet eenvoudig om duidelijk te maken hoeveel mensen er nu daadwerkelijk op een lijst staan. Hij vraagt hoe de minister dit probleem in de toekomst wil aanpakken. Zo zouden de inschrijvingen bij de provinciale besturen en de verslagen van de multidisciplinaire teams blijkbaar niet altijd vlot doorstromen naar het Vlaams Fonds, dat al deze gegevens moet centraliseren, al zouden de regionale commissies daar begin 2003 wel verbetering in moeten brengen.

Bij de bespreking van de beleidsbrief werd al verwezen naar het feit dat sommige instellingen personen met een bepaalde graad van handicap niet willen opvangen. Ook de opnameplicht kwam toen ter sprake. De heer Koen Helsen vraagt hoe de minister ervoor zal zorgen dat deze mensen niet in de kou blijven staan. Komt er een opnameplicht ?

De minister antwoordt dat de minister-president in zijn Septemberverklaring 7,5 miljoen euro extra beloofde om de wachtlijsten weg te werken. De minister van Welzijn moet nu een regeringsnota voorbereiden over de meest urgente vragen, zodat een meerjarenplanning kan worden opgesteld. Het fonds heeft terzake al heel wat werk verricht. Men is nu drie jaar bezig met de registratie van cijfers.

De heer Jef Foubert antwoordt dat er momenteel inderdaad een behoeftestudie wordt gemaakt voor de bestemming van de 7,5 miljoen euro. Hiertoe worden een aantal gegevens bijgewerkt, onder

meer op basis van inschrijvingen, demografische evoluties, evoluties in het buitengewone onderwijs, gegevens van de wachtlijsten. Het betreft een macro-economische studie om te bepalen welke voorzieningen, ambulant, residentieel of in het kader van het PAB, nodig zullen zijn. De studie moet klaar zijn tegen nieuwjaar omdat de resultaten moeten dienen voor de regeringsbesprekingen over het bijblad 2003.

De minister antwoordt dat het Vlaams Fonds in 2003 nog in een overgangperiode zit. Totnogtoe werkte het Vlaams Fonds met een wachtlijst per soort voorziening. Voortaan zal vraaggestuurd gewerkt worden. De cliënten zullen kunnen kiezen voor de zorg die zij het liefst hebben waardoor het Vlaams Fonds over één lijst van wachtenden zal beschikken. Daarnaast zal het Vlaams Fonds kunnen zien hoe dringend de zorgvraag is. Het uiteindelijke doel is een lijst waardoor het Vlaams Fonds gemakkelijk kan uitmaken welke behoeften de meest dringende zijn. Het doet er dan niet toe of men wacht voor nursing, PAB of PGB. Dankzij het persoonsgebonden budget (PGB) is de aard van de voorziening van geen belang meer omdat men bijvoorbeeld nachtopvang in een voorziening zal kunnen combineren met dagopvang thuis.

Er zijn evenwel nog enkele moeilijkheden. Zo is er nog geen systeem om uit te maken welke zorgvraag de meest dringende is. Bovendien zorgt het bestaan van een wachtlijst voor nog meer inschrijvingen. Wie zich laat inschrijven, probeert ook een zo hoog mogelijke urgentiecode te verkrijgen.

Een ander probleem is de vraag of men voorzieningen kan dwingen om mensen op te nemen, wanneer blijkt dat hun urgentie het grootst is. Vorig jaar werd er samen met de sector voor geopteerd om niet te komen tot een opnameplicht. Dit omdat de leefgroepen binnen de voorzieningen leefbaar moeten blijven, en niet te veel zwaar zorgbehoevenden mogen bevatten. In plaats van verplichte opnames wordt de sector binnen het regionale overleg geresponsabiliseerd. Het regionale overleg zoekt wat zijn voorzieningen kan doen voor de mensen op de wachtlijst en wijst vervolgens mensen en middelen toe. Vorig jaar konden meer dan 700 personen op de wachtlijst worden geholpen. Waarschijnlijk was dit mogelijk door herschikkingen binnen de bestaande voorzieningen, die meer middelen en personeel hebben ingezet om met dezelfde infrastructuur meer mensen op te vangen. Zij hebben nu wel hun laatste reserves opgebruikt. Er werden immers geen VIPA-subsidies voor infrastructuurwerken aangevraagd. Volgend jaar moet het Vlaams Fonds een soort regisseur benoe-

men voor het tweede overgangsjaar om te onderhandelen met het regionale niveau. Die persoon moet de huidige creativiteit om oplossingen te vinden stimuleren en de regio's responsabiliseren. Be-doeling is de meest urgente zorgvragen weg te werken en in de regio's zorg op maat te creëren. Het is de verantwoordelijkheid van het Vlaams Fonds om deze regisseur te benoemen. Dat denkspoor zal volgend jaar uitgewerkt worden. De veranderingen op het vlak van zorgvernieuwing moeten structureel verankerd worden in de werking van het Vlaams fonds.

De heer Koen Helsen vraagt of de vooropgestelde timing van eind 2002 wordt gehaald voor de behoeftestudie. Of zullen het de regionale overlegorganen zijn die bepalen hoe de verdere opvang van de urgentievragen dient te gebeuren? Er zou tevens voor het wegwerken van de wachtlijsten worden overgegaan van een centrale taskforce naar het responsabiliseren van het regionale niveau. Er zouden ook regisseurs worden benoemd. Welke positie zal hij bekleden en welke bevoegdheden zal hij hebben?

Mevrouw Ann De Martelaer sluit zich aan bij de heer Koen Helsen. Hoe zal die rol van regisseur worden ingevuld: komt er één regisseur of één per provincie? Is daar al een naam op geplakt? Welk mandaat krijgt die persoon? Is er een constante bewaking van het proces met de producer? In de beleidsbrief staat dat het evident is dat deze regierol een formeel gezag krijgt op het centrale niveau van het Vlaamse gehandicaptenbeleid. Wat wordt daarmee bedoeld?

De heer Jef Foubert antwoordt dat er nog geen beslissing genomen is. Er zijn drie mogelijkheden: iemand van het personeel van het Vlaams Fonds; de aanwerving van een contractueel of het sluiten van een contract met een of andere instantie. Diegenen die regisseur worden, zullen de krachtlijnen uitvoeren van het Vlaams Fonds. Er zal daarvoor een commissie ad hoc worden opgericht. De inspectie zal een vrij actieve rol moeten spelen en de nodige elementen aanbrenge zodat de regisseur het regionaal overleg kan helpen te werken met welbewuste criteria om ervoor te zorgen dat er een goede afstemming gebeurt van de mensen die moeten worden opgenomen en de voorzieningen. Dat moet ertoe bijdragen dat de voorzieningen op een harmonieuze wijze worden uitgebouwd binnen het aanbod in de regio.

Mevrouw Ann De Martelaer heeft de indruk dat de koerswijziging die de minister voorstelt van een aanbodgestuurd naar een vraaggestuurd beleid, bij

het Vlaams Fonds nog niet zo gesmeerd loopt als in de beleidsbrief wordt voorgesteld.

De heer Koen Helsen wijst erop dat de informatisering in de hoofdzetel en de provinciale diensten van het Vlaams Fonds niet van een leien dakje loopt : zijn daarvoor extra acties en budgetten uitgetrokken en is het niet wenselijk een aantal zaken uit te besteden ?

– *Gebruikersparticipatie*

Mevrouw Sonja Becq vindt het positief dat de minister extra middelen uittrekt voor de gebruikersparticipatie. Welke rol voorziet de minister voor dit gebruikersplatform. Het is een vraag die ze ook stelde naar aanleiding van de subsidiëring van het OOK (Ouderenoverlegkomitee). Krijgt dit platform voor personen met een handicap een beleidsadviserende of een beleidsuitvoerende taak ? Komt er een decretale verankering om deze gebruikersraden te institutionaliseren en hun werking te ondersteunen. Welke criteria zal de minister gebruiken om de representativiteit van dit platform te omschrijven en te garanderen ?

Mevrouw Ann De Martelaer stelt dat er in de praktijk twee soorten organisaties van gebruikers in de gehandicaptenzorg zijn : organisaties die vechten voor meer bedden en organisaties die vechten voor zorgvernieuwing. Volgens de spreker zou het interessant zijn dat beide elkaar vinden. Zelf wil ze graag de spreekbuis zijn van de ijverars voor zorgvernieuwing.

De minister antwoordt dat de VZW GRIP (Gelijke Rechten voor Ieder Persoon) kan vergeleken worden met het OOK. Het is de bedoeling om de gebruikers te structureren en te versterken. De GRIP kan als gesprekspartner voor de overheid dienen. Dat is niet gemakkelijk in de gehandicaptensector. Het is moeilijk om de representativiteit van de verschillende organisaties te beoordelen. Sommige verenigingen verdedigen alle personen met een handicap, andere beperken hun werking tot een specifieke groep. Het is niet gemakkelijk om een representatieve gesprekspartner te vinden die de gebruikersverenigingen overkoepelt. De GRIP moet een platform worden dat als gesprekspartner van de overheid kan dienen zowel om problemen aan te kaarten, advies te geven en de uitvoering van het beleid te bewaken. Er is ook in 10 miljoen euro voorzien om bij het regionale overleg, dat belangrijker zal worden, een vertegenwoordiger van de verbruikers te betrekken.

– *Werkgelegenheid voor personen met een handicap*

Mevrouw Ann De Martelaer haalt de initiatieven in de tewerkstellingssector aan. De spreker stelt vast dat er voor CAO26 meer machtigingen mogelijk zijn dan in 2002, terwijl ook voor de Vlaamse Inschakelingspremies (VIP) het budget stijgt. De spreker vraagt of men kan nagaan welke impact beide systemen op elkaar hebben, of ze aan hun doelstellingen beantwoorden en of ze compatibel zijn. Overweegt het Vlaams Fonds verder onderzoek hierover ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zou graag vernemen hoe het Vlaams Fonds aankijkt tegenover de overheveling van arbeid voor personen met een handicap van het beleidsdomein Welzijn naar het beleidsdomein Werkgelegenheid. De spreker stelt dat Werkgelegenheid – en meer concreet de lokale werkinkans – niet systematisch aandacht besteedt aan de samenwerking met het Vlaams Fonds.

De heer Jef Foubert licht toe dat CAO 26 en VIP dezelfde doelstelling hebben, namelijk mensen met een handicap meer kansen geven in het normale arbeidscircuit. Het rendementsverlies wordt gecompenseerd zodat de betrokkenen aan dezelfde loonvoorwaarden kunnen werken. Het VIP is een administratief gemakkelijkere weg, maar de tegemoetkoming is begrensd tot 30 procent van het minimumloon in een bepaalde branche. In CAO 26 wordt het rendementsverlies ingeschat door de federale arbeidsinspectie en wordt dat rendementsverlies gecompenseerd in het effectieve loon. De verwachting was dat het administratief eenvoudiger VIP de CAO 26 zou verdringen, maar dat is niet gebeurd. Omwille van financiële redenen heeft ook CAO 26 een stijging gekend. Men verkiest te wachten op de federale arbeidsinspecteurs omdat de werkgevers zo een groter deel van het loon kunnen recupereren. Over de effectiviteit zijn er al studies gebeurd. Over het algemeen verhoogt deze tussenkomst de kansen van de betrokkenen op de arbeidsmarkt.

Mevrouw Patricia Ceysens betreurt dat het rendementsverlies alleen kan worden gecompenseerd binnen de relatie tussen werkgever en werknemer. Zulks is niet mogelijk voor iemand die een zelfstandig beroep wil uitoefenen. Er zijn alleen vergoedingen mogelijk voor de uitrusting en niet voor inkomensverlies.

De heer Jef Foubert antwoordt dat het in het geval van een CAO per definitie gaat over de relatie tussen werkgever en werknemer.

– *Beter bestuurlijk beleid*

De heer Koen Helsen vraagt hoe ver het staat met de hervormingen in het kader van Beter bestuurlijk beleid. Het Vlaams Fonds zou een intern verzelfstandigd agentschap worden, met de naam Agentschap voor Personen met een Handicap. Dit agentschap zou autonoom en doelgericht functioneren, een aantal voorzieningen aansturen en individuele dossiers voor betoelaging voorbereiden.

De minister antwoordt dat de Vlaamse regering in de eerste helft van november de knoop heeft doorgehakt rond de dertien toekomstige beleidsdomeinen in Vlaanderen. Welzijn en gezondheid zouden daarbij samen één beleidsdomein vormen. De goedgekeurde structuur impliceert een overkoepelende beleidsraad met daaronder een beleidsvoorbereidende en administratieve raad. Binnen de sector Welzijn en Gezondheid zijn er vijf verzelfstandigde agentschappen, waarvan drie met rechtspersoonlijkheid, namelijk Kind en Gezin, Jongerenwelzijn en het Vlaams Fonds. Bij deze agentschappen heeft het management meer vrijheid voor onder meer het aankopen van eigendom. Daarnaast is er één extern verzelfstandigd agentschap, dat de openbare psychiatrische ziekenhuizen van Geel en Rekem omvat. Mettertijd zal het worden omgevormd tot een openbaar psychiatrisch centrum dat voor heel Vlaanderen actief zal zijn en waarvan deze twee ziekenhuizen deel zullen uitmaken. Er zijn ook twee intern verzelfstandigde agentschappen : Zorg en Ouderen en Inspectie.

De minister antwoordt voorts dat er vanaf 1 september een veranderingsmanager was aangeduid, die gevraagd werd de verschillende beleidsdomeinen in te vullen op basis van regels over wat groot genoeg is om verzelfstandigd te worden. Hij moest ook nagaan wat intern of extern verzelfstandigd kon worden. Intern verzelfstandigd betekent dat er geen raad van bestuur is ; extern verzelfstandigd betekent dat er wel een raad van bestuur is. In het nieuwe systeem moet de raad van bestuur de manager ondersteunen in zijn opdracht. Deze raad van bestuur zou samengesteld worden op basis van deskundigheid inzake management, financieel beheer of personeelsbeleid. Nu zijn de bestaande raden van bestuur in de gehandicaptensector en in Kind en Gezin samengesteld uit vertegenwoordigers van de sociale partners. Dat zal in de toekomst dus niet meer het geval zijn.

In het oorspronkelijke concept zouden Kind en Gezin en Jongerenwelzijn een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) worden omdat ze eigen personeel hebben. Bij Kind en Gezin zijn dat onder meer de regioverpleegkundigen en bij Jongerenwelzijn is dat het personeel van de gemeenschapsinstellingen en van de comités voor bijzondere jeugdzorg. In dat voorstel was het Vlaams Fonds, dat niet over eigen personeel beschikte, een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) omdat het geen eigen personeel had.

In haar einddeliberatie heeft de regering het advies gevolgd van de stuurgroep Beter bestuurlijk beleid. Er zou alleen sprake zijn van een EVA wanneer er financieringsbronnen zijn die niet afhankelijk zijn van de Vlaamse Gemeenschap. Daardoor zijn heel wat EVA's uiteindelijk IVA's met rechtspersoonlijkheid geworden, onder meer het Vlaams Fonds, Kind en Gezin en Jongerenwelzijn, de verzelfstandigde agentschappen van welzijn. Er zou ook een raadgevend comité worden opgericht waarin de onderaannemers, die het beleid waarmaken op het terrein, hun stem kunnen laten horen over de uitvoering van het beleid.

Dit model maakt, dat het deel Tewerkstelling van het Vlaams Fonds, verhuist naar het beleidsdomein Economie, Tewerkstelling en Toerisme. Deze overheveling gaat evenwel pas in vanaf 1 januari 2004. Tot dan blijven minister Vogels en het Vlaams Fonds de volle verantwoordelijkheid dragen voor de werkgelegenheid van personen met een handicap. Volgend jaar zal de concrete overheveling van tewerkstelling naar het nieuwe beleidsdomein worden uitgewerkt. Dan zal er ook worden gediscussieerd over de overdracht van middelen, de overgang van personeel en de garanties dat personen met een handicap volwaardig worden meegenomen in een tewerkstellingsbeleid dat gevoerd wordt door het departement Tewerkstelling, Economie en Toerisme.

– *Allochtone personen met een handicap*

Met het oog op het Europees Jaar van personen met een handicap, had mevrouw Ann De Martelaer graag geweten hoeveel allochtone personen met een handicap een beroep doen op de gehandicaptenzorg. Is een meer vraaggestuurd beleid voor personen met een handicap van allochtone afkomst niet aangewezen en moet ook hierover geen onderzoek verricht worden ?

De minister vindt dit een heel terechte opmerking. Binnen het Vlaams Fonds zijn er geen cijfers over het aantal personen van allochtone origine. Ze ver-

onderstelt dat de mantelzorg bij de allochtonen nog beter ontwikkeld is. Ze vermoedt echter ook dat allochtonen, net zoals autochtone kansarmen, de voorzieningen van het Vlaams Fonds onvoldoende kennen. Voor bepaalde handicaps is er wel een oververtegenwoordiging van autochtonen. Anderzijds worden karakteriële problemen bij een kind door hoger opgeleiden vaak vertaald als een handicap, bijvoorbeeld als een stoornis van het autismspectrum. In de lagere sociale klassen wordt een dergelijk kind bestempeld als een kleine crimineel, waardoor het kind vaker in de Bijzondere Jeugdzorg terechtkomt. Ook in de welzijnssector is er dus een Mattheuseffect. De minister meent dat het goed zou zijn deze fenomenen verder te laten onderzoeken in het licht van de interculturalisering.

– *Zorgregio's en Vlaams Fonds*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen leest in de beleidsbrief dat de beslissingen gaan genomen worden in de provincies en de kredieten op regionaal niveau gaan verdeeld worden. Maar dan zal de provinciale invulling in het Vlaams Fonds moeten herzien worden als het decreet op de zorgregio's er komt. Hoe moet dit opgevangen worden ?

De minister antwoordt dat het ontwerp van decreet over de zorgregio's in eerste instantie overlegmodellen wil uitwerken voor samenwerkingsverbanden van de eerstelijns hulp. Op lange termijn komt er een zorgdecreet Vlaanderen waarbij iedereen ongeacht leeftijd een zelfde kwaliteit van aanbod tegen gelijke prijs zal krijgen. Ook de persoonsgebonden budgetten in de gehandicaptensector evolueren naar een systeem waarbij personen met een handicap ook zorg kunnen kopen bij een thuiszorgvoorziening. De minister kan zich voorstellen dat de gehandicaptenzorg dan voor een deel gecoördineerd wordt door een samenwerkingsverband van de eerste lijn waar de thuiszorg, de medische zorg en de gehandicaptenzorg een belangrijke rol spelen. Dat kan echter pas op middellange termijn gerealiseerd worden. Het is niet de bedoeling om de bestaande overlegstructuren, voornamelijk tussen de residentiële voorzieningen, de komende jaren te verplichten tot overleg in de zorgregio's. Die regio's zijn te klein voor overleg tussen enkel gehandicaptenvoorzieningen.

Programma 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk

– *Aanwending van de middelen*

Mevrouw Marijke Dillen vindt dit programma een schoolvoorbeeld van de versnippering binnen de

welzijnssector. Ook op andere begrotingsposten worden middelen aangewend voor maatschappelijk opbouwwerk. Is er geen sprake van overlappen ? Voorts vraagt de spreker een overzicht van de aanwending van de middelen om na te gaan of ze wel doeltreffend worden gebruikt. Een coherente duidelijke aanpak is noodzakelijk.

De minister antwoordt dat er weinig is veranderd aan de toewijzing van middelen aan initiatieven in het maatschappelijk opbouwwerk. Het beleid is constant. Het grootste deel van de middelen gaat naar de RISO's (regionale instituten voor samenlevingsopbouw), een deel naar de instellingen voor samenlevingsopbouw (voor meer gedetailleerde informatie zie bijlage).

– *Leefbaarheid Doel*

Mevrouw Marijke Dillen herinnert zich dat vorig jaar onder dit programma financiële middelen werden vrijgemaakt voor de leefbaarheid van Doel. In 2002 zou het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen samen met de gemeente Beveren werken aan het instandhouden van de infrastructuur, en het gemeenschapsleven in de regio nieuwe impulsen geven. Wat zijn de resultaten ? Is het de bedoeling om hieraan volgend jaar opnieuw specifieke aandacht te besteden ?

De minister antwoordt dat in het kader van het project Leefbaarheid Doel permanent een opbouwwerker van RISO Oost-Vlaanderen aan het werk is. Het enige verschil is dat dit het voorbije jaar als project en thans structureel in de begroting is opgenomen. Daarmee voert de regering het akkoord over Doel uit. De recente uitspraak van het Arbitragehof verandert daaraan niets. Die betrof immers een klacht over het Deurganckdok, waaraan de werken nu toch mogen doorgaan.

– *Heroriëntering van de sector*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat er in de toelichting weinig verduidelijking wordt gegeven bij het maatschappelijk opbouwwerk. Het is nochtans de sector die in de toekomst het sterkst zal veranderen. De minister plant immers een schaalvergroting door te voeren en het inburgeringsbeleid, het migrantenbeleid, het buurtwerk, schoolopbouwwerk onder het maatschappelijk opbouwwerk te brengen. Dat zijn zaken die momenteel in verschillende begrotingen verspreid zijn en die vaak met maatschappelijk opbouwwerk bezig zijn. Ze volgt de redenering van de minister dat de zaken op langere termijn moeten samenwerken. Ze vindt het raar dat dit vanaf 1 januari 2006 het geval

zou zijn. Men kan nog niet vooruitkijken naar de volgende regeerperiode en bovendien veroorzaakt dat ongerustheid in de sector. Welke concrete stappen werden er al gezet en welke voorbereidingen zijn er getroffen ? Wat de methodiek betreft, zitten een aantal sectoren op dezelfde lijn, maar wat de financiële en praktisch organisatorische middelen betreft, is dat niet het geval. Mensen die in schoolopbouwwerk in dienst zijn hebben bijvoorbeeld een ander loon dan de medewerkers van een integratiecentrum, en niemand is, als de sectoren samenkomen, bereid om een stap achteruit te zetten. Tegen 2006 zullen dus heel wat meer middelen nodig zijn om de veranderingen in rust door te voeren.

De minister antwoordt dat de evolutie te maken heeft met het minderhedenbeleid. Als men evolueert in de richting van interculturalisering, dan zijn er op de verschillende bestuursniveaus mensen nodig die de verschillende departementen voorbereiden op het leren omgaan met verschillende bevolkingsgroepen. Uitgangspunt van de heroriëntatie is enerzijds een programmatie op te stellen voor de lokale integratiediensten. De overheid zal vastleggen per hoeveel inwoners er een integratiedienst op het vlak van personeel kan worden gefinancierd door de Vlaamse overheid. Nu zijn er middelen voorhanden in het kader van het decreet van 1998 op de etnisch-culturele minderheden. Deze middelen gaan gedeeltelijk naar de lokale integratiediensten en gedeeltelijk naar de lokale integratiecentra. Tegelijk wordt anderzijds ook een programmatie voor de particuliere integratiecentra uitgewerkt. De ondersteuning voor samenlevingsopbouw voor allochtonen en autochtonen moet geïntegreerd worden. Nu zijn samenlevingsopbouw en lokale integratiecentra vaak in dezelfde buurten actief. Men wil hiervoor geen twee aparte decreten. Vandaar dat voor de programmatie van de lokale integratiecentra, de lokale integratiecentra en de samenlevingsopbouw worden samengenomen. Er wordt bekeken hoeveel personeel in een bepaalde regio nodig is voor de samenlevingsopbouw voor allochtonen en autochtonen. De minister wil daarbij stapsgewijs te werk gaan tot 2006. Voor 2003 zijn er al middelen om de lokale integratiediensten verder uit te bouwen. In december gaat alvast een werkgroep van start met vertegenwoordigers van de administratie en de twee betrokken sectoren. Tegelijk komt er een technische werkgroep die zich zal buigen over financiële en personeelskwesties. Het is de bedoeling dat nog tijdens deze regeerperiode een voorontwerp van decreet wordt opgesteld. Het is dan aan de volgende regering om dit verder af te ronden.

Mevrouw Van Cleuvenbergen vindt dat geen goede formule. Men moet in elk geval garanderen dat de volgende regering in staat is om het dossier over te nemen.

– *Schoolopbouwwerk*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat het schoolopbouwwerk thans thuishoort binnen de gelijke onderwijskansen. Maar in de praktijk werkt het anders. Wat is de visie van de minister terzake, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen ? Voor minderheden lijkt het schoolopbouwwerk immers erg belangrijk te gaan worden.

De heer Geert Lauwers, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er overleg is opgestart tussen de kabinetten van minister Vanderpoorten en minister Vogels, de administraties Welzijn, Onderwijs en Stedenbeleid en de betrokken sectoren om een visie rond schoolopbouwwerk te ontwikkelen. Op dit moment is schoolopbouwwerk nog een noemer waaronder uiteenlopende werkingen ressorteren. Er komt in een volgende fase ook overleg met de verschillende lokale besturen, want zij financieren thans het leeuwendeel van de initiatieven terzake. Ook zij moeten de visie dragen.

– *SIF-projecten*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat momenteel heel wat projecten met SIF-middelen worden gefinancierd. Wat zal er met deze projecten gebeuren wanneer de SIF-middelen worden stopgezet en overgeheveld naar het Gemeentefonds ? Het SIF zorgde voor zekerheid voor drie jaar. Nu wordt men afhankelijk van de middelen die de gemeenten jaar na jaar wensen uit te trekken.

De minister antwoordt dat de gemeenten een meerjarenplan zullen moeten opstellen dat gebonden is aan de bestuursperiode. Vroeger moesten de gemeenten SIF-projecten indienen, die na een lange weg doorheen de administratie, door de Vlaamse regering werden goedgekeurd. Voortaan wordt de autonomie van de gemeenten gerespecteerd. Zij krijgen middelen en kunnen die besteden op basis van de eigen beleidsprioriteiten. Het is onvermijdelijk dat sommige gemeenten veeleer een infrastructurele reflex gaan vertonen en andere een sociale. Het was een politieke keuze om de gemeenten meer autonomie toe te kennen.

– *Ervaringsdeskundigen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst op het belang van ervaringsdeskundigen. Zij wil weten in

welke mate zij zullen worden ingeschakeld in de sector.

Programma 41.7 Maatschappelijk welzijn

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen betreurt dat er geen geïntegreerde aanpak is voor dit programma. Men heeft het over tal van doelgroepen, middelen, prioriteiten en programma's, zodat men geen globaal overzicht heeft over het totaal van de middelen die vrijgemaakt worden voor alle doelgroepen binnen het programma Maatschappelijk welzijn.

De minister antwoordt dat de middelen op het programma Maatschappelijk welzijn onder meer stijgen omdat de programmatie die werd afgesproken voor de lokale integratiediensten, in 2003 al gedeeltelijk zal worden ingevuld. Van de nieuwe middelen gaat ook 170.000 euro naar het Forum van organisaties van etnisch-culturele minderheden. Dat forum is een gesprekspartner namens de etnisch-culturele minderheden van de Vlaamse regering. Het is een partner van het beleid van de Vlaamse regering en communiceert daarover met de verschillende allochtone gemeenschappen die het vertegenwoordigt. Het forum heeft onder meer meegewerkt aan het onderzoek naar de effecten van sociaal-culturele kenmerken op het gedrag van jongeren en de opmaak van het nieuwe strategische plan voor minderheden. Een deel van de stijging van de middelen voor het maatschappelijk welzijn, met name 127.090 euro, is bestemd voor de uitvoering van het Vlaams Interprofessioneel Akkoord.

Voorts vindt mevrouw Marijke Dillen dat de strategische doelstellingen die op pag. 359 van de toelichting worden omschreven, niet concreet genoeg worden ingevuld.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen verwijst naar de opmerkingen in het verslag van het Rekenhof over het maatschappelijk welzijn in het algemeen en over de begeleidende maatregelen bij het inburgeringsbeleid. Werd daarop reeds een antwoord geformuleerd, en zal dat in een amendement aan bod komen ?

– Etnisch-culturele minderheden

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat het programma Maatschappelijk welzijn de klemtoon legt op een beleid voor etnisch-culturele minderheden en nieuwkomers. De middelen hiervoor stijgen ook voor 2003 aanzienlijk.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt hoe het staat met de tolkendienst, omdat zij daarover niets terugvindt in de toelichting. Gaat het om projecten of zijn deze diensten structureel in het beleid verankerd ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat in het verleden het project Babel projectsubsidies kreeg. Eind december 2002 komt er een eind aan deze subsidiëring. Wordt het project dan binnen het reguliere beleid verankerd ?

De minister antwoordt dat de tolkendienst Babel een jaar geleden werd opgestart, en goed evolueert. Er zal in de toekomst verder in een netwerk worden samengewerkt met andere tolkendiensten. Totnogtoe heeft Babel enkel telefonische tolken. De dienst wordt volgend jaar verder projectmatig gesubsidieerd. Een decreetale onderbouw is nog te voorbarig.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat het decreet etnisch-culturele minderheden drie functies heeft : onthaal, emancipatie en opvang. Opvang valt deels onder de federale bevoegdheid, maar voor emancipatie, wat een Vlaamse bevoegdheid is, worden zeer weinig Vlaamse middelen uitgetrokken. Bovendien gaat het daar meestal om tijdelijke SIF-projecten. De middelen voor onthaal zijn de middelen die voor inburgering worden uitgetrokken. Wat is het beleid ten aanzien van mensen zonder papieren ? Zij voldoen niet aan de omschrijving van de nieuwkomers, maar moeten ook op een humane wijze worden opgevangen. Het is bekend dat het decreet op de etnisch-culturele minderheden zal worden aangepast, maar in welke richting ? Zal de minister aan dit probleem tegemoetkomen ?

De heer Geert Lauwers, kabinetsmedewerker van de minister, stelt dat het opvangbeleid voor mensen zonder papieren, zoals het hele minderhedenbeleid, tot de opdracht van de minderhedensector behoort. Integratiediensten en -centra bouwen momenteel in de verschillende werkingsgebieden netwerken uit van welzijnsvoorzieningen en andere voorzieningen die voor mensen zonder papieren toegankelijk zouden moeten zijn en voor hen een aanbod zouden moeten hebben. Binnen de Vlaamse interdepartementale commissie etnisch-culturele minderheden, waar er een werkgroep opvangbeleid bestaat, wordt zeer sterk aan de weg getimmerd om de rechten en mogelijkheden van die mensen in onze samenleving te garanderen. Die zijn wel begrensd door en moeten in samenhang gezien worden met het federale migratie- en uitwijzingsbeleid. Er wordt een werkgroep opgericht om de taken van de integratiediensten (lokale bestu-

ren), de particuliere integratiecentra en de publieke (provinciale integratiecentra verfijnder in kaart te brengen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen haalt aan dat er in het kader van het decreet etnisch-culturele minderheden niet-gereguleerde subsidies worden toegekend voor projecten met een experimentele waarde om allochtone jongeren onder meer aansluiting te doen vinden bij het reguliere jeugdwerk. Aan de jeugdsector werd eind april bekendgemaakt dat de aanvragen vóór 1 juni moesten worden ingediend. Deze termijn is veel te kort. Volgens de spreker zou ook het reguliere jeugdwerk subsidies moeten krijgen. Nu gaat het bijna altijd om subsidies voor projecten. Het reguliere jeugdwerk werkt echter met andere perioden, waardoor het voor hen praktisch onmogelijk was om de aanvraag tijdig in te dienen. Waarom werkt de minister niet meer samen met het reguliere jeugdwerk?

In het decreet etnisch-culturele minderheden is een belangrijke taak weggelegd voor de provincies. Deze taak loopt verder tot het eind van de experimentele periode, op 1 november 2003. Intussen moeten een aantal stappen gezet worden in het kader van het inburgeringsdecreet. In welke mate worden de provincies daarbij betrokken? Het is voor hen onduidelijk hoe ze in de toekomst zullen worden gefinancierd. Wordt er van hen verwacht dat zij zelf stappen ondernemen, of moeten ze wachten op een initiatief van de gemeenten?

– *Inburgering*

Met betrekking tot ba. 34.02 'Subsidies in het kader van het inburgeringsbeleid', vraagt mevrouw Marijke Dillen hoe het beleid in de toekomst zal worden ingevuld. Want hoewel de minister er zelf wellicht van overtuigd is dat het ontwerp van decreet zal worden goedgekeurd, is dat nog lang niet zeker. Voor 2002 was voorzien in duizend bijkomende projecten. Zijn al deze projecten gerealiseerd? Hoe zijn de projecten regionaal verspreid?

De spreker beseft dat het onderwerp inburgering nog uitvoerig aan bod zal komen bij de bespreking van het ontwerp van decreet inburgering, maar toch wil zij nu al kwijt dat zij betreurt dat de besteding van de middelen alweer niet wordt gekoppeld aan verplichtingen. Noch in de beleidsbrief, noch in de toelichting is er sprake van een resultaatverbinding. Nochtans zou die ook de belangen van de doelgroepen dienen. Wie zich bereid toont om zich werkelijk te integreren, wordt makkelijker aanvaard.

De minister antwoordt dat de opdrachten van de integratiediensten en -centra worden gedefinieerd in convenants, waarvan de naleving ook door de inspectie wordt gecontroleerd. De beleidsvisie is in deze dus zeker belangrijk. De Vlaamse overheid kent niet zomaar middelen toe zonder prioriteiten te bepalen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat nu reeds vaststaat dat de middelen voor inburgering ontoereikend zullen zijn, zelfs wanneer die zouden worden opgetrokken bij de begrotingsaanpassing 2003.

De minister antwoordt dat er voor 2003 geen bijkomende middelen worden voorzien voor inburgering. De middelen voor inburgering lopen tot november. Voor de verdeling van de middelen over de verschillende onthaalbureaus, verwijst de minister naar de lijst met goedgekeurde inburgeringstrajecten voor 2002, die naar aanleiding van een vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen aan de commissieleden werd overgezonden. Vermits de projecten lopen tot november, kan de Vlaamse regering wachten op de goedkeuring van het ontwerp van decreet op de inburgering vooraleer bij een begrotingsaanpassing bijkomende middelen uit te trekken.

De spreker stelt vast dat in de toelichting de doelgroep voor inburgering wordt beperkt tot volwassenen, terwijl het in het ontwerp van decreet ook over minderjarigen gaat. Mag hieruit besloten worden dat alle middelen in de begroting naar volwassenen gaan, en dat er nadien nog extra middelen moeten komen voor minderjarigen, of gaat het hier om een vergetelheid?

De minister antwoordt dat krachtens de huidige regelgeving de doelgroep van het inburgeringsbeleid bestaat uit volwassen nieuwkomers met achterstandskennissen. Er wordt 250.000 euro uitgetrokken om een aantal onthaalbureaus ervaring te laten opdoen met het opvangen en oriënteren van minderjarige nieuwkomers. In het ontwerp van decreet horen kinderen inderdaad tot de doelgroep.

De spreker leest in de toelichting dat er middelen zullen worden uitgetrokken voor communicatie met de bevolking over inburgering. Dit is inderdaad zeer belangrijk, maar welke stappen heeft de minister terzake reeds gezet, en wat zijn de verdere plannen?

De minister antwoordt dat er voor de sensibilisatie van de bevolking spotjes werden uitgezonden op

de regionale televisie. en advertenties werden opgenomen in de regionale pers.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een amendement (Stuk 5/7, am. nr. 47) in om het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.7 88.251 duizend euro te brengen op 91.725 duizend euro. (Verhoging met 3.474 duizend euro). In basisallocatie 12.03 wordt het niet-gesplitste krediet 0 duizend euro gebracht op 3.474 duizend euro.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat inburgering een horizontaal beleid bij uitstek moet zijn. Om deze reden wordt voor deze verhoging niet in een compensatie voorzien. Alle departementen moeten middelen bijdragen voor inburgering. Er moeten voldoende middelen zijn om te voorzien in de nodige trajecten. Ook de gemeenten moeten hierin voldoende zekerheid kunnen krijgen, en bieden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey voegt hieraan toe dat dit ook past binnen de filosofie van het ontwerp van decreet op de inburgering.

– *Justitieel welzijn en slachtofferzorg*

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat op ba. 34.24 'Subsidies voor de verdere uitbouw van een welzijnsgerichte benadering van criminaliteit, onveiligheid(gevoelens) en slachtofferzorg een bedrag van 2,4 miljoen euro wordt ingeschreven. Hoe zal dit bedrag besteed worden en waar liggen de klemtonen ? Voorts betreurt de spreker dat de minister blijft volharden in de terminologie 'onveiligheidsgevoel'. Zij merkt op dat het niet om een gevoel gaat, maar om een realiteit.

De spreker vindt het positief dat de slachtofferzorg voor kinderen zal worden voortgezet : Nog al te veel kinderen worden met traumatische gebeurtenissen geconfronteerd. Wat zijn de resultaten van het beleid in 2002 ? wat zijn de plannen voor 2003 ? Komt er een structurele samenwerking met Onderwijs ? In het verleden ging extra aandacht naar het creëren van kansen voor buitengerechtelijke conflictoplossingen. Wordt dit beleid voortgezet ?

De minister antwoordt dat het beleid inzake slachtofferhulp voor kinderen wordt voortgezet. Bovendien worden in 2003 extra middelen en mensen ingezet voor hulp aan kinderen die het slachtoffer zijn geworden van verkeersagressie.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vernam tijdens de toelichting dat de minister allerhande projecten inzake justitieel welzijnswerk overneemt van de federale minister van Justitie, bijvoorbeeld het project Burgers voor burgers. Neemt de minister ook het personeel, de werkingskosten en de huurkosten van deze projecten over ? De minister van Justitie beweert dat hij niet bevoegd is voor deze projecten, en dat dit zou blijken uit een uitspraak van de Raad van State. Minister Vogels beweert op haar beurt dat dit wel een taak van Justitie is. Wordt er met Justitie overlegd op interministeriële conferenties, komt daar de discussie over welk niveau nu eigenlijk verantwoordelijk is, aan bod ?

De minister antwoordt dat in het samenwerkingssprotocol met Justitie de federale en de gemeenschapsbevoegdheid inzake justitieel welzijnswerk worden afgebakend. Slachtofferhulp in ruime zin is een gemeenschapsbevoegdheid maar in het protocol wordt de continuïteit van de voorzieningen gegarandeerd en bepaald dat de verschillende overheden met elkaar moeten afspreken hoe, wanneer en met welke middelen de overdrachten zouden gebeuren. De minister van Justitie heeft zonder veel overleg de projecten Burgers voor burgers geschrapt, die bij uitstek een gemeenschapsbevoegdheid zijn. De extra middelen in de begroting zijn deels toe te schrijven aan het feit dat Vlaanderen de volledige kostprijs daarvan overneemt. Andere projecten, zoals de neutrale ontmoetingsruimten, worden nu niet overgenomen, omdat dat budgettair niet mogelijk is. De vraag die aan de orde is, is niet wie bevoegd is. Dat is duidelijk. Het is enkel de vraag of ook de middelen, samen met de bevoegdheden werden overgedragen. Als enkel de bevoegdheden werden overgedragen, zal er een meerjarenplan moeten worden opgesteld. Daarover moeten nog afspraken worden gemaakt met de minister van Justitie. Mensen van de neutrale ontmoetingsruimten hebben de minister al gewezen op de afspraak dat hij de projecten moet voortzetten tot er een afspraak is met de Vlaamse Gemeenschap over de timing en de middelen voor de overgang naar de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen concludeert dat de neutrale ontmoetingsruimten dus zeker niet overgenomen worden vanaf 1 januari 2003. Als er federaal geen middelen voor zijn, moeten die projecten stoppen. De minister van Justitie heeft gesteld dat hij hen geen middelen meer kan geven, omdat de Raad van State heeft geadviseerd dat het hier een gemeenschapsaangelegenheid betreft.

De minister repliceert dat het federale niveau de adviezen van de Raad van State soms vrij selectief

interpreteert. Als minister Verwilghen de adviezen niet respecteert, moet hij met de gemeenschappen overleggen : de projecten op het terrein mogen hiervan niet het slachtoffer worden.

– *Vrijwilligerswerk*

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat er, na het jaar van de vrijwilliger, vanuit Welzijn niet veel rond de vrijwilliger gebeurt. De regeling nopens het statuut is een federale materie. Maar er is in de beleidsbrief zelfs geen sprake meer van een vereenvoudiging van de regelgeving inzake vrijwilligerswerk, laat staan van verdere ondersteuning van initiatieven. Dit was nochtans een belofte bij het aantreden van deze regering.

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat zowel in 2002 als in 2003 99.000 euro wordt uitgetrokken op ba. 33.24 'Subsidie aan het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw'. Hoe zit het met het juridisch statuut voor de vrijwilliger, waar op federaal niveau aan wordt gewerkt ? Klopt het dat het statuut in de federale programmawet opgenomen is ?

Mevrouw Van Cleuvenbergen vraagt of de op de jeugd gerichte campagne over vrijwilligerswerk die de minister vorig jaar lanceerde, een eenmalig initiatief was. Zij is van mening dat dit initiatief het best in het reguliere beleid wordt opgenomen en wordt overgedragen aan de begroting Jeugd.

De minister antwoordt dat het statuut voor de vrijwilliger niet in de federale programmawet is opgenomen.

Mevrouw Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, meldt namens de minister dat in de Kamercommissie voor Welzijn het wetsvoorstel over het statuut van het vrijwilligerswerk wordt besproken. De werkzaamheden zouden voor het eind van het jaar moeten worden afgerond. Op het terrein zijn er, naast het Vlaamse steunpunt, ook provinciale steunpunten om vrijwilligers in te lichten over hun rechten en plichten. In het kader van het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger zijn er ook vormingspakketten ontwikkeld, die zullen worden voortgezet. Ook de coördinatie van de wervingsactie voor het jongerenvrijwilligerswerk gebeurt door de provinciale steunpunten.

– *Algemeen welzijnswerk*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de druk op het algemeen welzijnswerk zeer groot is. In 2002 zou de enveloppenfinanciering worden geëvalueerd, terwijl ook de nieuwe ontwerpen van decreet inzake een lokaal sociaal beleid op de sector van toepassing zijn en de sector geconfronteerd wordt met de stopzetting van de SIF-projecten. Is

er al iets duidelijk voor de toekomst ? De spreker stelt voor om eens een afzonderlijke discussie aan deze sector te wijden.

De minister antwoordt dat er voor 2002 een evaluatie was vooropgesteld van de centra voor algemeen welzijnswerk en hun enveloppefinanciering. De doorlichting door de inspectie van Financiën kwam tot de merkwaardige conclusie dat de overheadkosten van de verschillende centra enorm verschillen, verschillen die niet kunnen worden verklaard door de schaalgrootte. De administratie is samen met de sector op zoek naar de oorzaak van de verschillen, waarna in de toekomst duidelijkere afspraken zullen worden gemaakt over de enveloppen en de convenants.

De spreker vraagt wat de resultaten en krachtlijnen zijn van de doorlichting van het algemeen welzijnswerk door de inspectie van Financiën.

Mevrouw Sonja Becq meent dat socialehuurwoningen de vluchthuizen niet kunnen vervangen voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld.

De minister antwoordt dat opvang van vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, een van de hoofdopdrachten is van de centra voor algemeen welzijnswerk. Door de invoering van de enveloppefinanciering is de autonomie van de centra zeer sterk toegenomen. Binnen een heel ruim takenpakket kunnen zij zelf hun prioriteiten bepalen. Zo kunnen de centra zelf beslissen om vluchthuizen te sluiten. Dit was onder meer het geval voor het vluchthuis in Antwerpen. Door de sluiting van het vluchthuis was er in Antwerpen geen opvang meer voor mishandelde vrouwen. Er is nu gekozen voor een meer ambulante en geïndividualiseerde begeleiding in appartementen en kwartieren die men voorbehoudt voor vrouwen die van huis weg willen. Het is niet de bedoeling alle vluchthuizen te sluiten maar wel om zo snel mogelijk mensen uit de collectieve opvang te laten doorstromen naar vormen van begeleid wonen. Enquêtes van het steunpunt Algemeen welzijn leren dat vrouwen na een eerste periode van collectieve opvang vragen zo snel mogelijk weer individueel met hun kinderen te gaan wonen, onder begeleiding. De eerste ervaringen van de extra middelen rond zorgwonen, die sinds vorig jaar voor daklozen zijn uitgetrokken, zijn positief.

Mevrouw Becq repliceert dat de regio's waar geen vluchthuizen zijn, ook geen enveloppe kregen om er toch in te kunnen voorzien.

De minister antwoordt dat het decreet op de centra voor algemeen welzijnswerk een verzameldecreet is, dat aan de sector een ruime mogelijkheid

tot fuseren biedt. De discussie over de kerntaken van de centra voor algemeen welzijnswerk is echter niet uitgeklaard. De centra vroegen bij het begin van de legislatuur aan de minister om gedurende vier jaar geen veranderingen door te voeren, zodat de huidige structuur zou kunnen worden geconsolideerd. In het kader van de integrale jeugdhulpverlening en de opvang van daklozen kregen de centra meer middelen. De minister is van mening dat men eerst een schaalvergroting moet overwegen, alvorens extra middelen toe te kennen.

Mevrouw Sonja Becq wijst erop dat de kleinere diensten voor algemeen welzijnswerk niet over voldoende draagkracht beschikken om nieuwe initiatieven te nemen. Welke impulsen zal de minister geven om te komen tot nieuwe vormen van samenwerking ?

Voorts stelt de spreker dat de minister enerzijds wel zegt dat het decreet op het algemeen welzijnswerk een kaderdecreet is en dat het om een globaal budget voor die taken (bijvoorbeeld vluchthuizen) gaat, maar bijvoorbeeld aan het forensisch welzijnswerk, worden wel extra middelen toegekend. De minister antwoordt dat het forensisch welzijnswerk in het kader van het akkoord met Justitie eindelijk de opdrachten in de gevangenis gaat invullen die bij de bevoegdheidsoverdracht van 1988 aan Vlaanderen zijn toevertrouwd. De centra algemeen welzijnswerk hebben maar een klein deel van de extra middelen voor het forensisch welzijnswerk gekregen. Het overgrote deel van de middelen voor het forensisch welzijnswerk gaan naar een coördinator in de gevangenis, een ambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap, die daar samenwerkt met de centra algemeen welzijn maar ook met Cultuur, Onderwijs, enzovoort. Aanvankelijk rees de vraag of in dat kader het justitieel welzijnswerk wel thuishoort binnen de centra algemeen welzijn. Die vraag kadert evenwel in de discussie over de kerntaken van het algemeen welzijn, die voorlopig, op vraag van de sector zelf, niet wordt gevoerd. Als dat wel gebeurt, zal het forensisch welzijnswerk er vermoedelijk worden uitgelicht. De evaluatie van het enveloppesysteem gebeurt in de eerste fase op basis van het rapport van de inspecteur van Financiën. Nadien zal men verder evolueren in nauwe afspraak met de sector.

Programma 41.8 Integratie kansarmen

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen vraagt meer verduidelijking bij de invulling van de middelen voor het programma 41.8 Integratie Kansarmen.

De minister antwoordt dat 130.000 euro gaat naar de organisatie van congressen, het Vlaams Actie-

plan Armoede, en het Permanent Overleg Armoede. Er gaat 78.000 euro naar wetenschappelijk onderzoek, waaronder ook het jaarboek Armoede.

– Verenigingen waar armen het woord nemen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen feliciteert de minister omdat ze erin geslaagd is extra middelen te krijgen voor de verenigingen waar armen het woord nemen. Hoeveel verenigingen krijgen al een subsidie ? Hoeveel krijgen er nog geen ? Voorts merkt de spreker op dat er te veel middelen gebruikt worden om congressen te organiseren. Hoeveel kosten het Lentecongres en Najaarscongres afzonderlijk ?

De minister belooft de exacte prijs van de congressen te bezorgen. Voor de congressen, het Vlaams Actieplan Armoede, en het Permanent Overleg Armoede is in totaal 130.000 euro vrijgemaakt. Er gaat 78.000 euro naar wetenschappelijk onderzoek, waaronder ook het jaarboek Armoede.

In 2001 kregen 45 verenigingen waar armen het woord nemen een subsidie. In 2002 waren dat er 52. Het Project Vlaams Forum krijgt volgend jaar 62.000 euro werkingsmiddelen. De Link krijgt 149.000 euro en bijkomend 104.000 voor drie ervaringsdeskundigen. De VVSG (Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten) krijgt voor de ondersteuning van de schuldbemiddeling 174.000 euro. De verenigingen waar armen het woord nemen krijgen heel binnenkort informatie over de toekenning van de middelen voor 2002. Omdat men niet wil vooruitlopen op het nieuwe decreet, zal er weinig verschil zijn met de middelen voor 2001. Volgend voorjaar wordt het ontwerp van decreet armoede hopelijk goedgekeurd, zodat nu voor het laatst op basis van projecten gewerkt wordt.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt hoeveel personeelsleden de verenigingen gemiddeld in dienst hebben.

Mevrouw Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de grote verenigingen met hun subsidie over het algemeen een of twee personeelsleden in dienst kunnen nemen. Voor kleine verenigingen volstaat de subsidie niet altijd om een personeelslid voltijds in dienst te nemen. Dankzij de stijging van het totale budget, zal het totaal aantal voltijdse equivalenten verdubbelen.

– Schuldbemiddeling

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de Vlaamse overheid de instanties voor schuldbemiddeling erkent, namelijk de OCMW's en de centra

voor algemeen welzijnswerk. Bijna alle centra hebben al een erkenning, terwijl het aantal OCMW's met een erkenning sterk toeneemt. De federale minister van Begroting en Armoede geeft echter alleen middelen aan de OCMW's, en niet aan de centra voor algemeen welzijnswerk. Wat zal in de toekomst aan deze scheeftrekking worden gedaan ?

Mevrouw Marijke Dillen vindt dat er terecht aandacht wordt besteed aan schuldbemiddeling. Ze blijft wel aandringen op meer ingrijpende maatregelen. Voor bepaalde mensen is de situatie immers uitzichtloos. De spreker beseft dat dit niet tot de bevoegdheden van minister Vogels behoort, maar vorig jaar heeft federaal minister Vande Lanotte beloofd werk te maken van meer ingrijpende maatregelen om het probleem ten gronde aan te pakken. Ondanks alles kan men nog altijd heel gemakkelijk kredieten krijgen. De minister moet blijvend aandringen bij het federale niveau op ingrijpende maatregelen in het belang van de mensen die niet in staat zijn hun financiën te beheren.

De minister antwoordt dat ze niet meer kan vertellen dan vorig jaar. Op een interministeriële conferentie werd afgesproken dat de federale minister van Economische Zaken, de heer Picqué, en de federale minister van Financiën, de heer Reynders, zouden onderhandelen met de banken om tot een oplossing te komen. Minister Picqué heeft zijn opdracht met betrekking tot het consumentenkrediet nog niet tot een goed einde gebracht. Omdat er sedertdien geen vooruitgangskonferentie meer is georganiseerd, heeft de minister geen zicht op de huidige stand van zaken in dit dossier.

Minister Vande Lanotte heeft wel beslissingen genomen over de middelen uit het Energiefonds. Het Energiefonds bestaat uit twee delen : rationeel energieverbruik en een sociaal energiefonds. De middelen uit dat sociaal energiefonds zijn bestemd om de OCMW's die erkend zijn als schuldbemiddelaar toe te staan extra personeel in dienst te nemen om te bemiddelen met de energieleveranciers zodat mensen met financiële moeilijkheden toch van een minimale energievoorziening kunnen genieten. Deze middelen gaan enkel naar de OCMW's en niet naar de centra voor algemeen welzijnswerk, omdat in Wallonië alleen de OCMW's gemachtigd zijn om aan schuldbemiddeling te doen. Specifiek voor Vlaanderen is de federale wet wel uitgebreid met een bepaling waardoor OCMW's hun middelen kunnen doorgeven aan een centrum voor algemeen welzijn (CAW) als dat CAW de schuldbemiddelingstaak overneemt. De minister erkent dat er nog altijd onvoldoende preventief wordt gewerkt.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een amendement in (Stuk 15/7, am. nr. 48) om het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.8 1.709 duizend euro te brengen op 1.669 duizend euro en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten 1.865 duizend euro te brengen op 1.825 duizend euro. (Verlaging met 40 duizend euro).

Mevrouw Sonja Becq stelt dat een armoedebelief in de eerste plaats moet ten goede komen aan de armen zelf. Daarom is het meer aangewezen om wat minder aan congressen over armoede te besteden en wat meer aan projecten die vooruitgang betekenen in de leefsituatie van de armen zelf.

Programma 41.9 Integrale jeugdhulpverlening

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt meer details bij de middelen voor de integrale jeugdhulpverlening. In de begroting staat slechts één cijfer vermeld. Dat bemoeilijkt de controle en het debat. Wat zijn de prioriteiten voor 2003 ? Er is al een decreet integrale jeugdhulpverlening, dus is het mogelijk om de middelen over de verschillende onderdelen te verdelen. Het is evident dat de middelen stijgen omdat het decreet een aantal verplichtingen oplegt. Kan de minister een verdeling van de middelen geven voor de pilootregio's ? Zijn er middelen voor de regio's die niet als pilootregio werden geselecteerd, bijvoorbeeld de aan de pilootregio's aangrenzende regio's ? Kan de minister een verdeling geven van personeels- en werkingskosten ? Gaan er middelen naar infrastructuur ?

De minister belooft de cijfers over de opsplitsing van de middelen aan de commissieleden te bezorgen. Het merendeel van de middelen voor 2003 gaat naar de pilootprojecten in het Meetjesland, Gent, Antwerpen en Limburg. Voorts werd een groot deel van de middelen overgeheveld naar Programma 99.1 Algemene departementale bestaansmiddelen om personeel in dienst te kunnen nemen.

De minister verduidelijkt dat er nog geen uitvoeringsbesluiten zijn verschenen voor het decreet integrale jeugdhulpverlening. De minister heeft ze wel al ondertekend, maar ze moeten eerstdaags nog worden goedgekeurd door de regering. Over ongeveer twee maanden zal het parlement ze kunnen bespreken.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wijst erop dat de website over de integrale jeugdhulp niet meer zo actueel is als in het begin. Ze vraagt of de mid-

delen voor de actualisering van de website ook op dit budget staan ingeschreven.

De minister belooft deze opmerking door te geven aan de administratie

Programma 42.1 Volksgezondheid

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen vindt de doelstellingen inzake volksgezondheid ambitieus maar te weinig concreet uitgewerkt. Kan de minister de doelstellingen nader toelichten ?

De spreker stelt vast dat de middelen op ba 33.61 'Subsidies i.v.m. het gezondheidsbeleid' met meer dan een kwart dalen, van 211.000 euro in 2002, naar 161.000 euro in 2003. Bepaalde initiatieven worden blijkbaar ingeschreven op andere basisallocaties. De spreker wil graag weten waarom deze ingreep werd doorgevoerd en naar welke andere basisallocaties deze middelen zijn overgebracht.

Wat bedoelt de minister precies met de maatschappij voorbereiden op ethisch verantwoorde keuzes in de gezondheidszorg ?

De minister antwoordt dat het de opdracht is van het departement Volksgezondheid om bijvoorbeeld informatie te geven over de gevolgen van prenatale diagnostiek of over bio-ethiek. In die zin bereidt het departement de maatschappij voor op het maken van ethisch verantwoorde keuzes.

Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is het onderdeel Volksgezondheid goed uitgewerkt in de begroting en in de beleidsbrief. De verschuivingen in het budget zijn echter niet steeds duidelijk.

– Geestelijke gezondheidszorg

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wijst erop dat er in de begroting voor 2003 minder middelen zijn opgenomen dan in de derde begrotingsaanpassing 2002.

De minister antwoordt dat dit te maken heeft met indexerings die gedurende twee jaar niet werden uitbetaald, wat nu met terugwerkende kracht wordt rechtgezet.

De spreker is het volledig eens met de minister dat meten zeer belangrijk is. De wachtlijsten moeten inderdaad geobjectiveerd worden. Er moeten afspraken worden gemaakt over de manier waarop wachtlijsten moeten worden gemeten. Het bestaan

van wachtlijsten is heel erg, maar anderzijds moet voorkomen worden dat mensen zich alvast op een wachtlijst inschrijven voor het geval het nodig zou blijken. Door de lange duur van de wachttijden zijn de zorgvragen over het algemeen zwaarder waardoor de behandeling duurder wordt. De spreker beseft dat deze zorg niet op Vlaams, maar op federaal niveau betaald wordt, meer bepaald door het RIZIV, maar het blijft belastinggeld. Eerst werd afgesproken dat de overheid voor de metingen een model zou ontwikkelen, maar nu wordt dit weer doorgeschoven naar de sector, die bepaalde vormen van informatie zou moeten opnemen in de jaarverslagen voor de Vlaamse overheid.

De spreker pleit ook voor metingen met betrekking tot kinderen. Daaruit kan blijken welke incentives er moeten worden gegeven om het aantal kinderpsychiaters te doen toenemen. De spreker ziet terzake drie betrokken partijen. De eerste is minister Vogels, die bevoegd is voor de ambulante geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen. Ook de minister van Onderwijs is onrechtstreeks betrokken. Ze zegt namelijk zelf dat dit een verantwoordelijkheid is van de universiteiten. De derde betrokkene zijn de universiteiten, die op hun beurt beweren dat ze niet meer studenten kunnen aannemen omdat de vergoedingen beperkt zijn. De RIZIV-middelen die nodig zijn voor de studenten, zouden worden afgetrokken van de middelen voor de psychiaters. Men moet nagaan waar men een incentive moet geven.

De spreker ziet ook een verband met de stageplaatsen in Nederland. Vele studenten volgen stage in Nederland omdat ze daar meer mogelijkheden hebben om ervaring op te doen, en blijven vervolgens in Nederland. Dat heeft als uiteindelijk resultaat dat Vlaanderen de mensen kwijtraakt waarin werd geïnvesteerd.

Ook mevrouw Marijke Dillen vraagt bijzondere aandacht voor de enorme wachtlijsten voor kinderen met psychische problemen. Er is een stijging van de aandoeningen bij kinderen. Allicht is de stijging ook toe te schrijven aan de grotere alertheid van centra voor leerlingenbegeleiding en de scholen. De wachtlijsten zijn heel lang. Tegen de tijd dat men aan de beurt is, is er gemakkelijk een jaar voorbij en heeft het kind een schooljaar verloren. Dat heeft ook te maken met het tekort aan kinderpsychiaters. De minister kan dat probleem niet oplossen, maar ze moet het wel onder de aandacht brengen van het federale niveau. Aan de universiteiten moet men dat tekort aan kinderpsychiaters goed beseffen. Het aantal studenten dat aan de stu-

die voor kinderpsychiater begint, mag niet bewust worden ingeperkt.

De minister antwoordt dat de afspraken met betrekking tot de bestaande ambulante centra voor geestelijke gezondheidszorg worden nagekomen, zodat de indexverhogingen kunnen worden verhoogd. De verdere uitbouw van de geestelijke gezondheidszorg en de ambulante centra is zeer complex. De centra voor geestelijke gezondheidszorg zijn voor hun jongerenwerking betrokken in het proces van de integrale jeugdhulpverlening.

De kinder- en jeugdpsychiatrie wordt altijd maar belangrijker. In de ambulante sector is er te weinig aanbod en ook in de (semi-)residentiële sector zijn er lange wachtlijsten. De minister geeft toe dat ze daar weinig zicht op heeft. Ze is zich er wel van bewust dat er meer moet worden geïnvesteerd in kinder- en jeugdpsychiatrie. De 20 bedden voor kinderen in het openbaar psychiatrisch ziekenhuis in Geel en de 2 x 8 K-bedden in de forensische kinderpsychiatrie in Middelheim Antwerpen en OPZ Geel zullen volgend voorjaar operationeel zijn. Ook aan VUB-Brussel en UZ-Gent zijn telkens 20 K-bedden recent toegewezen. De middelen worden toegekend door de federale overheid en de infrastructuur wordt door Vlaanderen gefinancierd. Dat zal niet alle wachtlijsten wegwerken. Men moet het debat ten gronde durven aangaan en de vraag stellen of alle kinderen richting kinderpsychiatrie moeten gaan. Het aantal jongeren in de bijzondere jeugdzorg dat momenteel behoefte heeft aan psychiatrische ondersteuning, is zeer groot. Misschien kunnen ook binnen de teams in de bijzondere jeugdzorg meer mensen met een psychologische scholing worden opgenomen. In de gemeenschapsinstelling in Mol is ambulante ondersteuning gepland vanuit het OPZ in Geel. Dat model moet verder worden uitgewerkt voor de gesubsidieerde sector. In Nederland ziet men dezelfde evolutie. Zo denkt men bijvoorbeeld aan een opleiding orthopsychiatrie. Dat is een combinatie van een opleiding psychologie en orthopedagogie. Er zal creatief moeten worden omgegaan met de noden aan psychiatrische ondersteuning voor kinderen, maar ook meer investeren zal nodig zijn.

De minister maakt zich wel zorgen over het feit dat moeilijk gedrag van kinderen heel vaak gemedicaliseerd wordt en bestempeld wordt als een psychiatrisch probleem. Daarmee moet kritisch worden omgegaan. Op termijn is een betere meting en registratie nodig om prioriteiten te kunnen stellen in wachtlijsten en de behandeling van bepaalde kinderen.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat de situatie in Vlaanderen op het vlak van geestelijke gezondheidszorg helemaal niet rooskleurig is. Uit cijfers van de Wereldgezondheidsorganisatie blijkt dat 28 percent van de Vlamingen klaagt over een psychisch onbehagen ; vijf percent is depressief ; 10 percent gebruikt psycho-farmaceutica. In Vlaanderen zijn er 1.200 tot 1.300 zelfmoorden per jaar, dat is meer dan drie zelfmoorden per dag. Op dat vlak staat ons land aan de kop in Europa. Het is belangrijk dat het taboe rond psychische problemen wordt doorbroken, en dat er nog meer preventief wordt gewerkt. De middelen op ba. 12.33 'Beleid psychische gezondheid' stijgen met 40 procent in vergelijking met vorig jaar, met name van 376.000 euro naar 526.000 euro. Dat is positief. De spreker verneemt van de minister dat de conclusies van de gezondheidsconferentie van 3 en 4 december over depressie en zelfmoord richtinggevend moeten zijn voor de aanpassingen van het beleid. Daarom stelt ze voor dat de commissie aan deze conclusies eens een bespreking zou wijden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt zich af of het budget psychische gezondheid 2003 bedoeld is om de conclusies van het congres van 3 en 4 december te implementeren.

De minister antwoordt dat het taboe rond de geestelijke gezondheidszorg voor een deel mee in stand wordt gehouden door de sector zelf. Het doorbreken van het taboe is nodig om de ernst in te zien van een aantal gezondheidsproblemen, zoals depressie en zelfmoord. Daarom wordt er als zesde gezondheidsdoelstelling in Vlaanderen een doelstelling ontwikkeld rond geestelijke gezondheidszorg inzake depressie en zelfmoord. Met alle ervaringsdeskundigen in de sector gaat men een wetenschappelijk onderbouwde doelstelling formuleren op de gezondheidsconferentie en een aantal strategieën bespreken. De strategieën liggen ter bespreking voor. Zij worden opgesomd op pagina 47 van de beleidsbrief en komen aan bod op de conferentie. Een van de doelstellingen is informatie aan het publiek te geven en taboedoorbrekend te werken. Er zijn ook een aantal doelstellingen specifiek voor doelgroepen en hulpverleners. Volgend jaar zal men het moeten doen met 526.000 euro, zijnde de middelen die dit jaar aan de organisatie van de conferentie werden besteed, aangevuld met extra middelen. Meer middelen kon de minister niet krijgen. De minister beseft dat dit niet volstaat voor alle doelstellingen, maar het is een begin.

Vervolgens gaat de minister in op de relatie met de federale overheid op het vlak van de geestelijke gezondheidszorg. Inmiddels is iedereen overtuigd

van de noodzaak van netwerkvorming. Er moet een naadloze overgang zijn tussen ambulante, semi-residentiële en residentiële opvangvormen. De Vlaamse overheid is bevoegd voor de ambulante dienstverlening, de federale overheid voor zowat al het overige. Het is niet altijd makkelijk om tot afspraken te komen over wie wat financiert. Zo komt de federale overheid een stukje op het Vlaamse terrein inzake projecten. Als de federale overheid middelen uittrekt voor projecten rond psychiatrische zorgnetwerken, dan zal de minister zich hier niet tegen verzetten. Er wordt wel permanent overlegd met het federale niveau. Aan de vooravond van de differentiëring van het aanbod en bijkomende investeringen is het belangrijk dat eerst psychiatrische zorgnetwerken voor kinderen en jongeren worden uitgebouwd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de algemene ziekenhuizen ook betrokken zijn bij de samenwerkingsinitiatieven en bij de task force geestelijke gezondheidszorg. Ze vraagt zich af waarom het initiatief voor die samenwerking uitgaat van de federale overheid. De federale overheid wil iets doen voor de ambulante zorg, hoewel ze daarvoor niet bevoegd is. Daarom volgt ze de omweg van het samenwerkingsakkoord. Het gevolg is dat er meer middelen zijn voor de ambulante zorg, maar de regionale werking komt onder druk te staan door de verplichting om mee te werken in de task force omwille van de projectmatige subsidies. De spreker zou het goed vinden als aan deze situatie een einde werd gemaakt.

De spreker stelt vast dat er per provincie een federale klachtenbemiddelaar werd aangesteld voor de geestelijke gezondheidszorg. Zij werken ook voor de Vlaamse ambulante diensten voor geestelijke gezondheidszorg. Dit initiatief wordt positief geëvalueerd omdat het kan helpen om de problemen te objectiveren. Ze vraagt zich af of er ook niet in de andere domeinen van de volksgezondheid klachtenbemiddelaars kunnen worden ingezet.

Mevrouw Sonja Becq vindt het belangrijk is dat er voldoende informatie beschikbaar is over de geestelijke gezondheidszorg.

De minister antwoordt dat de gegevensverzameling binnen de geestelijke gezondheidszorg een moeilijk punt is, maar absoluut nodig om een zicht te krijgen op de vragen.

De heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg, verduidelijkt namens de minister dat de gegevensverzameling in de centra voor geestelijke gezondheidszorg totnogtoe

gebeurt volgens het Medar-systeem. Men is momenteel bijna rond met het ontwerp van een nieuw registratieformulier. Daarbij stelt de overheid een aantal vragen conform de parameters opgenomen in het decreet om de zaken op te volgen. Dat is nog maar een beginsituatie. Men zou op elk niveau moeten proberen om de gegevensverzameling te verbeteren om te weten wie men als cliënt heeft ; welke resultaten men bereikt ; welke benaderingswijze de meest efficiënte is, zodanig dat men de kwaliteit van de hulpverlening kan verbeteren en men kan weten welke doelgroepen men het best aankan. Om te kunnen evalueren moet de hele sector meer gegevens verzamelen. De geesten rijpen stilaan maar de materie is een kolossale uitdaging. Een goede gegevensverzameling is noodzakelijk. Ook moeten afspraken worden gemaakt over wat een resultaat is in de geestelijke gezondheidszorg. De overheid is immers verplicht te rapporteren wat ze met de middelen probeert te bereiken. In het decreet staat bijvoorbeeld dat er prioriteit moet worden gegeven aan kansarmen. Men moet daarover dan ook kunnen rapporteren.

De heer Koen Helsen stelt dat de situatie van de geïnterneerden schrijnend is. Geestesonbekwamen hebben recht op een medische behandeling. Zijn er terzake vorderingen gemaakt ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert zich dat naar aanleiding van de tweede begrotingsaanpassing 2002 aan elk drugpreventiecentrum een bijkomende preventiewerker werd beloofd. Omdat men in de provincie Limburg alle centra had ge-centraliseerd, kwam er maar één bijkomende preventiewerker, terwijl Limburg eigenlijk recht had op meer bijkomende preventiewerkers. Worden daarvoor middelen vrijgemaakt in deze begroting ?

De minister antwoordt dat de bijkomende preventiewerkers die aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg werden toegekend, verdeeld zijn a rato van één preventiewerker per centrum voor geestelijke gezondheidszorg dat al aan drugpreventie deed. In Limburg doet maar één centrum aan drugpreventie en die heeft er één preventiewerker bijgekregen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen zegt dat onderling is afgesproken dat slechts één centrum aan drugpreventie doet. Men heeft vastgesteld dat men beter kan werken als men een aantal zaken samenbrengt. Het centrum werkt zeer nauw samen met de andere drugpreventiediensten en op die manier is er een spreiding over de hele provincie. In feite wordt men benadeeld omdat men spontaan is gaan samenwerken.

De minister belooft na te kijken of het aangewezen is met de huidige middelen een bijkomende preventiewerker in Limburg ter beschikking te stellen.

– *Algemene ziekenhuizen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt de oprichting van een visitatiecommissie, ter vervanging van het inspectiemodel, een goede zaak. Deze visitatie zou wel gefrustreerd kunnen raken omdat ze bepaalde problemen ziet en bepaalde incentives geeft naar de ziekenhuizen, maar er onvoldoende middelen zijn om echt tot veranderingen te komen.

De heer Chris Vander Auwera licht namens de minister de overgang van de klassieke inspectie naar het visitatiemodel toe. Uit de vier proefvisitaties die vorig jaar plaatsvonden, kan men afleiden dat men goed bezig is. Men gebruikt gegevens van de ziekenhuizen zelf en van de federale overheid en integreert die in een totaalpakket, het zogeheten inputrapport. Op grond van een eerste analyse daarvan kan men doelgericht de ziekenhuizen bezoeken. Men kan immers extra aandacht besteden aan de punten waarop de ziekenhuizen van het gemiddelde afwijken. Het resultaat van die eerste analyse komt in het pre-auditverslag. Daarna gaat men ter plaatse en kijkt na of de cijfers worden bevestigd. Men onderzoekt hoe de afwijkingen worden verklaard en of er extra aandacht aan moet worden besteed. De resultaten van die visitatie komen in een verslag terecht. Daarin staan naast de commentaren ook aanbevelingen. Voor de punten waarvoor normen bestaan zijn dat dwingende aanbevelingen, maar er zijn er ook voor de niet-genormeerde aspecten. Ten slotte worden ook aandachtspunten meegegeven voor een eventueel verbeteringstraject. De ziekenhuizen krijgen twee tot drie weken tijd om het verslag te analyseren, waarna een nabespreking volgt.

De nieuwe werkwijze wordt sterk gewaardeerd door de ziekenhuizen, omdat ze niet alleen 'vierkante-meternormen' krijgen, maar ook aanbevelingen ter verbetering vanuit een globale visie van de administratie. Tevens wordt de gelegenheid tot dialoog geboden. Een en ander komt de kwaliteit van de gezondheidszorg als geheel ten goede. Dat veronderstelt wel dat de aanbevelingen worden opgevolgd. De visitatiecommissie keert terug als dat nodig is. Er wordt ook aan monitoring gedaan. Om het visitatiemodel te verbeteren, laat men ook evaluatieformulieren invullen door de gevisiteerden. Ook de motivering van de betrokken ambtenaren verbetert. Zij worden immers professioneler en hebben het gevoel dat hun werk wordt gewaardeerd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat er heel wat onrust is in de sector van de openbare ziekenhuizen. Dat is een federale zaak maar Vlaanderen wordt wel met de gevolgen geconfronteerd. Dat heeft te maken met het feit dat er een akkoord om de lonen en de arbeidsomstandigheden gelijk te maken, is afgesloten met de private ziekenhuizen, maar niet met de openbare. Momenteel is er een verschil aan het ontstaan tussen de openbare (OCMW) en de private ziekenhuizen omdat de Vlaamse social-profitakkoorden niet van toepassing zijn op de openbare sector. Weet de minister meer? Welke richting wil ze uitgaan?

De minister antwoordt dat in 1992 de automatische koppeling werd verlaten tussen de CAO-onderhandelingen in de openbare en de gesubsidieerde sector, zowel op Vlaams als op federaal vlak. Dat was een wens van zowel de werkgevers als de werknemers. Sindsdien zijn er twee sporen. In de gesubsidieerde sector wordt tussen de overheid, werkgevers en werknemers onderhandeld in sectorcomité 19. Bij de openbare ziekenhuizen volgen de OCMW-ziekenhuizen het statuut van het gemeentepersoneel, de OPZ's het Vlaamse ambtenarenstatuut. Hoe verschillend de statuten tussen gesubsidieerde sector en openbare sector ook zijn, beide sectoren zeggen dat er te weinig middelen zijn om hieraan iets te doen. Een verklaring is onder meer dat het federale niveau er bij de financiering van de OPZ-ziekenhuizen geen rekening mee houdt dat het personeel er het Vlaamse ambtenarenstatuut heeft. Precies daarom worden door de ziekenhuizen autonome verenigingen opgericht die dan aansluiting zoeken bij de federale CAO's.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe het zit met de gegevensverzameling in Vlaanderen en hoe die wordt afgestemd op het federale niveau. Wat is de houding van Vlaanderen ten aanzien van het kenniscentrum dat in de federale Programmawet zit?

De heer Chris Vander Auwera antwoordt namens de minister dat er op het vlak van de gegevensuitwisseling en het kenniscentrum totnogtoe goede afspraken zijn met de federale overheid om te vermijden dat dezelfde gegevens twee keer worden gevraagd aan de ziekenhuizen. Gevalideerde gegevens worden aan elkaar doorgespeeld, wat een omvattend beeld oplevert. Ten gronde is men op de goede weg. Als het kenniscentrum er komt, zal het gegevensprotocol gehandhaafd kunnen blijven. Hij wijst er wel op dat automatische uitwisseling van gegevens nog iets anders is dan een gemeenschappelijke computer. Dat is toekomstmuziek.

Op de vraag van mevrouw Sonja Becq of het ontwerp van decreet op het gezondheidsinformatiesysteem hiermee verband houdt, antwoordt de heer Chris Vander Auwera namens de minister dat gegevensuitwisseling reeds mogelijk is op curatief vlak, maar op preventief vlak nog niet. Er is daarvoor nog geen wettelijke basis, wat maakt dat bijvoorbeeld Kind en Gezin, de centra voor leerlingenbegeleiding, de bedrijfsgezondheidszorg of arbeidsgeneeskunde geen gegevens met elkaar kunnen uitwisselen. Er moet daarvoor nog een decretale basis worden gecreëerd voor de preventieve gezondheidssector die in overeenstemming is met de privacywetgeving. Wat de beleidsinformatie betreft, daarvoor moet het voor de overheid mogelijk gemaakt worden om anonieme of niet-identificeerbare informatie te kunnen terugkoppelen, bijvoorbeeld met het oog op onderzoek over het verband tussen milieu en gezondheid. Het systeem moet voor de overheid conclusies mogelijk maken op bevolkingsniveau en tegelijk de privacy waarborgen. Het systeem heeft dus twee onderdelen : gegevensuitwisseling in de preventieve sector en beleidsinformatieverzameling met privacywaarborg.

De minister vult aan dat het ontwerp van decreet over het gezondheidsinformatiesysteem begin volgend jaar voor het eerst op de regeringstafel komt, waarna de nodige adviezen kunnen worden gevraagd. Zo moet onder meer de privacycommissie een advies geven.

Mevrouw Becq vindt dit initiatief een goede zaak voor de preventie.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen waarschuwt voor verwarring met het Geografisch Informatiesysteem als men dezelfde afkorting (GIS) zou gaan gebruiken voor het ontwerp van decreet.

Programma 42.2 Sociaal-medisch beleid

– Algemeen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat de uitvoeringspercentages bij de verschillende basislocaties opvallend laag zijn. Ze vraagt hoe dat verklaard kan worden ? Zal dat bijgestuurd worden ? Is extra aandacht bij de begrotingsaanpassing aangewezen ?

De minister belooft op te zoeken waarom de uitvoeringspercentages voor 2001 dermate laag zijn.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat veel doelstellingen verband houden met preventie en gezondheidspromotie. Deze doelstellingen pro-

beert men totnogtoe altijd vanuit medisch of welzijnsstandpunt te verwezenlijken. Zij raadt aan ook gebruik te maken van dagelijkse netwerken waar mensen elkaar ontmoeten. Heeft de minister bijvoorbeeld overwogen samen te werken met het departement Jeugd ?

De spreker vraagt verduidelijking bij ba. 33.70 'Subsidies aan voorzieningen in de gezondheidszorg in uitvoering van het sociaal akkoord'. Het gaat hier om alle voorzieningen zonder regelgevend kader. Gaat het hier om enkele personen of om volledige sectoren ?

De minister antwoordt dat de middelen waarmee geregulariseerde DAC'ers worden uitbetaald die ingezet worden in voorzieningen in de gezondheidssector waarvoor geen regelgevend kader bestaat, centraal staan ingeschreven op deze basisallocatie. Het gaat hier om mensen die werken bij het Rode Kruis en een aantal andere gezondheidsorganisaties.

Mevrouw Marijke Dillen was bijzonder verheugd met de uitspraak van de minister, enkele maanden geleden, dat de Vlaamse Gemeenschap voor een volwaardig preventief gezondheidsbeleid meer federale middelen nodig heeft. De minister maakte daarbij de vergelijking tussen haar budget en dat van haar federale collega, maar wenste het debat wel niet op de spits te drijven. Behalve een verklaring in de media, is er voor de sector niets veranderd. De spreker vindt dat er in het belang van een doorzichtig beleid voor de burger, terzake beslissingen moeten worden genomen. De spreker vraagt voorts of er structureel wordt overlegd met de federale bevoegde ministers.

De minister antwoordt dat voor de financiering van de preventieve gezondheidszorg waarbij RIZIV-gelden voor preventie aangewend worden, steeds afspraken nodig zijn tussen de federale en Vlaamse overheid.

Mevrouw Marijke Dillen zegt de strategische doelstellingen en subdoelstellingen van het sociaal-medisch beleid grotendeels te onderschrijven, maar vindt dat ze vaak niet ver genoeg gaan.

De minister antwoordt dat de preventieve gezondheidsdoelstellingen niet door haar zijn opgesteld, maar wel bepaald zijn op basis van wetenschappelijke bevindingen met als doel een maximale gezondheidswinst. Ze zijn analoog met de doelstellingen van de Wereldgezondheidsorganisatie. De doelstellingen zijn in procenten uitgedrukt, bijvoorbeeld 10 procent minder rokers. Het betreft

maatschappelijke doelstellingen waarvoor iedereen moet ijveren. Men kan een minister daar niet op afrekenen. De Logo's doen al heel wat inspanningen maar ook andere maatschappelijke actoren moeten zich meer betrokken voelen.

Voorts antwoordt de minister dat de bevolking de laatste jaren om de oren geslagen wordt in de media met vaak tegenstrijdige resultaten van gezondheidsonderzoeken. De vraag is of de overvloed aan studies er niet toe leidt dat die studies hun helend effect verliezen. Dit bemoeilijkt de campagnes van de overheid.

Volgens mevrouw Sonja Becq is iedereen bekommerd over het verband tussen gezondheid en armoede. Toch vindt ze daarover niets terug in de begroting.

De minister antwoordt dat voor de borstkankerscreening programma's werden opgezet om via de Logo's kansarme vrouwen te sensibiliseren tot deelname aan de preventiecampagne. Er zou daarvoor ook moeten worden samengewerkt met de verenigingen waar armen het woord nemen. De minister is het eens met de spreker dat de aandacht voor preventie bij de kansarme bevolking explicieter moet vermeld worden als een basisdoelstelling voor het preventieve gezondheidsbeleid.

De spreker twijfelt eraan of die opdracht werd meegegeven aan de Logo's. Het strookt in elk geval niet met haar ervaringen.

De minister repliceert dat het van Logo tot Logo verschilt hoe deze opdracht wordt ingevuld. De opdracht werd wel expliciet aan de Logo's gegeven. De minister deelt ook mee dat het ontwerp van preventiedecreet, dat al voor advies bij de Raad van State is en binnenkort zal worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement, bepalingen zijn opgenomen inzake kansarmoede en preventieve gezondheidszorg.

De heer Felix Strackx haalt aan dat in de middenbegroting staat dat de Vlaamse Gemeenschap 100.000 euro krijgt van het Brussels Gewest. Waarom? Is dat voor een vaccinatieprogramma tegen meningitis-C? Of voor de verificatie, codering en registratie van geboorte- en overlijdensaktes? De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betaalt 3.173 euro per certificaat. Is dat kostendekkend?

De heer Chris Vander Auwera, directeur-generaal administratie Gezondheidszorg, antwoordt namens de minister dat er behalve van de Vlaamse Ge-

meenschap van twee andere instanties geld wordt ontvangen. Voor de verwerking van de geboorten- en sterftcijfers wordt aan het Brusselse Gewest een som van 100.000 euro aangerekend. Dit bedrag is kostendekkend. Verder werd bij de begrotingsaanpassing van vorig jaar het libellé van het betreffende artikel uitgebreid om een federale bijdrage te kunnen ontvangen voor de aankoop van vaccins, die nodig was na de opstoot van meningitis. Hierdoor kunnen de middelen rechtstreeks aangewend worden voor het gezondheidsbeleid en gaan ze niet verloren in de algemene middelenbegroting.

De heer Strackx stelt vast dat de 100.000 euro te maken hebben met de certificaten en dat er geen middelen werden ingeschreven voor de vaccins.

De heer Chris Vander Auwera antwoordt namens de minister dat zulks ook niet mogelijk was. Slechts wanneer de Vlaamse overheid de facturen van de vaccins betaald heeft, betaalt de federale overheid daar twee derden van terug.

– *Minder vetrijk voedsel*

Een van de doelstellingen is om de consumptie van vetrijk voedsel significant te doen verminderen door het eten van vetarm en vezelrijk voedsel aan te moedigen. Volgens mevrouw Marijke Dillen is de term 'significant' zeer ruim en moeilijk te meten. Hoe wordt deze doelstelling concreet ingevuld? Overleg met de ministers van Onderwijs en van Jeugd en Sport dringt zich op. De spreker verwijst naar een studie van de VUB die aantoonde dat het aantal kinderen jonger dan vijf jaar met suikerziekte op twaalf jaar tijd is verdubbeld. Een van de grote oorzaken is zwaarlijvigheid.

De minister antwoordt dat de Logo's heel wat programma's hebben voor de promotie van vetarme voeding. Ze richten zich tot scholen, bedrijfsrestaurants en sociale organisaties om mensen ervan te overtuigen vetarm en vezelrijk voedsel te eten. De minister heeft overlegd met de verschillende ouderorganisaties om op scholen geen automaten te plaatsen of minstens alternatieven voor suikerhoudende dranken aan te bieden. Dat is op veel plaatsen mislukt want sommige scholen lijken de winst van de automaten belangrijker te vinden dan de gezondheid van de kinderen. Heel wat centra voor leerlingenbegeleiding melden dat meer en meer kinderen zonder ontbijt naar school komen ofwel eten ze een pakje chips op de speelplaats. Soms is het echt vechten tegen de bierkaai. Desondanks tracht het Vlaams Instituut voor de Gezondheidspromotie (VIG) Vlamingen ervan bewust te

maken dat gezond leven, eten en bewegen belangrijk is. Met de campagne 'Vinnig Vlaanderen' trachten organisaties uit allerlei sectoren een positieve boodschap te brengen.

– *Daling van het aantal rokers met 10 procent*

Een andere doelstelling is om het aantal rokers met 10 procent te doen dalen. Mevrouw Marijke Dillen vraagt wat de concrete plannen van de minister zijn. Het aantal jonge meisjes dat rookt is de laatste tijd nog gestegen. Voormalig federaal minister van Volksgezondheid, Magda Aelvoet, beloofde een jaar geleden om 125 miljoen euro van de opbrengst van de accijnzen aan de gemeenschappen te geven voor het voeren van antitabaksreclame. Wat is van dit voornemen terecht gekomen ?

De minister antwoordt dat het inderdaad zo is dat de laatste jaren vooral jonge meisjes meer beginnen te roken. Vaak omdat ze denken dat ze zo op een gemakkelijke manier kunnen afslanken. Recent is echter duidelijk geworden dat vrouwen sneller stoppen met roken dan mannen. De intensieve campagnes tegen roken tijdens de zwangerschap hebben goede resultaten en zijn een goede vertrekbasis.

Vlaanderen heeft nog geen bijkomende middelen gekregen voor het zogenaamde Tabaksfonds. Hierover is overleg met het federale niveau lopend. Het ter beschikking stellen van middelen is op de federale ministerraad principieel goedgekeurd. Er is advies gevraagd aan de Raad van State waarna een definitieve goedkeuring van het samenwerkingsakkoord kan gebeuren. Voor heel België zou het gaan om ongeveer 1,9 miljoen euro.

– *Drugpreventie*

Volgens mevrouw Marijke Dillen gaat de minister niet ver genoeg bij het formuleren van de doelstellingen, het bepalen van prioriteiten en het vrijmaken van financiële middelen voor het drugpreventiebeleid. De situatie is werkelijk angstwekkend. 5 procent van de druggebruikers zou tussen 12 en 16 jaar zijn, terwijl volgens een studie van de universiteit van Antwerpen steeds meer 10-jarigen drugs gebruiken. Een studie van de Europese Commissie heeft bovendien aangetoond dat 64,3 procent van de Vlaamse jeugd tussen 15 en 24 jaar bijzonder makkelijk aan drugs kan geraken op school en in de omgeving van de school, cijfers die werden bevestigd door het tijdschrift Klasse. Een onderzoek van de VAD (Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen) heeft aangetoond dat het gebruik van cannabis aanzienlijk is gestegen, evenals het

aantal geverbaliseerde druggebruikers. Een op vier jongeren in Antwerpen, Brussel en Gent zou XTC slikken. Ouders en opvoeders weten niet meer hoe ze hiermee om moeten gaan, door de onduidelijkheid over wat al dan niet mag en het ontbreken van een krachtig drugpreventiebeleid.

De spreker vraagt naar de stand van de zaken van de aangekondigde jaarlijkse bevraging van de leerlingen in het kader van een Vlaams drugpreventiebeleid. Hebben de resultaten van deze bevraging een invloed op het beleid ? De spreker verwijst ook naar de belofte van de minister om een specifiek drugbeleid voor scholen uit te werken en vraagt of daar in deze begroting middelen voor worden uitgetrokken. De spreker vraagt ook aandacht voor de zeer objectieve drugfolder die door de bestendige deputatie van Antwerpen werd uitgewerkt en vraagt om dit initiatief uit te breiden voor heel Vlaanderen.

Mevrouw Niki De Gryze betreurt dat het federale drugbeleid geen stap dichterbij een oplossing is. Wel integendeel. Het aantal druggebruikers blijft stijgen en men begint er op steeds jongere leeftijd mee. Men kan dat negeren of banaliseren, de schadelijke gevolgen beperken door een secundair preventiebeleid of substitutiebehandeling, ten slotte kan men een absoluut preventiebeleid voeren.

Het secundaire preventiebeleid is sedert de consensus van 1994 de rode draad in het drugbeleid van de opeenvolgende regeringen. De spreker benadrukt dat zij een substitutiebehandeling met methadon aanvaardbaar vindt mits dat een tijdelijke oplossing blijft. Ze maakt zich wel zorgen over het feit dat de overheid dit niet als een tijdelijke oplossing ziet, maar wel als de enige oplossing. Het beleid is recent immers niet geëvalueerd. Er zijn geen gegevens over het aantal personen dat afhankelijk blijft van methadon. Er zijn evenmin gegevens over de relatie tussen het gebruik van methadon en overlijdens. Na meer dan tien jaar moet een evaluatie worden gemaakt, om na te gaan of de gekozen weg wel de juiste is. Niet alleen de gebruikers lopen gevaar. Omdat de versnipperde bevoegdheden een van de redenen is van het uitblijven van een grondige evaluatie, dient de Vlaamse regering het substitutiebeleid volledig over te nemen.

Het substitutiebeleid kan dan ook als een tijdelijke maatregel worden omschreven. Er moet worden gewezen op het gevaar van vervangingsmiddelen, niet alleen voor de druggebruikers zelf, maar ook voor hun omgeving.

Het substitutiebeleid is gebaseerd op het gebruik van methadon. Het is een nuttig product, maar gezien de mogelijke nefaste gevolgen moeten alternatieven als buprenorfine en 6.26 onderzocht worden. Het lijkt er ten slotte op dat een substitutiebe-handeling niet opkan tegen echte preventie.

De spreker vraagt hoe de minister in haar preventie-beleid extra aandacht zal besteden aan primaire preventie. Zal het substitutiebeleid geëvalueerd worden in samenwerking met het federale niveau ? Zal de minister pleiten voor een volledige overdracht van de bevoegdheden ?

De minister antwoordt dat het gebruik van alle soorten drugs, legaal of illegaal, maatschappelijk aanvaard of niet, stijgt. De gebruikers worden inderdaad steeds jonger. Dat is een fundamenteel probleem in onze samenleving en heeft te maken met de levenswijze en de stress. De minister kan dat niet allemaal alleen oplossen. De Vlaamse regering heeft wel aangekondigd om het beleid inzake drugpreventie in het algemeen en niet aanvaarde drugs in het bijzonder aan te passen. De administratie is bijna klaar met de drugnota over het preventiebeleid 2003-2010. Die nota omvat een aantal maatregelen specifiek gericht op de steeds jongere gebruikers.

De VAD heeft goede programma's die jongeren uit het secundair onderwijs weerbaar maken, maar heeft nog geen initiatieven voor het lager onderwijs. Er bestaan al contactsleutels. Toch moet er samen met het departement Onderwijs een preventiebeleid worden uitgewerkt.

De VAD blijft de eerste partner voor de uitvoering van het drugpreventiebeleid, behoudens voor de preventie van het tabaksgebruik. Daarvoor is het VIG vooralsnog verantwoordelijk. De VAD heeft goede folders voor de verschillende doelgroepen, maar de minister belooft de folder van de provincie Antwerpen te bekijken. De Druglijn functioneert nog steeds goed en levert veel informatie op die vervolgens in een preventief beleid kan worden vertaald.

De minister belooft bij de administratie op te vragen of er een evaluatie bestaat over het gebruik van substitutiemiddelen en het antwoord aan de commissieleden te bezorgen.

– *Kankerpreventie*

Volgend jaar worden nog 5 procent meer vrouwen tussen 50 en 69 jaar gescreend op borstkanker. Mevrouw Marijke Dillen pleit ervoor de doelgroep uit

te breiden tot een jongere leeftijdscategorie. In haar beleidsbrief besteedt de minister overigens enkel aandacht aan borst- en baarmoedershalkanker, terwijl ook voor andere vormen van kanker, bijvoorbeeld huidkanker, preventie zeer belangrijk is.

De minister antwoordt dat in elk geval eerst het bereiken van de huidige doelgroep voor de borstkankerpreventie een prioriteit is, met name de vrouwen van 50 tot 69 jaar. Die vrouwen krijgen tweejaarlijks een gratis screening. Dit programma verloopt in overeenstemming met de internationale afspraken. De technieken zijn evidence-based en wetenschappelijk onderbouwd. Een uitbreiding kan overwogen worden als de internationale aanbevelingen terzake wijzigen. Eventueel zal een analoog programma ontwikkeld worden voor baarmoederhalskanker. Voor andere vormen van kanker zijn er onvoldoende bewijzen van het nut van een systematische screening. De negatieve effecten van de screening van andere leeftijdsgroepen overtreffen de gezondheidswinst. Algemene informatie van huisartsen en gynaecologen maakt die vrouwen wel attent op zelfonderzoek of andere onderzoeksmogelijkheden. Ook voor andere vormen van kanker is er geen systematische screening, maar worden andere preventieve maatregelen gepromoot. Het systeem functioneert goed.

– *Vaccinatiebeleid*

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat voor de preventie van infectieziekten voor 2003 in een aantal vaccins is voorzien. Zijn deze vaccins ook leverbaar ? Ondanks de ambitieuze doelstellingen, daalt het budget op ba. 12.23 'Uitgaven in verband met ziektepreventie -infectieziekten en vaccinatie' van 6,3 miljoen euro in 2002 naar 6 miljoen euro in 2003. Is dat wel realistisch ? De spreker vindt de vaccinatiedatabank een zeer goed initiatief. Wanneer zal ze operationeel zijn ? Is ze in de budgettaire planning voor 2003 opgenomen ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt hoe het staat met het vaccinatieprogramma. Is er al enige duidelijkheid over de drie verschillende scenario's ?

De heer Koen Helsen merkt op dat aangekondigd werd dat de bestelling en verdeling van vaccinaties voortaan vlotter zou verlopen. Voorts zouden alle vaccins geregistreerd worden. Zijn er al stappen gezet om de gegevens uit de elektronische medische dossiers vlotter uit te wisselen ?

De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister in verband met meningitis C dat vandaag bij de samenkomst van de Vlaamse vaccinatiekoepel is gebleken dat de resultaten van de vaccinatiecampagne zeer positief zijn. Over die campagne zal trouwens nog een wetenschappelijk artikel verschijnen in een internationaal vakblad. Door de Vlaamse overheid werden ongeveer 300.000 vaccins ter beschikking gesteld. Zo hebben tien leeftijdscohorten reeds de gelegenheid gekregen om zich te laten inenten. Nu moet de verdere vaccinatie van de hele doelgroep van nul tot achttien jaar worden gerealiseerd. Op de interministeriële conferentie van 11 december eerstkomend wordt een protocolakkoord ter ondertekening voorgelegd. De federale overheid wil zich ertoe verbinden verder te werken met het bestaande financieringssysteem : twee derden van de kosten van de vaccins worden betaald door de federale overheid en een derde door de gemeenschappen, en dat op basis van twee cohorten. De vaccinatiekoepel berekent nu hoeveel cohorten men daarmee in 2003 kan vaccineren. Vlaanderen kan uiteraard meer doen dan wat met de federale overheid wordt afgesproken. De vaccinatieplannen zullen bekend gemaakt worden in januari van volgend jaar.

Uit het feit dat de Vlaamse overheid 300.000 vaccins ter beschikking heeft gesteld en dat men daarmee aan tien cohorten de kans tot vaccinatie heeft kunnen bieden besluit de heer Felix Strackx dat de vaccinatiegraad op dit ogenblik nog maar 50 procent bedraagt.

De heer Pieter Vandenbulcke antwoordt namens de minister dat dat niet zo is. Heel wat mensen hebben zelf een vaccin gekocht en de ziekenfondsen hebben ook mensen gestimuleerd om een vaccin te kopen via een gedeeltelijke terugbetaling in de vrije verzekering. Volgens de ramingen zouden er in heel België nog 700.000 doses privé zijn aangekocht. Met een dekkingsgraad van 50 procent zou de spectaculaire daling van het aantal gevallen van meningitis C en van het aantal sterfgevallen trouwens niet mogelijk zijn geweest.

Ook voor de andere vaccinaties is er een protocol in de maak tussen de verschillende gemeenschappen en de federale overheid. Dat biedt perspectieven om vanaf 2004 te starten met een hexavalent vaccin, dat betekent dat er zes vaccins in één spuit zitten, wat drempelverlagend zou moeten werken.

Indien het protocol op 11 december wordt ondertekend, dan kunnen de offertes voor de vaccins tijdig worden opgemaakt, wat de continuïteit van de

vaccinatiecampagne ten goede moet komen. Men moet beseffen dat steeds minder firma's nog vaccins produceren. Als er een firma wegvalt, is het mogelijk dat er op een bepaald moment geen vaccin op de markt is. Bij een tijdige bestelling kunnen de firma's de productie beter plannen.

De bedoeling van het bestel- en registratiesysteem is dat de arts die de vaccins toedient en registreert, via de overheid automatisch recht zou hebben op een nieuwe bestelling. De afgeleide van dit systeem is een vaccinatiedatabank. Dat zou samengevoegd worden met de bestaande gegevens van Kind en Gezin. Tegen 1 januari 2004 moet een systeem kunnen worden opgestart waarbij de artsen niet alleen telefonisch en met de fax hun vaccins kunnen registreren en bestellen, maar vooral web based. De distributie zou daar voorlopig nog los van staan. Het is de bedoeling om binnen de interministeriële conferentie te onderzoeken hoe de distributie kan worden geoptimaliseerd. De voorkeur gaat naar een systeem waarbij ook de apothekers zouden betrokken worden. De relatie tussen de overheid en de apothekers wordt vooral door de federale minister van Sociale Zaken bepaald. Vlaanderen kan ook zelf een initiatief nemen voor de distributie. Men moet wel overwegen welke kosten dat met zich zou meebrengen. In elk geval mag het aankoopbeleid niet lijden onder een eventuele verhoging van de distributiekosten.

De heer Felix Strackx stelt dat de vaccinaties niet altijd even goed leverbaar zijn. Hij vraagt hoe de bestelling van een vaccin gebeurt. Kan er over de prijs worden onderhandeld ? Is er een aanbesteding ?

De heer Pieter Vandenbulcke antwoordt namens de minister dat de bestelling van vaccins gebeurt via een systeem van Europese aanbesteding. Er is geen speelruimte. Men moet vooraf de criteria goed bepalen zodat de aanbesteding past in het geplande programma. De firma's kunnen dan al dan niet inschrijven. Het probleem kan zijn dat er maar één firma inschrijft. Totnogtoe heeft men altijd een goede prijs kunnen bedingen omdat het om grote volumes gaat.

– Aidspreventie

Volgens mevrouw Marijke Dillen komt aidspreventie te weinig aan bod. Het probleem neemt wereldwijd toe. Vooral in Rusland en het voormalige Oostblok kent de ziekte een onrustbarende uitbreiding. Gezien het grote aantal asielzoekers uit die landen, is waakzaamheid geboden. Overigens neemt ook het aantal besmette personen in ons

land nog toe. Preventiewerkers verklaarden recent dat jongeren genoeg hebben van de preventiecampagnes rond aids en andere seksuele overdraagbare aandoeningen. Dat is zeer verontrustend. Uit een recente internetenquête van een condoomproducent blijkt dat 26 procent van de Belgen onveilig vrijt. Volgens cijfers van het CGSO begint de jeugd op steeds jongere leeftijd te vrijen, wisselt ze steeds vaker van partner en neemt ze steeds meer risico's. Sensoa wijst dan weer op een toenemend onveilig vrijgedrag van homoseksuelen. Voor de hele gemeenschap moet aids een bezorgdheid zijn.

– *Stress*

Mevrouw Marijke Dillen vindt het ook zeer belangrijk dat de minister aandacht besteedt aan stress. De stress op het werk is nog nooit zo groot geweest als nu. Ook jongeren, en dan vooral middelbare scholieren, krijgen te maken met een overdeven werklust. Stress heeft bijzonder nefaste gevolgen voor de gezondheid. Welk budgetten trekt de minister uit voor 2003 ?

– *Gezondheidsdatabank, epidemiologie en indicatorenverzameling*

Op ba. 12.29 'Uitgaven in verband met gezondheidsdatabank, epidemiologie en het verzamelen van indicatoren' dalen de middelen van 750.000 euro in 2002 naar 560 euro in 2003, zo stelt mevrouw Marijke Dillen. Wat is hiervoor de reden ? Wat betreft ba. 33.29 'Subsidies in verband met epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling' komen de vastgelegde projecten op kruissnelheid. Wat is de stand van zaken ? Welke specifieke projecten krijgen de voorkeur ?

De heer Pieter Vandenbulcke antwoordt namens de minister dat de evolutie in de budgetten afhangt van de programma's die in de pijplijn zitten. Het lagere bedrag in 2003 heeft te maken met het feit dat een aantal onderzoeken reeds in 2002 zijn uitgevoerd. Dat is onder meer het geval met de studie in het kader van de zorgregio's en met de studie in het kader van de financiering van de regionale screeningscentra voor borstkanker. De screeningscentra werden vroeger gefinancierd volgens een bedrag per gescreende vrouw. Er is gebleken dat dat geen goede parameter is om de sector te subsidiëren.

De minister antwoordt dat ba. 12.31 'Uitgaven in verband met verbintenissen aangaande voor epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling' te maken heeft met de Vlaamse gezondheidsenquête. Het gaat hier niet om projecten. De verbin-

tenis wordt aangegaan om een nieuwe gezondheidsenquête te houden. Het totale bedrag moet worden vastgelegd. Er is maar een deel van nodig om het eerste jaar te kunnen financieren.

– *Milieu en Gezondheid*

Mevrouw Ann De Martelaer is tevreden dat heel wat aanbevelingen van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid zijn overgenomen in de beleidsbrief Welzijn en Gezondheid. Het steunpunt Milieu en Gezondheid, het netwerk van medisch-milieu-deskundigen en de bemiddeling voor lokale milieu- en gezondheidsproblemen worden op het terrein, zeker ook door de Logo's, heel sterk gewaardeerd. Ze vraagt zich wel af of er in deze beleidsbrief een evenwicht is tussen gezondheidspromotie en preventie ?

De minister antwoordt dat geprobeerd wordt om de aanbevelingen van de commissie ad hoc Milieu en Gezondheid systematisch uit te voeren. Volgend jaar worden de Logo's versterkt met een medisch-milieukundige. Er worden ook afspraken gemaakt over de manier waarop dat zal worden geïntroduceerd. Ook het steunpunt Milieu en Gezondheid komt op kruissnelheid. De eerste bevolkingsonderzoeken zijn opgestart.

– *Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt waarom de middelen op ba. 45.03 voor het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur dalen van 1.019.000 miljoen euro in 2002, naar 940.000 euro in 2003.

De heer Pieter Vandenbulcke antwoordt namens de minister dat de middelen voor het WIV zijn verminderd omdat uit een evaluatie van een aantal programma's blijkt dat de middelen die aan het WIV worden besteed, beter worden geïnvesteerd in andere projecten. Het waren eerder wetenschappelijke onderzoeksprojecten dan beleidsvoorbereidende zaken.

– *Niet dringend liggend ziekenvervoer*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft uit het antwoord op haar mondelinge vraag over niet-dringend liggend ziekenvervoer begrepen dat de minister een ontwerp van decreet hierover aan het voorbereiden is. Betreft het een omvattend ontwerp van decreet of een ad-hocregeling voor het specifiek probleem van de DAC-regularisatie (derde arbeidscircuit) bij het Rode Kruis ?

De heer Chris Vander Auwera antwoordt namens de minister dat de federale overheid voor het niet dringend liggend ziekenvervoer een regelgeving heeft opgesteld om vervolgens zonder enig overleg aan de gemeenschappen te vragen dit uit te voeren. Na klachten van patiënten en van de sector zelf heeft de Vlaamse overheid een regelgevend initiatief genomen. Er werd een voorontwerp geformuleerd waarin een systeem van zelfregulering wordt voorgesteld voor de sector. De sector moet zelf criteria vaststellen en een instelling creëren om toezicht uit te oefenen. De minister heeft zich daarover echter nog niet kunnen uitspreken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dacht dat het hier ging om een operatie om de DAC'ers bij het Rode Kruis te regulariseren.

De minister verwijst naar de bespreking van Programma 40.3 Kredieten in het kader van het sociaal akkoord. Er werd beslist geen reglementering te maken die zou leiden tot een subsidiëring van het personeel bij het Rode Kruis. Dat zou de concurrentie op het terrein immers doen oplaaien.

– *Thuisgezondheidszorg*

Mevrouw Sonja Becq haalt ba. 33.63 'Subsidies voor de thuisgezondheidszorg' aan. Om de overgang van SIT's (samenwerkingsinitiatieven thuiszorg) naar SEL's (samenwerkingsinitiatieven eerstelijns) op een vlotte manier mogelijk te maken, worden middelen voor projecten vrijgemaakt. Welke projecten worden gesubsidieerd? Hoe verspreidt de minister de nodige informatie? Wie komt er in aanmerking?

De heer Pieter Vandenbulcke antwoordt namens de minister dat er een ontwerp van decreet eerste lijnsgezondheid op komst is. Het zou kunnen dat bepaalde projecten worden gesubsidieerd om de samenwerking te bevorderen. Het kan ook dat er een meer algemene ondersteuning wordt geboden aan alle SIT's.

Mevrouw Sonja Becq vraagt welke criteria en welke werkwijze de minister zal hanteren voor de projecten.

De minister antwoordt dat men de criteria momenteel nog niet kan vastleggen. De samenwerking op de eerstelijns zou in de toekomst voor een deel worden gefinancierd door federale middelen en voor een deel door de middelen ingeschreven op deze basisallocatie. De onderhandelingen met de federale overheid over de manier waarop ze het eerste lijns overleg vanuit het RIZIV gaat financieren, zijn

nog altijd bezig. Het huidige voorstel dat aan de RIZIV-partners wordt voorgelegd bepaalt dat het RIZIV dit zal financieren op basis van het multidisciplinair overleg, bij bepaalde groep patiënten, dat leidt tot een zorgplan. Per multidisciplinair overleg kunnen per jaar maximaal vier betrokkenen worden gefinancierd. Daarenboven komt er een administratieve ondersteuning. Het zijn de SEL's of (GDT's) die de dossiers klaarmaken zodat de mutualiteit de zorgverstrekkers kan uitbetalen. Dat is de federale financieringswijze. Vlaanderen financiert de SIT's momenteel op basis van zorgplannen. Het heeft geen zin om twee maal volgens dezelfde criteria te financieren. De SIT's vragen om een basisfinanciering te krijgen om hun werking te verzekeren. Als men naar SEL's evolueert, zal Vlaanderen op basis van andere criteria financieren. Vandaar ook dat de ruimte wordt voorzien om de subsidiëringcriteria aan te passen, ofwel direct ofwel via een aantal proefprojecten.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5, am. nr. 32) strekt ertoe in Programma 42.2 het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten 17.143 duizend euro te brengen op 17.147 duizend euro. (Verhoging met 4 duizend euro). In basisallocatie 12.31 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 277 duizend euro gebracht op 281 duizend euro. Dit is een herrekening van de behoeften voor deze basisallocatie. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 33.

De minister licht toe dat het hier gaat om een correctie. In het kader van de opstart van de gezondheidsenquête was men vergeten de index mee te rekenen.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5, am. nr. 33) strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 42.2 17.143 duizend euro te brengen op 17.139 duizend euro. (Verlaging met 4 duizend euro). In basisallocatie 33.51 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 4.831 duizend euro gebracht op 4.827 duizend euro. Dit is een compensatie op deze basisallocatie. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 32.

Programma 42.3 Psychiatrische verpleging

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt waarom het Universitair Ziekenhuis Gent valt.

De minister antwoordt dat het ziekenhuis eventueel zal worden overgeheveld van Onderwijs naar Gezondheid. De knoop over dit dossier is wel nog niet doorgehakt. Dit zal desgevallend pas het geval zijn vanaf 1 januari 2004, wanneer Beter bestuurlijk beleid in werking treedt.

De spreker vraagt waarom de titel psychiatrische verpleging voor programma 42.3 is gekozen. Voorts is de spreker verheugd omdat alle verbintenissen uit het verleden zijn nagekomen.

De spreker stelt voor om met de commissie eens een bezoek te brengen aan het OPZ Geel, een modelinstelling in verband met gezinsverpleging.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt wanneer de ambulante dienstverlening vanuit het OPZ Geel voor de twee gemeenschapsinstellingen start.

De minister antwoordt dat die dienstverlening budgettair is voorzien met ingang van 1 november 2002.

III. Indicatieve stemming

De Vlaamse regering heeft een amendement ingediend (Stuk 15/5, am. nr. 31) dat ertoe strekt het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 41.3 3.895 duizend euro te brengen op 3.844 duizend euro en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten 502 duizend euro te brengen op 495 duizend euro. (Verlaging van de gesplitste vastleggingskredieten met 51 duizend euro en verlaging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 7 duizend euro). In basisallocatie 51.01 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 334 duizend euro gebracht op 329 duizend euro en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet 37 duizend euro gebracht op 36 duizend euro. In basisallocatie 63.01 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 3.561 duizend euro gebracht op 3.515 duizend euro en wordt het gesplitste ordonnanceringskrediet 465 duizend euro gebracht op 459 duizend euro. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5, am. nr. 32) strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 42.2 17.143 duizend euro te brengen op 17.147 duizend euro. (Verhoging met 4 duizend euro). In basisallocatie 12.31 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 277 duizend euro gebracht op 281 duizend euro. Dit is een herrekening van de behoeften voor deze basisallocatie. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 33. Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5, am. nr. 33) strekt ertoe het totaal van de ge-

splitste vastleggingskredieten voor programma 42.2 17.143 duizend euro te brengen op 17.139 duizend euro. (Verlaging met 4 duizend euro). In basisallocatie 33.51 wordt het gesplitste vastleggingskrediet 4.831 duizend euro gebracht op 4.827 duizend euro. Dit is een compensatie op deze basisallocatie. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 32.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Een amendement van de Vlaamse regering (Stuk 15/5, am. nr. 39) strekt ertoe in Afdeling V de begroting van het Vlaams Zorgfonds te vervangen. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

De volgende amendementen vanuit de CD&V-fractie op dit toegewezen deel worden verworpen met 8 stemmen tegen 4 :

- nr. 42 (Programma 40.1 : verlaging met 400 duizend euro ten gunste van uitbreidingen in de kinderopvangsector) ;
- nr. 43 (Programma 41.3 : verhoging met 191 duizend euro ter ondersteuning van een kenniscentrum voor dementie) ;
- nr. 44 (Programma 41.3 : verlaging met 191 duizend euro ten gunste van de ondersteuning van een kenniscentrum voor dementie) ;
- nr. 45 (Programma 41.4 : verhoging met 7.611 duizend euro om de groei van de diensten voor gezinszorg aan te vullen tot de in het thuiszorg-decreet voorziene 4 percent) ;
- nr. 46 (Programma 41.4 : verhoging met 400 duizend euro om de uitbreiding van de kinderopvangsector te kunnen voortzetten) ;
- nr. 48 (progr ; 41.8 : verlaging met 40 duizend euro voor projecten die de daling van de armoede tot gevolg hebben en meer specifiek met prioriteit voor schuldbemiddeling en huisvestingsproblemen).

Amendement nr. 47 van de CD&V-fractie (Programma 41.7 : verhoging met 3.474 duizend euro in het kader van de inburgeringstrajecten) wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting (zie opsplitsing als bijlage bij het

verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl. St.* VI. Parl. 2002-2003, nr. 15/9), zoals geamendeerd, worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

De verslaggever,

De voorzitter,

Riet

Patricia

VAN CLEUVENBERGEN

CEYSENS

BIJLAGEN

Evolutie van de begroting 2002-2003

	programma	2002 aangepast	2003 initieel	verschil	%
11,4	Gelijke kansen	4.343	4.489	146	3,36%
40,1	Departementale bestaansmiddelen	862	1.047	185	21,46%
40,2	Infrastructuur	138.382	134.382	4.000-	-2,89%
40,3	Sociaal akkoord	44.675	31.275	13.400-	-29,99%
41,1	Algemeen welzijnsbeleid	38.206	75.382	37.176	97,30%
41,2	Bijzondere jeugdbijstand	187.453	196.192	8.739	4,66%
41,3	Bejaardenzorg	19.522	20.688	1.166	5,97%
41,4	Gezinsaanlegenheden	532.874	578.720	45.846	8,60%
41,5	Gehandicaptenzorg	903.335	936.353	33.018	3,66%
41,6	Maatschappelijk opbouwwerk	6.291	6.537	246	3,91%
41,7	Maatschappelijk welzijn	84.784	89.215	4.431	5,23%
41,8	Integratie kansarmen	1.508	1.992	484	32,10%
41,9	Integrale jeugdhulpverlening	1.983	2.013	30	1,51%
42,1	Volksgesondheid	43.399	45.270	1.871	4,31%
42,2	Medisch-Sociaal beleid	36.665	36.845	180	0,49%
42,3	Psychiatrische verpleging	5.419	5.222	197-	-3,64%
	Totaal	2.049.701	2.165.622	115.921	5,66%

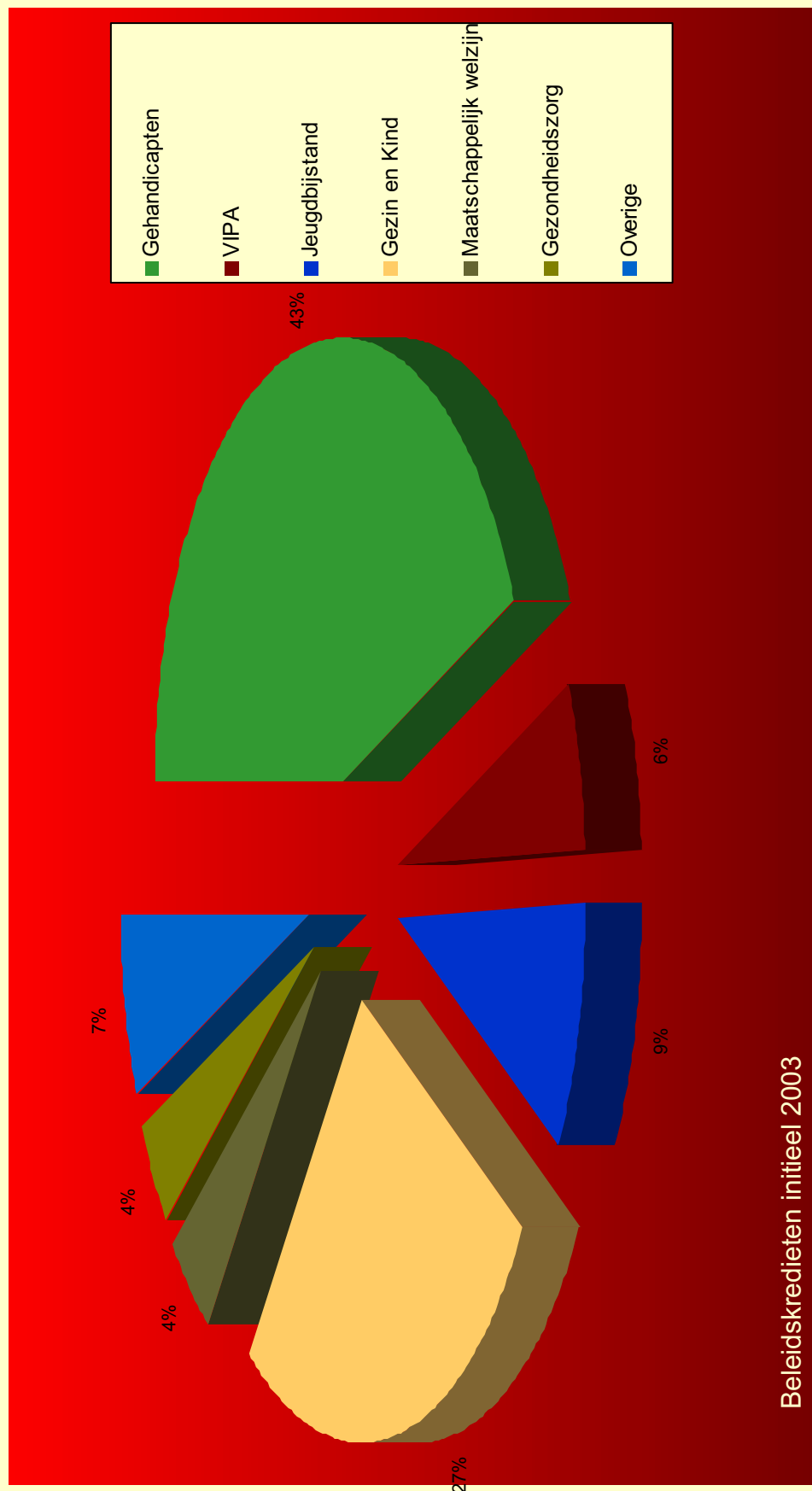
Beleidskredieten in 1000 euro

(beleidskredieten = NGK + GVK + VRK + MAC - vereffeningskrediet - reserveringen)

Commissie Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen

Begroting 2003

schematisch per sector

Elementen van de evolutie

- Stijging constant beleid
Index
Sociaal akkoord : verdeling kredieten 2002
herstel van saldi
- Nieuwe middelen en heroverwegingen

Sociaal Akkoord

Analoog met de werkwijze vorig jaar worden de VIA-kredieten 2002 in 2003 rechtstreeks ingeschreven op de functionele basisallocatie

Volgende maatregelen zijn vertaald

- Loonharmonisatie
- Arbeidsduurvermindering en aanvullend verlof
- regularisatie en harmonisatie DAC
- Jobcreatie (dac en omkadering) en management
- Vorming

Commissie Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen

Sociaal akkoord

Totaal krediet overgeheveld : 42.341 duizend euro
van pr 40.3 naar het betreffende programma in de begroting :

	duizend euro
gelijke kansen	129
fonds bijzondere jeugdbijstand	2.767
Bejaardenzorg	351
diensten voor gezinszorg	11.053
centra integrale gezinszorg	452
diensten voor logistieke hulp en aanvullende thuiszorg	8.646
kraamcentra	57
Kind en Gezin	9.572
Gehandicaptenzorg	6.675
Maatschappelijk opbouwwerk	118
entnisch culturele minderheden	127
algemeen welzijnswerk	1.430
Armoedebestrijding	104
Volksgezondheid	510
geestelijke gezondheidszorg	186
medisch sociaal beleid	164
	42.341

Commissie Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen

Sociaal akkoord

nieuwe middelen voor het sociaal akkoord in 2003 :

31.275 duizend euro

Bijkomend krediet voor de maatregelen :

- Loonharmonisatie
- ibf en dac regularisatie
- jobcreatie
- arbeidsduurvermindering en bijkomend verlof

Commissie Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen

Nieuwe middelen en heroverwegingen

(duizend euro)

Nieuwe middelen FFEU ^(a) 37.184

Nieuwe middelen begroting ^(b) 13.773

Heroverwegingen ^(c) 2.222

Totaal nieuw beleid ^(a+b) 53.179

Commissie Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen

Nieuw beleid

(in duizend euro)

Investing rusthuizen	37.184
wachtlijsten personen met een handicap	7.500
thuiszorg	2.537
lokale dienstencentra	1.256
mobiliteit gehandicapten	150
Bijkomende gemeenschapinstelling Antwerpen	1.089
ouderen overlegcomité	97
integratiediensten	496
forum van organisaties van etnisch-culturele minderheden	170
strategisch plan gedetineerden en slachtofferhulp	830
armoededecreet	370
gezondheidsconferentie	150
thuisgezondheidszorg	120
drugs	50
lokaal gezondheidsoverleg	260
Gezondheidsinspectie -gezondheid en milieu*	290
Gezondheidsinspectie - infectieziekten*	278
Team verzorgingsvoorzieningen*	352
	53.179

* personeelsmiddelen ingeschreven bij de bestaansmiddelen pr 99.1

Commissie Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen

FONDS BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND

Uitvoering van de begroting 2002: stand op 30/11/02

(in duizend euro)

ONTVANGSTEN		Initiële	Controle
Eser	Omschrijving	Bedrag	Bedrag
08.21	Overgedragen saldo op 1/1	0	922
37.3	Bijdrage Kinderbijslagen	4.000	4.000
38.5	Bijdrage ouders solvabiliteit	620	620
38.4	Terugvordering onterechte subsidies	2.500	2.500
46.1	Dotatie basisallocatie 41.02	180.945	185.407
46.1	Dotatie PR 24.6 BA 11.01 (indexprovisie)	0	2.258
46.1	Dotatie VIA-akkoord (provisionele kredieten)	2.621	2.789
Totaal ontvangsten		190.686	198.496

(in duizend euro)

UITGAVEN		Initiële	Controle	Uitvoering
Eser	Omschrijving	Bedrag	Bedrag	tot 30/11
12.11	Uitgaven ten gevolge van artikel 3 tot en met 11 van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand gecoördineerd op 4 april 1990, voor de preventiewerking van de comité's bijzondere jeugdzorg in kader van art.17,§1.4° van het BVR van 8 december 1998	110	110	62
33	Uitgaven aan derden voor het opzetten van preventiecampagnes	646	646	412
12.11	Uitgaven ten gevolge van artikel 3 tot en met 21 van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand gecoördineerd op 4 april 1990, voor presentiegelden en reisvergoedingen	299	299	252
33	Uitgaven ten gevolge van maatregelen genomen met toepassing van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand gecoördineerd op 4 april 1990 en de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het betreft de plaatsingen in erkende voorzieningen, de pleegzorg en niet erkende voorzieningen	182.145	187.644	168.274
34	Uitgaven ten gevolge van maatregelen genomen met toepassing van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand gecoördineerd op 4 april 1990 en de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, storting op de spaarrekening van minderjarigen geplaatst in pleeggezinnen	1.686	1.686	1.746
33	Uitgaven ten gevolge van maatregelen genomen met toepassing van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand gecoördineerd op 4 april 1990 en de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, meer bepaald uitgaven in kader van art.56 van het BVR van 13 juli 1994, projecten	4.948	6.337	4.994
12.50	Annulatie bijdrage kinderbijslag		461	
33	Annulatie terugvordering van ten onrechte betaalde subsidies		461	
33	Uitgaven aan derden voor preventieve sociale actie in kader van art.49§1.1°, en 51 van het BVR van 8 december 1998	372	372	550
12.11	Uitgaven ten gevolge van artikel 39 §6 en §7 van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand gecoördineerd op 4 april 1990 voor de werking van het Fonds	74	74	37
33	Uitgaven aan derden voor het opzetten van experimenten en wetenschappelijk onderzoek	406	406	393
Totaal uitgaven		190.686	198.496	176.720
Saldo op 31/12		0	0	

MAATSCHAPPELIJK OPBOUWWERK
Draaiboek begroting 2003
Programma 41.6 BA 34.01

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
	coörd. stafleid.	A1	A2	A3	A4	overs	L4	ervdes	totaal		kost	Loon % sub	subsidie	bedrag	index	aantal	subsidie	Huisvesting	Totaal
1 Vlaams instituut	1	6	1	0	1	0	0	0	9		427.584,78	100	427.584,78	7.436,81	8.049,60	9	72.446,39	48.983,76	549.014,93
3 VIBOSO																			
5 Regionale instituten																			
6 RIMO Limburg	1	1,5	1	2	2	9,5	0,5	0	17,5		763.879,14	100	763.879,14	4.338,14	4.695,60	17,5	82.172,99	14.129,93	880.182,05
7 RISO Vlaams-Brabant	1	1	1	1,5	0	7	2	0	13,5		537.824,78	100	537.824,78	4.338,14	4.695,60	13,5	63.390,59	20.823,06	622.038,42
8 RISO West-Vlaanderen	1	1	1	1	2	8	1	0	15		626.131,99	100	626.131,99	4.338,14	4.695,60	15	70.433,99	12.642,57	709.208,55
9 RISO Oost-Vlaanderen	1	1	1	1	0	7	0	0	11		483.802,42	100	483.802,42	4.338,14	4.695,60	11	51.651,59	19.831,48	555.285,49
10 RISO Gent	1	1,25	1	0	0	4	1	1	9,25		398.948,78	100	398.948,78	4.338,14	4.695,60	9,25	43.434,29	9.915,74	452.298,81
11 PRISO Antwerpen	1	1	1	0	0	4	0	0	7		317.558,17	100	317.558,17	4.338,14	4.695,60	7	32.869,19	14.873,61	365.300,97
12 PRISO Antwerpen	1	2,25	1	1	1	18,5	1	1	26,75		1.210.484,31	100	1.210.484,31	4.338,14	4.695,60	26,75	125.607,28	19.583,59	1.355.675,17
13 RISO Brussel	1	2,25	1	0	0	7	0	1	12,25		559.286,63	100	559.286,63	4.338,14	4.695,60	12,25	57.521,09	12.394,68	629.202,39
14 Instellingen																			
15 Buurtopbouwwerk Meulenbergh						0,6			0,6		30.685,72	90	27.617,14	4.338,14	4.695,60	0,6	2.817,36	114.278,91	30.434,50
16 Streekontwikkeling West-Limburg						1			1		39.124,00	90	35.211,60	4.338,14	4.695,60	1	4.695,60		39.907,20
17 Opbouwwerk Noord-Limburg						1			1		41.419,74	90	37.277,76	4.338,14	4.695,60	1	4.695,60		41.973,36
18 Intergem. MOW arr Leuven						1			1		42.838,16	90	38.554,34	4.338,14	4.695,60	1	4.695,60		43.249,94
19 OW De Brug						1			1		39.165,80	90	35.249,22	4.338,14	4.695,60	1	4.695,60		39.944,82
20 Buurtwerk Molenbeek-Centrum						1			1		49.431,64	90	44.488,47	4.338,14	4.695,60	1	4.695,60		49.184,07
totaal decretaal																			
21 "projectmatige" (ex-DAC)																			
22 De Keeting						1	1		2		61.931,60	100	61.931,60	4.338,14	4.695,60	2	9.391,20		71.322,80
23 DIAC						0,5	0,5		1		31.918,32	100	31.918,32	4.338,14	4.695,60	1	4.695,60		36.613,92
24 IGO Leuven	2	0	0,5	0,5					3		134.479,49	100	134.479,49	4.338,14	4.695,60	3	14.086,80		148.566,29
Totaal	9	19,25	9	7,5	7	71,6	6,5	3	132,85		5.796.495,45		5.772.228,95			132,85	653.996,34	173.178,42	6.599.403,70

Uitgangspunten

Voor Brussel, Gent en Antwerpen 1 VT ervaringsdeskundige en 1/4 stafid
Voor Oost-Vlaanderen Doel-opbouwwerker opgenomen in personeelsformatie
Index zoals van kracht op 1-3-2002
Huisvesting zoals in 2001
Invulling personeelsformaties aan 96,8%

6.409.000,00

128.000,00

6.537.000,00

Begroting 2003 (voorstel)

indexering

lonen aan	0,968	5.587.517,62
WK		653.996,34
HV		173.178,42
VIA2middelen 2002		118.000,00
Beschikbaar:		6.532.692,38
		4.307,62